

STRATEGIA ROZWOJU

GMINY WOŹNIKI

na lata 2023-2030

Inwestor: Gmina Woźniki
ul. Rynek 11
42-289 Woźniki

ECOEN CONSULT Sp. z o. o.
Centralna 5,
42-625 Pyrzowice

Spis treści

1. Wprowadzenie	5
2. Metodologia	7
3. Wnioski z diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Woźniki	10
3.1 Charakterystyka Gminy Woźniki	10
3.2 Wnioski z diagnozy i identyfikacja specyficznych uwarunkowań oraz lokalnych potencjałów Gminy Woźniki w sferze społecznej i gospodarczej.....	12
3.3 Wnioski z diagnozy i identyfikacja specyficznych uwarunkowań oraz lokalnych potencjałów Gminy Woźniki w sferze przestrzennej.....	22
3.4 Wnioski z diagnozy na podstawie badań ankietowych i wywiadów eksperckich	27
4. Bilans strategiczny Gminy Woźniki	43
5. Wizja i misja rozwoju Gminy Woźniki	48
6. Cele strategiczne i kierunki działań.....	50
7. Rezultaty planowanych działań	67
8. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	82
8.1 Kluczowe uwarunkowania rozwojowe	88
8.2 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania polityki przestrzennej	89
9. Obszary strategicznej interwencji.....	95
10. Określenie spójności Strategii rozwoju ze strategiami na szczeblu krajowym, regionalnym, ponadlokalnym	105
11. System realizacji Strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych	116
12. Monitoring realizacji Strategii	119
13. Ramy finansowe i źródła finansowania Strategii	121
14. Ewaluacja ex-ante	127

Spis tabel

Tabela 1 Struktura ludności w odniesieniu do danych dla województwa	12
Tabela 2 Ludność wg. płci w Gminie Woźniki w latach 2015 - 2020	12
Tabela 3 Działające na obszarze Gminy Woźniki podmioty gospodarki narodowej, z uwzględnieniem sektora rolniczego, przemysłowego i budowlanego w 2021 r.	13
Tabela 4 Podmioty gospodarki narodowej, przekształcenia własnościowe i strukturalne w Gminie Woźniki w latach 2015-2020	13
Tabela 5 Podmioty wg grup rodzajów działalności PKD 2007 w Gminie Woźniki w latach 2015-2020.....	14
Tabela 6 Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej w Gminie Woźniki w latach 2016-2020 w odniesieniu do danych dla województwa	14
Tabela 7 Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej w Gminie Woźniki wg kryterium dochodowego w latach 2015-2020.....	14

Tabela 8 Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg. kryterium dochodowego w Gminie Woźniki w latach 2015-2020	15
Tabela 9 Świadczenia na rzecz rodziny w Gminie Woźniki w latach 2015-2020	15
Tabela 10 Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych w Gminie Woźniki z uwzględnianiem danych dla województwa w latach 2016-2020	15
Tabela 11 Ludność w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym wg. płci w Gminie Woźniki w latach 2015-2020	18
Tabela 12 Sieć kanalizacyjna w Gminie Woźniki w latach 2015-2020	23
Tabela 13 Obiekty edukacyjne na terenie Gminy Woźniki	24
Tabela 14 Szkoły Podstawowe na terenie Gminy Woźniki w latach szkolnych do 2020 r.	24
Tabela 15 Przedszkola na terenie Gminy Woźniki w latach szkolnych do 2020 r.	24
Tabela 16 Oddziały przedszkolne w Szkołach Podstawowych w latach szkolnych do 2020 r. ..	24
Tabela 17 Biblioteki, czytelnicy, wypożyczenia księgozbioru w latach 2015-2020	25
Tabela 18 Analiza SWOT - Mocne i słabe strony	43
Tabela 19 Analiza SWOT - Szanse i zagrożenia	44
Tabela 20 Cele strategiczne wraz z przyporządkowanymi kierunkami działań	53
Tabela 21 Cele strategiczne, kierunki i zakresy działań	55
Tabela 22 Celów strategiczne, kierunki działania, oczekiwane rezultatów prowadzonych działań i wskaźniki ich realizacji	68
Tabela 23 Cele strategiczne, kierunki działań i źródła finansowania w ramach finansowych 2022 - 2030	122

Spis map

Mapa 1 Lokalizacja Gminy Woźniki na terenie powiatu lublinieckiego	10
Mapa 2 Gmina Woźniki	11
Mapa 3 Model funkcjonalno – przestrzenny Gminy Woźniki	85
Mapa 4 Obszar Strategicznej Interwencji Babienica	99
Mapa 5 Obszar Strategicznej Interwencji Czarny Las	100
Mapa 6 Obszar Strategicznej Interwencji Lubsza	101
Mapa 7 Obszar Strategicznej Interwencji Psary	102
Mapa 8 Obszar Strategicznej Interwencji Woźniki - Śliwa	103
Mapa 9 Obszar Strategicznej Interwencji Woźniki - Centrum	104

Spis wykresów

Wykres 1 Przyrost naturalny w latach 1995-2020 w Gminie Woźniki.....	16
Wykres 2 Przyrost naturalny w Gminie Woźniki w latach 2015-2020.....	16
Wykres 3 Migracje na terenie Gminy Woźniki w latach 2016-2020	17
Wykres 4 Produkcyjne grupy wieku w Gminie Woźniki, 2021	17
Wykres 5 Procentowy udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w roku 2020	18
Wykres 6 Udział ludności Gminy Woźniki w poszczególnych grupach produkcyjnych z uwzględnieniem wieku, w latach 2015-2020	19
Wykres 7 Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w Gminie Woźniki lata 2004-2020	20
Wykres 8 Poziom wykształcenia – Gmina Woźniki.....	20

1. Wprowadzenie

Nadrzędnym aktem prawnym zobowiązującym samorządy do prowadzenia polityki rozwoju jest *Ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*. Zgodnie z art. 3 tej ustawy, politykę rozwoju prowadzą Rada Ministrów - w skali kraju; samorząd województwa - w skali regionu oraz samorząd powiatowy i gminny - w skali lokalnej. Ustawa definiuje politykę rozwoju, jako zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju kraju oraz spójności społeczno-gospodarczej, regionalnej i przestrzennej, podnoszenia konkurencyjności gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc pracy w skali krajowej, regionalnej lub lokalnej.

Jednakże należy pamiętać, że zgodnie z art. 4 przedstawionej wyżej ustawy, politykę rozwoju prowadzi się na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych. Polityka rozwoju może być prowadzona również na podstawie instrumentów prawnych i finansowych określonych w odrębnych przepisach. W związku z powyższym w przypadku Gminy za podstawę prawną dla przyjmowania Strategii Rozwoju Gminy przyjęto art. 18 ust. 2 pkt 6a *Ustawy o samorządzie gminnym*, zgodnie z którym, przyjmowanie programów rozwoju w trybie określonym w przepisach o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, należy do wyłącznej kompetencji Rady Gminy. Powyższe jest w zgodzie z art. 18 ust. 1 tej samej ustawy, zgodnie z którym Radzie Gminy powierza się wszystkie sprawy związane z działaniami gminy, o ile ustawy nie stanowią inaczej. Z kolei artykuły 10e tej ustawy stanowi, że gmina może opracować swoją strategię rozwoju wskazując wymogi dotyczące strategii. Powyższa Strategia Rozwoju Gminy jest dokumentem spełniającym niniejsze wymagania. Według zapisów ustawy, strategia rozwoju gminy obejmuje wnioski z diagnozy oraz określa przede wszystkim:

- cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym;
- kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych;
- oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia;
- model struktury funkcjonalno-przestrzennej;
- ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie;
- obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1668 oraz z 2021 r. poz. 1038), wraz z zakresem planowanych działań;
- obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano wraz z zakresem planowanych działań;

- system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych;
- ramy finansowe i źródła finansowania.

Struktura sporządzonego dokumentu obejmuje wszystkie obligatoryjne elementy, uwzględniając przy tym kwestie społeczne, gospodarcze oraz przestrzenne, które wynikają z przytaczanych przepisów. Dokument Strategii został sporządzony w formie tekstowej oraz graficznej i zawiera model struktury funkcjonalno-przestrzennej, będący zobrazowaniem założeń funkcjonalno-przestrzennych planowanej Strategii rozwoju.

Zapisy Strategii są zorientowane m. innymi na podniesienie jakości życia mieszkańców Gminy i racjonalne zaspokajanie ich potrzeb, a także stymulowanie rozwoju gospodarczego oraz w szerokim aspekcie, zwiększenie konkurencyjności i atrakcyjności obszaru Gminy Woźniki.

W założeniu powyższe nastąpi m. innymi poprzez zapewnianie wysokiej jakości usług publicznych, odpowiednich rozwiązań przestrzennych i należytego stanu infrastruktury technicznej.

Wypracowana w procesie partycypacji społecznej Strategia rozwoju wraz z odpowiednio zaprogramowanym i przyjętym procesem monitoringu, pozwoli sprawnie zarządzać Gminą, rozwiązywać pojawiające się problemy, zjawiska kryzysowe oraz sprzeczności zaistniałe pomiędzy różnymi grupami interesu i uczestnikami procesu funkcjonowania Gminy. Ustalone kierunki działania pozwolą na osiągnięcie efektu synergii działań różnych interesariuszy i efektywnie wykorzystać zidentyfikowane zasoby oraz lokalne potencjały do realizacji wyznaczonych celów strategicznych. Ponadto pozwoli właściwie gospodarować środkami, które trzeba zaangażować podejmując się realizacji koniecznych działań.

2. Metodologia

Zakres prac składających się na przygotowanie dokumentu Strategii Rozwoju, obejmował działania zorientowane na określenie aktualnych warunków rozwoju Gminy, w tym przeprowadzenie odpowiednich analiz opartych na pozyskanych danych statystycznych, a także przeprowadzonych badaniach ankietowych, warsztatach i konsultacjach, będących podstawą do sformułowania wizji, misji oraz wyznaczenia celów strategicznych wraz z kierunkami działania. W toku opracowywania niniejszego dokumentu przygotowano diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Diagnoza aktualnych warunków rozwojowych została przeprowadzona na podstawie:

- analizy porównawczej zachodzących na terenie Gminy tendencji i trendów z uwzględnieniem danych statystycznych,
- analizy i identyfikacji specyficznych uwarunkowań oraz lokalnych potencjałów Gminy,
- analizy poziomu zadowolenia i jakości życia, kierunków preferowanych działań i ich rezultatów, mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń postrzeganych przez mieszkańców Gminy i innych interesariuszy - na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych. Diagnoza polegała na identyfikacji, gromadzeniu i analizie danych na temat obszaru Gminy i zawierała w sobie elementy oceniające potencjały wewnętrzne obszaru oraz uwarunkowania o charakterze zewnętrznym, w zakresie ich wpływu (potencjalnego lub realnego) na wdrażanie Strategii. Ponadto pozyskano wiarygodne i aktualne dane liczbowe charakteryzujące poszczególne potencjały analizowanych obszarów. W uzupełnienie pozyskanych w ten sposób informacji, przeprowadzono spotkania konsultacyjne, o charakterze warsztatów strategicznych.

Na podstawie identyfikacji lokalnych potencjałów, przeprowadzonych badań sondażowych, wywiadów eksperckich w trakcie spotkań konsultacyjnych i warsztatów strategicznych z mieszkańcami i kluczowymi podmiotami wpływającymi na kształtowanie i wdrażanie polityki rozwoju Gminy, określono specyfikę lokalną, czyli punkt widzenia partnerów lokalnych. Pozyskano dane synergiczne, uwzględniające specyfikę potencjałów poszczególnych sektorów (publicznego, prywatnego gospodarczego oraz obywatelskiego) – ich wzajemne i indywidualne oczekiwania oraz przewidywane korzyści związane z realizacją wspólnej wizji rozwoju. Dzięki przeprowadzonej analizie możliwe było wskazanie szans i zagrożeń płynących z otoczenia zewnętrznego oraz mocnych i słabych stron obszaru Gminy

Woźniki, wpływających na określenie celów strategicznych. Przeprowadzono analizę SWOT, która została wykonana na podstawie zebranych danych statystycznych i badań ilościowych, ponadto wykorzystano wyniki przeprowadzonego procesu partycypacyjnego w formie badań sondażowych i spotkań konsultacyjnych o charakterze warsztatów strategicznych. W analizie jako szczególnie istotne brano pod uwagę znaczenie danego obszaru dla rozwoju lokalnego. Zebrane na podstawie przeprowadzonej diagnozy dane a także opinie respondentów uzyskane w wyniku przeprowadzonych sondaży, warsztatów i spotkań posłużyły jako wytyczne do stworzenia przedmiotowej Strategii i stanowiły punkt wyjścia do określenia jej kluczowych strategicznych elementów, w tym wizji i misji Gminy.

Powyższe pozwoliło określić główne wyzwania i cele strategiczne, a także kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Uzupełnieniem wyżej wymienionych jest wskazanie oczekiwanych rezultatów tych działań wraz z określeniem wskaźników ich osiągnięcia. Część strategiczną uzupełniono o kierunki działań, które powinny zostać wdrożone przez władze samorządowe. Założenia planu działania zostały poprzedzone dyskusją nad kierunkami działań i planowanymi zakresami, z władzami samorządowymi i reprezentantami społeczeństwa.

Założenia dla Strategii opracowano, ze szczególnym uwzględnieniem spójności ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”, oraz kluczowymi strategiami szczebla krajowego, w tym m. innymi Długookresową Strategią Rozwoju Kraju 2030, Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030, a także Lokalną Strategią Rozwoju LGD „Leśna Kraina Górnego Śląska” na lata 2016-2022 oraz założeniami kolejnej perspektywy budżetowej Unii Europejskiej, w tym dokumentów Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 wraz z Terytorialnym Planem Sprawiedliwej Transformacji Województwa Śląskiego 2030. Założono, że Strategia wyznacza perspektywę rozwoju Gminy do 2030 r. W Strategii uwzględniono możliwość finansowania działań ze środków własnych Gminy, innych środków krajowych jak i funduszy Unii Europejskiej, w okresie programowania 2021-2027 i kolejnej perspektywie. Biorąc pod uwagę przyjęty horyzont czasowy, złożoność zachodzących procesów społecznych i gospodarczych, a także uwarunkowań makroekonomicznych, zaproponowano adekwatny systemem monitoringu i przyjęto możliwość modyfikacji przyjętych zapisów Strategii.

Zakres przedmiotowy Strategii obejmuje m. innymi. następujące obszary problemowe:

- rozwój kapitału społecznego i aktywna integracja społeczna,

- zachowanie dziedzictwa kulturowego i rozwój kultury,
- rozwój edukacji i podnoszenie poziomu wykształcenia i kwalifikacji,
- ochrona środowiska, dziedzictwa przyrodniczego,
- zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej, gospodarczej, turystycznej i rekreacyjnej,
- stymulowanie konkurencyjności gospodarki, rozwój przedsiębiorczości,
- stymulowanie procesów polepszających jakość życia mieszkańców oraz poprawę infrastruktury społecznej i technicznej obszaru Gminy.

Reasumując opracowany dokument w zasadniczej części zawiera:

- wnioski z przeprowadzonej wieloaspektowej diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej,
- zidentyfikowane potencjały i bariery rozwojowe oraz określone wyzwania strategiczne, będące punktem wyjścia do określenia misji, wizji i celów,
- skonkretyzowaną wizję, opisującą stan rozwoju Gminy, który powinien zaistnieć w rezultacie realizacji celów wyznaczonych w Strategii,
- ustaloną misję Gminy, określającą cele wszystkich działań wdrażanej Strategii,
- zdefiniowane cele strategiczne , odnoszące się do poszczególnych kierunków działań stanowiących ich doprecyzowanie,
- zidentyfikowane cele strategiczne i rekomendowane kierunki działania, umożliwiające realizację przyjętych zamierzeń strategicznych,
- doprecyzowane uwarunkowania realizacyjne i przyjęty system realizacji strategii.

3. Wnioski z diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Woźniki

W niniejszym rozdziale scharakteryzowano wnioski wyciągnięte z pogłębionej i usystematyzowanej diagnozy dla obszaru Gminy Woźniki. Przeprowadzono diagnozę czynników i zachodzących zjawisk oraz ocenę skali i charakteru potrzeb na podstawie zebranych danych statystycznych i przeprowadzonych badań sondażowych, a także spotkań konsultacyjnych w formie warsztatowej, przy uwzględnieniu identyfikacji specyficznych uwarunkowań oraz lokalnych potencjałów. Diagnoza obejmuje aspekty sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, wraz z analizą zaobserwowanych zjawisk i trendów.

3.1 Charakterystyka Gminy Woźniki

Gmina Woźniki położona jest w północnej części województwa śląskiego, w powiecie lublinieckim i graniczy z następującymi Gminami: Boronów, Koszęcin, Kalety, Miasteczko Śląskie, Ożarówice, Koziegłowy, Kamienica Polska, Starcza oraz Konopiska. Zajmuje 127 km² powierzchni. Liczba mieszkańców wynosi 9507 osób. Gmina podzielona jest na Miasto Woźniki i 10 sołectw: Babienica, Czarny Las, Dyrdy - Sośnica, Drogobycza, Kamienica, Kamieńskie Młyny, Ligota Woźnicka, Lubsza, Piasek oraz Psary. Siedzibą władz Gminy są Woźniki.

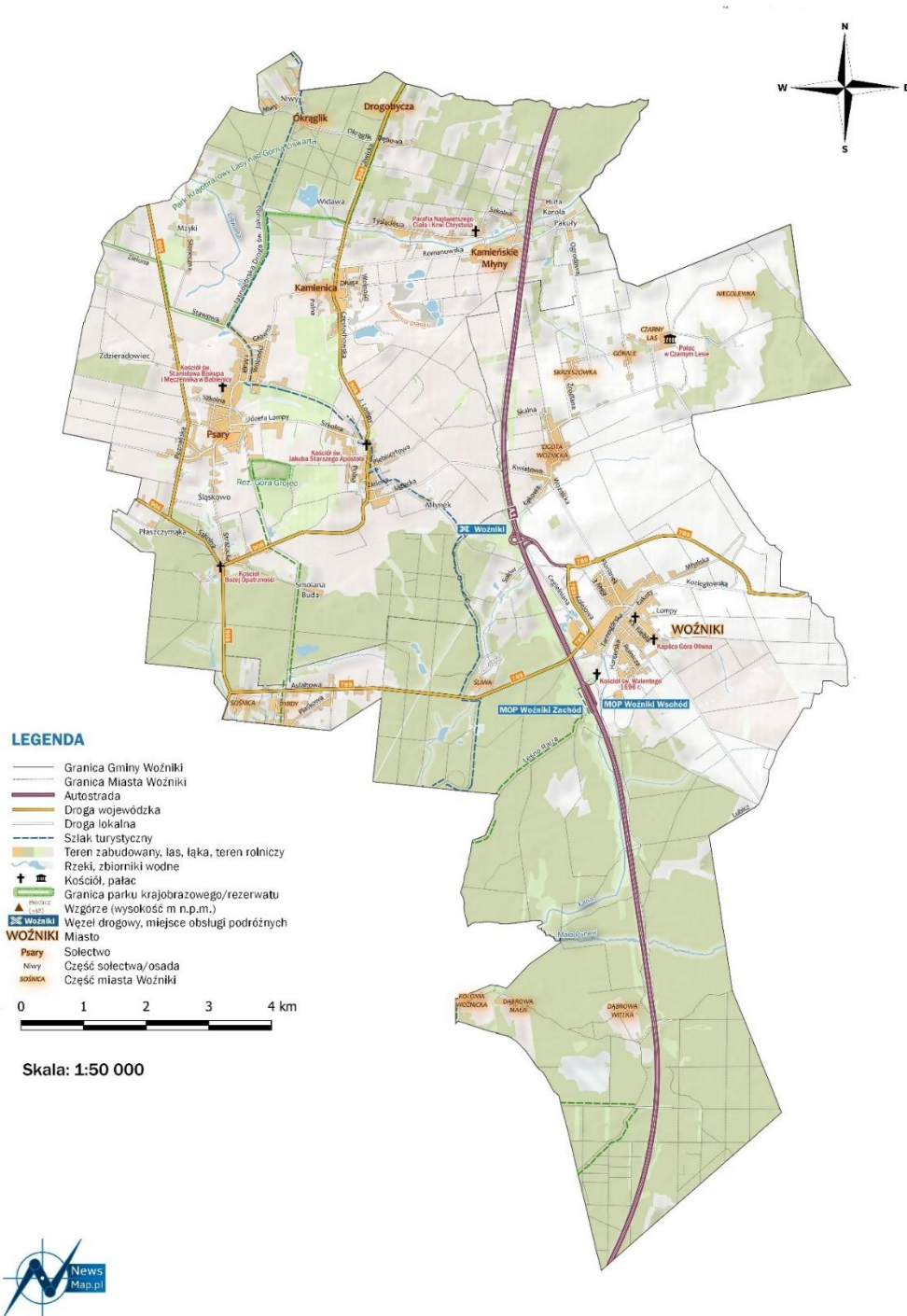
Mapa 1 Lokalizacja Gminy Woźniki na terenie powiatu lublinieckiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie https://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:Powiat_lubliniecki.svg

Choć większość obszaru Gminy Woźniki stanowią tereny rolnicze, to w perspektywie najbliższych lat spodziewany jest istotny rozwój innych gałęzi przemysłowych. Powodem stał się rozwój sieci komunikacyjnej w postaci autostrady A1, której jeden węzeł znajduje się na terenie Gminy, dzięki czemu w bardzo krótkim czasie można znaleźć się w Międzynarodowym Porcie Lotniczym Katowice w Pyrzowicach lub na autostradzie A4.

Mapa 2 Gmina Woźniki

Źródło: <https://wozniki.pl/mapa-gminy.html>

3.2 Wnioski z diagnozy i identyfikacja specyficznych uwarunkowań oraz lokalnych potencjałów Gminy Woźniki w sferze społecznej i gospodarczej

Według danych udostępnionych przez Urząd Gminy na dzień 31.12.2021 r. Gminę Woźniki zamieszkuje 9 507 osób, w tym 4 681 mężczyzn (49,24%) i 4 826 kobiet (50,76%). Średnia gęstość zaludnienia dla Gminy wynosi 74 osoby na km². W porównaniu do województwa śląskiego, średnia gęstość zaludnienia Gminy Woźniki jest ponad 4,8 razy mniejsza. Średni wiek mieszkańców wynosi 41,6 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa śląskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Tabela 1 Struktura ludności w odniesieniu do danych dla województwa

Jednostka terytorialna	Ludność	Płeć		Średnia gęstość zaludnienia (km ²)
		mężczyźni	kobiety	
Woźniki	9 507	4 681	4 826	74
województwo śląskie	4 455 877	2 144 179	2 311 698	361

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miejski w Woźnikach oraz na podstawie Banku Danych Lokalnych

Ogólne dane statystyczne dotyczące podziału ludności wg. płci za lata 2015 – 2020 obrazuje poniższa tabela, z której wynika, że na przestrzeni analizowanych lat proporcja płci nie ulega istotnym zmianom, a w roku 2020 podobnie jak w 2015 utrzymuje się nieznaczna przewaga ilości kobiet nad mężczyznami.

Tabela 2 Ludność wg. płci w Gminie Woźniki w latach 2015 - 2020

Liczba ludności	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ogółem	9 668	9 644	9 655	9 614	9 619	9 568
mężczyźni	4 817	4 789	4 806	4 777	4 769	4 729
kobiety	4 851	4 855	4 849	4 837	4 850	4 839

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://swaid.stat.gov.pl>

Biorąc pod uwagę podmioty gospodarki narodowej ogółem, wyszczególnić można z kolei liczbę podmiotów działających w sektorze rolniczym i przemysłowo-budowlanym. Na obszarze Gminy Woźniki najwięcej podmiotów lokuje się w sektorze przemysłowo-budowlanym. W Woźnikach, tak jak w województwie śląskim przeważają podmioty z sektora przemysłowo-budowlanego.

Tabela 3 Działające na obszarze Gminy Woźniki podmioty gospodarki narodowej, z uwzględnieniem sektora rolniczego, przemysłowego i budowlanego w 2021 r.

Jednostka terytorialna	ogółem	w tym w sektorze	
		rolniczym	przemysłowo-budowlanym
Woźniki	921	23	300
województwo śląskie	509 838	5 079	112 716

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Statystyczne Vademecum Samorządowca 2020 oraz na podstawie Banku Danych Lokalnych

Ogólne dane statystyczne dotyczące podmiotów gospodarki narodowej, przekształceń własnościowych i strukturalnych w latach 2015-2020, obrazuje poniższa tabela, z której wynika, że na przestrzeni analizowanych lat rośnie ilość podmiotów sektora prywatnego, a największa ilość zarejestrowanych podmiotów prywatnych to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Tabela 4 Podmioty gospodarki narodowej, przekształcenia własnościowe i strukturalne w Gminie Woźniki w latach 2015-2020

Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON						
Podmioty wg sektorów własnościowych	2015	2016	2017	2018	2019	2020
podmioty gospodarki narodowej ogółem	787	809	817	830	862	886
sektor publiczny - ogółem	17	17	15	15	15	15
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	13	13	11	11	11	11
sektor prywatny - ogółem	763	784	795	811	841	865
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	648	659	665	679	704	724
sektor prywatny - spółki handlowe	39	45	49	46	45	46
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	2	2	2	1	1	2
sektor prywatny - spółdzielnie	4	4	4	2	2	2
sektor prywatny - fundacje	1	1	1	1	1	1
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	21	22	22	24	27	28

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://swaid.stat.gov.pl>

Ogólne dane statystyczne dotyczące podmiotów wg. grup rodzajów działalności PKD 2007 w latach 2015-2020, obrazuje poniższa tabela, z której wynika, że na przestrzeni analizowanych lat wśród rosnącej liczby podmiotów sektora prywatnego, największa ilość zarejestrowanych podmiotów prywatnych, niezmiennie znajduje się w grupie „pozostała działalność”.

Tabela 5 Podmioty wg grup rodzajów działalności PKD 2007 w Gminie Woźniki w latach 2015-2020

Podmioty wg. grup rodzajów działalności PKD 2007	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ogółem	787	809	817	830	862	886
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	29	28	26	23	23	23
przemysł i budownictwo	259	272	271	273	279	290
pozostała działalność	499	509	520	534	560	573

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://swaid.stat.gov.pl>

Analizując dane dotyczące pomocy społecznej na obszarze Gminy Woźniki wskazać należy liczbę gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej. Zarówno w przypadku województwa, jak i w przypadku Gminy można zaobserwować tendencję spadkową wskazującą na postępujący proces wzrastania zamożności społeczeństwa na terenie Gminy. Niemniej jednak, wysoka wartość wskaźnika pomocy wskazuje na konieczność podjęcia odpowiednich działań rewitalizacyjnych przez Gminę na zidentyfikowanym obszarze interwencji.

Tabela 6 Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej w Gminie Woźniki w latach 2016-2020 w odniesieniu do danych dla województwa

Jednostka terytorialna	2016	2017	2018	2019	2020
	gosp.	gosp.	gosp.	gosp.	gosp.
Woźniki	163	148	119	106	77
województwo śląskie	88 500	80 444	73 516	69 061	64 158

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Poniższa tabela jest szczegółowym rozwinięciem danych dla tendencji zaobserwowanych powyżej, przy uwzględnieniu kryterium dochodowego. Maleje liczba gospodarstw korzystających z pomocy poniżej kryterium dochodowego, powyżej tego kryterium sytuacja jest dynamiczna w poszczególnych latach, ale też obserwuje się końcowy spadek.

Tabela 7 Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej w Gminie Woźniki wg kryterium dochodowego w latach 2015-2020

Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg. kryterium dochodowego	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ogółem	170	163	148	119	106	77
poniżej kryterium dochodowego	127	118	108	77	63	46
powyżej kryterium dochodowego	43	45	40	42	43	31

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://swaid.stat.gov.pl>

Podobnie analizując za ten sam okres osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg. kryterium dochodowego, można zaobserwować ogólną tendencję spadkową, ale tym razem stałą (lata 2016-2020).

Tabela 8 Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg. kryterium dochodowego w Gminie Woźniki w latach 2015-2020

Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg. kryterium dochodowego	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ogółem	468	429	354	260	227	173
poniżej kryterium dochodowego	365	316	259	179	143	93
powyżej kryterium dochodowego	103	113	95	81	84	80

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://swaid.stat.gov.pl>

W przypadku analizy za ten sam okres, świadczeń na rzecz rodziny - można zaobserwować, że po chwilowych wzrostach tych świadczeń, można mówić o ich generalnym spadku na przestrzeni badanego okresu (lata 2016-2020).

Tabela 9 Świadczenia na rzecz rodziny w Gminie Woźniki w latach 2015-2020

Korzystający ze świadczeń rodzinnych	2015	2016	2017	2018	2019	2020
rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	308	317	337	335	313	269
dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny - ogółem	595	622	634	638	602	539
dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	542	573	594	597	565	505
udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku	30,8%	32,6%	34,6%	35,1%	33,6%	30,2%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://swaid.stat.gov.pl>

Jeśli chodzi o kwotę przyznanych dodatków mieszkaniowych, podobnie jak w województwie śląskim, na obszarze Gminy Woźniki zauważalna jest tendencja spadkowa (z roku na rok sukcesywnie maleje), jednakże dalej utrzymuje się na wysokim poziomie. Wskazuje to na konieczność podjęcia odpowiednich działań przez Gminę na zidentyfikowanym obszarze interwencji.

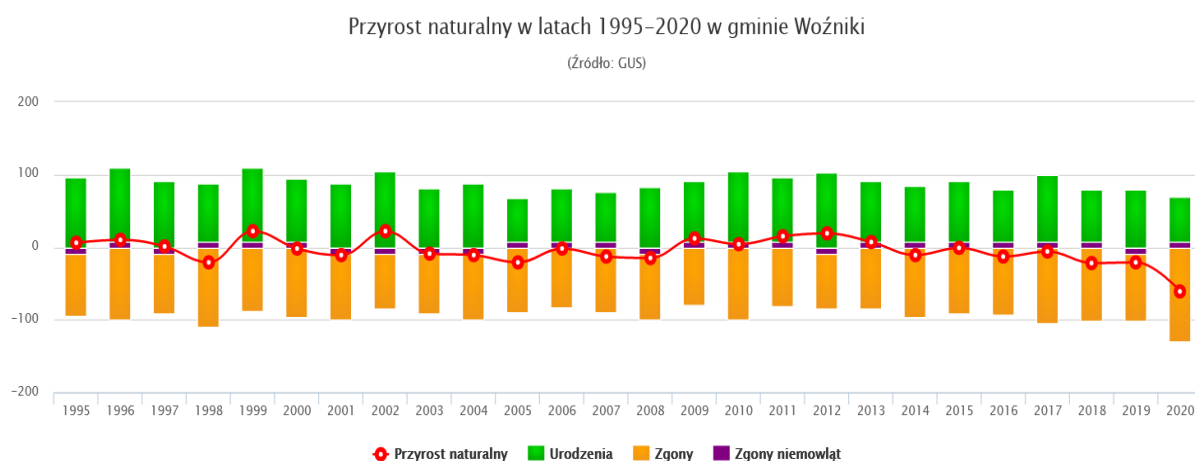
Tabela 10 Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych w Gminie Woźniki z uwzględnieniem danych dla województwa w latach 2016-2020

Jednostka terytorialna	2016	2017	2018	2019	2020
	gosp.	gosp.	gosp.	gosp.	gosp.
Woźniki	317	311	239	199	189
województwo śląskie	680 864	618 025	562 716	512 455	457 531

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Banku Danych Lokalnych

Gmina Woźniki ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -61. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -6,36 na 1000 mieszkańców Gminy Woźniki. W 2020 roku urodziło się 69 dzieci, w tym 56,5% dziewczynek i 43,5% chłopców. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,66 i jest nieznacznie większy od średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

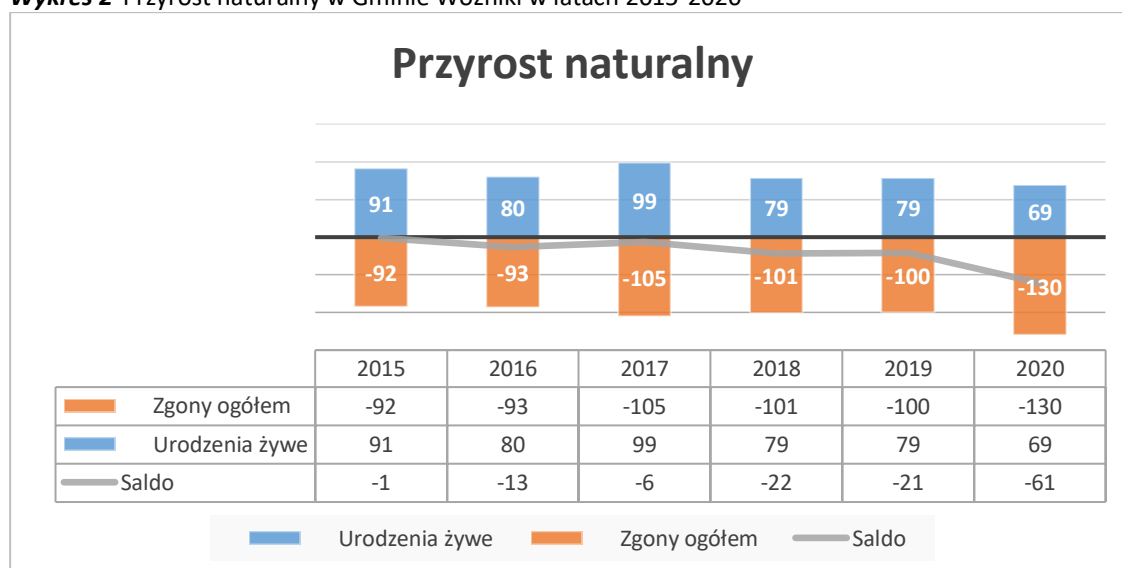
Wykres 1 Przyrost naturalny w latach 1995-2020 w Gminie Woźniki

Źródło: <http://www.polskawliczbach.pl>

Podobnie podając za danymi platformy analitycznej SWAID na 2020 r., przyrost naturalny wyrażał się liczbą -61 (saldo wynikowe: -130 zgodny ogółem do 69 urodzenia żywe).

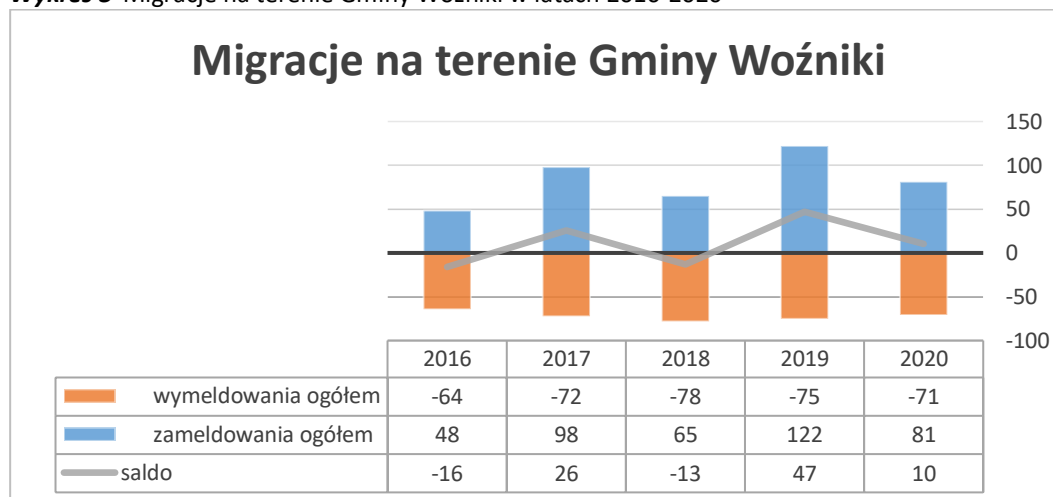
Wykres 2 Przyrost naturalny w Gminie Woźniki w latach 2015-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://swaid.stat.gov.pl>

W 2020 roku zarejestrowano 81 zameldowań oraz -71 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji dla Gminy Woźniki wynosi 10.

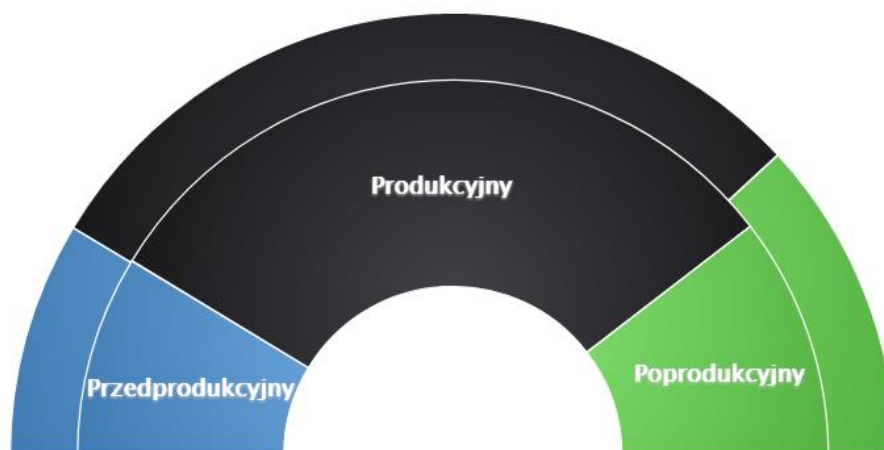
Wykres 3 Migracje na terenie Gminy Woźniki w latach 2016-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://swaid.stat.gov.pl>

Wg. danych na 2021 r. 61,8% mieszkańców Gminy Woźniki jest w wieku produkcyjnym, 17,4% w wieku przedprodukcyjnym, a 20,9% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Wykres 4 Produkcyjne grupy wieku w Gminie Woźniki, 2021

Źródło: <http://www.polskawliczbach.pl>

Poniżej zaprezentowano dane dotyczące ludności Gminy Woźniki w podziale na przedprodukcyjne, produkcyjne i poprodukcyjne grupy, z uwzględnieniem płci. W okresie 2015-2020 można stwierdzić, że spada liczba mężczyzn w wieku przedprodukcyjnym, a rośnie

w wieku poprodukcyjnym, jednakże najbardziej niepokojącym zjawiskiem jest znacząco malejąca liczba osób w wieku produkcyjnym.

Tabela 11 Ludność w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym wg. płci w Gminie Woźniki w latach 2015-2020

Ludność w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym wg płci	2016	2017	2018	2019	2020
ogółem	9644	9655	9614	9619	9568
mężczyźni	4789	4806	4777	4769	4729
kobiety	4855	4849	4837	4850	4839
w wieku przedprodukcyjnym					
ogółem	1723	1705	1688	1688	1661
mężczyźni	905	902	896	900	876
kobiety	818	803	792	788	785
w wieku produkcyjnym:					
ogółem	6071	6065	5979	5943	5909
mężczyźni	3259	3260	3227	3190	3177
kobiety	2812	2805	2752	2753	2732
w wieku poprodukcyjnym					
ogółem	1850	1885	1947	1988	1998
mężczyźni	625	644	654	679	676
kobiety	1225	1241	1293	1309	1322

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://swaid.stat.gov.pl>

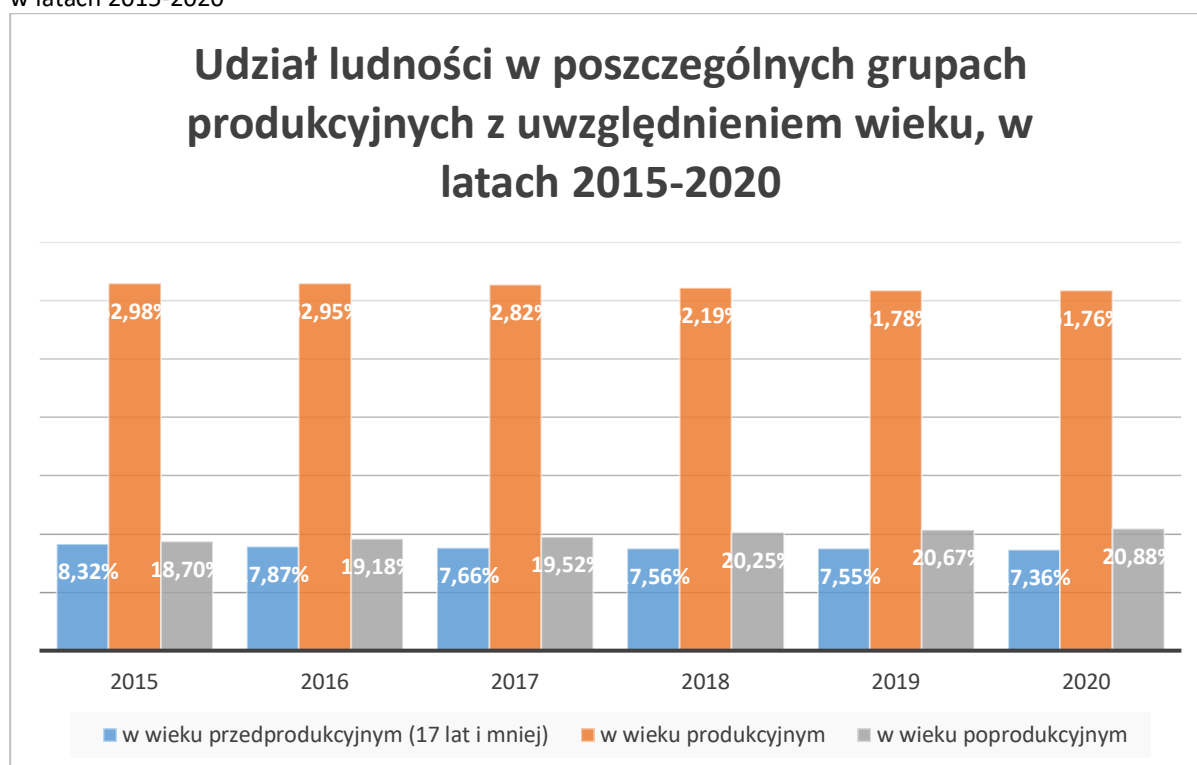
Zaprezentowane poniżej wykresy są rozwinięciem danych dla tendencji zaobserwowanych powyżej. Co prawda grupa produkcyjna z definicji stanowi najliczniejszą i najaktywniejszą grupę na rynku pracy, jednakże można zaobserwować, że udział osób z grupy produkcyjnej w ogólnej liczbie mieszkańców Gminy Woźniki jest obciążony stałą tendencją spadkową.

Wykres 5 Procentowy udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w roku 2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://swaid.stat.gov.pl>

Wykres 6 Udział ludności Gminy Woźniki w poszczególnych grupach produkcyjnych z uwzględnieniem wieku, w latach 2015-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://swaid.stat.gov.pl>

Suma dochodów do budżetu Gminy Woźniki wyniosła w 2020 roku 57,0 mln złotych, co daje 5,9 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to wzrost dochodów o 6,4% w porównaniu do roku 2019. Największą część dochodów wygenerował Dział 758 - Różne rozliczenia (27,9%). Duża część wpływów pochodzi z Działu 756 - Dochody od osób prawnych, fizycznych i od innych jednostek (27,5%) oraz z Działu 010 - Rolnictwo i łowiectwo (5,6%). W budżecie Gminy Woźniki wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych wynosiły 889 złotych na mieszkańca (15,0%), natomiast dochód z tytułu podatków dochodowych od osób prawnych wynosił 16,9 złotych na mieszkańca (0,3%).

W Gminie Woźniki na 1000 mieszkańców pracuje 112 osób. 59,6% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 40,4% mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w Gminie Woźniki wynosiło w 2020 roku 6,2% (9,1% wśród kobiet i 3,7% wśród mężczyzn). W 2020 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Gminie Woźniki wynosiło 4 660,07 PLN, co odpowiada 84,40% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Woźniki 1015 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 496 pracujących przyjeżdża do pracy spoza Gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -519.

Wykres 7 Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w Gminie Woźniki lata 2004-2020

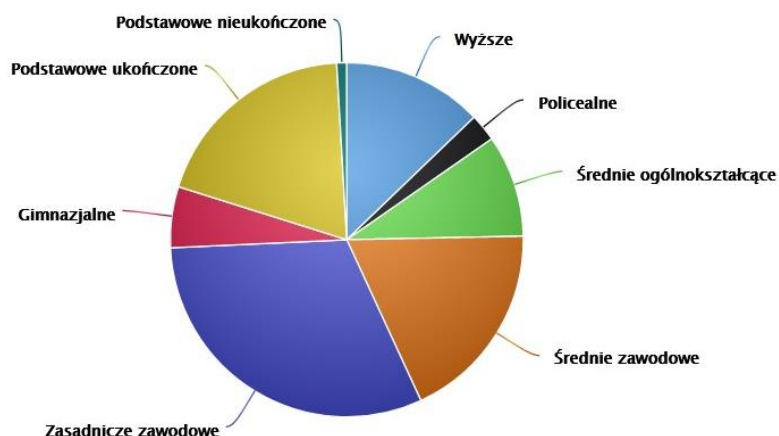

Źródło: <http://www.polskawliczbach.pl>

Opisując potencjał rynku pracy, przywołać należy dane o podmiotach gospodarki narodowej w podziale na sektory i tak: 19,1% aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Woźniki pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 35,6% w przemyśle i budownictwie, a 14,9% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 1,1% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

Odnosząc się do poziomu wykształcenia to według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku: 12,8% ludności posiada wykształcenie wyższe, 2,5% wykształcenie policealne, 9,3% średnie ogólnokształcące, a 18,4% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 31,2% mieszkańców Gminy Woźniki, gimnazjalnym 5,6%, natomiast 19,3% podstawowym ukończonym. 0,9% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej.

Wykres 8 Poziom wykształcenia – Gmina Woźniki

Źródło: <http://www.polskawliczbach.pl>

Należy stwierdzić, że na analizowanym obszarze występują następujące specyficzne uwarunkowania i potencjały:

- średnia wieku mieszkańców kształtuje się na poziomie 41,6 lat,
- struktura ludności z lekką przewagą kobiet nad mężczyznami,
- mała gęstość zaludnienia,
- struktura podmiotów gospodarki w większość oparta o podmioty sektora przemysłowo-budowlanego,
- struktura sektora prywatnego oparta o działalność osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą,
- wg. PKD 2007 największa ilość zarejestrowanych podmiotów prywatnych znajduje się w grupie rodzajowej „pozostała działalność”,
- spadek liczby osób korzystających z świadczeń z pomocy społecznej, zjawisko to jest związane z przesunięciem pomocy realizowanej w ramach Ustawy o pomocy społecznej, na korzystanie z form świadczeń pomocowych, które są realizowane w ramach odrębnych ustaw np. świadczeń rodzinnych, świadczenia wychowawczego.
- ujemny przyrost naturalny dla Gminy,
- dodatnie saldo migracji jako pozytywny trend migracyjny,
- większość mieszkańców Gminy znajdujących się w wieku produkcyjnym, zachodzą trendy wzrostowe dla grup przed i poprodukcyjnej,
- dochody do budżetu wykazują się niewielką tendencją wzrostową, a dochody z tytułu podatków dochodowych w dużej części generują osoby fizyczne i prawne,
- większość osób pracujących stanowią mężczyźni, a bezrobocie jest większe wśród kobiet niż mężczyzn,
- przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Gminie odpowiada blisko 85% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce,
- większość zatrudnionych pracuje w sektorze przemysłu i budownictwa, ale w niedługim czasie może dojść do zrównania zatrudnienia w powyższym sektorze i w sektorze usługowym,
- ponad połowa mieszkańców posiada wykształcenie podstawowe lub zasadnicze zawodowe.

3.3 Wnioski z diagnozy i identyfikacja specyficznych uwarunkowań oraz lokalnych potencjałów Gminy Woźniki w sferze przestrzennej

Gmina Woźniki jest korzystnie położona w bezpośrednim sąsiedztwie aglomeracji śląskiej.

Przez Gminę przebiegają ważne trasy komunikacyjne:

- Autostrada A1, na którą wjazd możliwy jest poprzez węzeł Woźniki,
- Droga wojewódzka DW 789 (trasa Brusiek – Kalety – Woźniki – Koziegłowy – Żarki – Lełów),
- Droga wojewódzka DW 905 (trasa Herby - Kalina - Olszyna - Zumpy - Boronów - Babienica - Psary - Piasek),
- Droga wojewódzka DW 906 (trasa Lubliniec - Koszęcin – Piasek),
- Droga wojewódzka DW 908 (trasa Częstochowa - Woźniki - Kalety - Miasteczko Śląskie - Tarnowskie Góry).

Na sieć połączeń lokalnych składają się także:

- drogi powiatowe o łącznej długości 46,1 km,
- drogi gminne publiczne o łącznej długości 66,3 km.

Choć większość obszaru Gminy Woźniki stanowią tereny rolnicze, to w perspektywie najbliższych lat spodziewany jest istotny rozwój innych gałęzi przemysłowych. Na terenie Woźnik już teraz znajdują się tereny inwestycyjne Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Ze względu na korzystny układ komunikacyjny, bliskość aglomeracji śląskiej, w tym Gliwic czy Zabrze, wzrasta atrakcyjność inwestycyjna Gminy. Rozwój sieci komunikacyjnej i skomunikowanie Gminy Woźniki (przez wspomniany powyżej węzeł Woźniki) z autostradą A1 pozwala w bardzo krótkim czasie znaleźć się w Międzynarodowym Porcie Lotniczym Katowice w Pyrzowicach lub na autostradzie A4.

Na terenie Gminy Woźniki, ze względu na charakter zabudowy (budynki jednorodzinne), nie występuje sieć ciepłownicza. Preferowane jest indywidualne centralne ogrzewanie. Jeżeli chodzi o sieć telekomunikacyjną to istniejące połączenia telekomunikacyjne zaspokajają potrzeby mieszkańców. Obecnie do kanalizacji sanitarnej podłączone są 1404 budynki.

Gmina posiada oczyszczalnię ścieków w Woźnikach o wydajności 350 m³/dobę z możliwością rozbudowy do 650 m³/d oraz oczyszczalnię ścieków w Psarach o wydajności 400 m³/dobę. Pozostałe ścieki komunalne gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych i okresowo wywożone wozami asenizacyjnymi do w/w oczyszczalni ścieków. Część mieszkańców posiada także przydomowe oczyszczalnie ścieków obsługujące tylko dane gospodarstwo domowe. Szczegółowe dane GUS w zakresie sieci kanalizacyjnej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12 Sieć kanalizacyjna w Gminie Woźniki w latach 2015-2020

Kanalizacja	Jednostka miary	2015	2016	2017	2018	2019	2020
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	29,2	29,2	33,2	33,6	40,1	40,5
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1168	1168	1247	1175	1357	1423
awarie sieci kanalizacyjnej	szt.	0	1	1	0	0	0
ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam3	122,0	136,0	147,0	134,0	142,0	172,8
ścieki oczyszczane odprowadzone	dam3	118,0	136,0	147,0	129,0	142,0	171,0
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	4741	4728	4890	4729	4984	5086

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://swaid.stat.gov.pl>

Wszystkie miejscowości Gminy Woźniki są zwodociągowane. Większość wodociągów była wybudowana w latach 90 ubiegłego wieku z rur PVC, a ich stan techniczny jest dobry. Najgorsza sytuacja jest w Woźnikach (wodociąg z lat 50-60 ub. w.) i w Lubszy (ponad 80% sieci jest z rur azbestowo-cementowych). Tak stara infrastruktura, wykonana w takiej technologii wymaga modernizacji lub wymiany. Jednocześnie sieć kanalizacyjna jest systematycznie wymieniana, początkowo na rury PVC, a obecnie na rury PE. Gmina na bieżąco dobudowuje sieci wodociągowe na nowo powstających terenach mieszkaniowych.

Gmina Woźniki znajduje się w strefie klimatu wilgotnego kontynentalnego z ciepłym, ale łagodnym latem. Środkowa i południowa część Gminy leży w zlewni rzeki Mała Panew, natomiast północna część Gminy leży w zlewni rzeki Kamieniczka oraz rzeki Liswarta.

Na system oświaty Gminy Woźniki składają się następujące jednostki przedszkolne:

- Przedszkole w Psarach,
- Przedszkole "Wesołe Krasnoludki" w Woźnikach.

Na system oświaty Gminy Woźniki składają się także następujące jednostki szkolne:

- Szkoła Podstawowa w Lubszy im. Józefa Lompy,
- Szkoła Podstawowa w Psarach,
- Szkoła Podstawowa w Kamienicy,
- Szkoła Podstawowa w Woźnikach - Ligota Woźnicka,
- Szkoła Podstawowa w Woźnikach im. Józefa Lompy.

Ponadto na system oświaty składają się placówki niepubliczne:

- Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Kamieńskich Młynach
- Niepubliczne Przedszkole w Kamieńskich Młynach.

Szczegółowe dane GUS w zakresie placówek edukacyjnych, ich oddziałów, miejsc, liczby uczniów i dzieci przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 13 Obiekty edukacyjne na terenie Gminy Woźniki

Edukacja	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Placówki wychowania przedszkolnego	7	6	6	6	6
w tym przedszkola	3	3	3	3	3
Miejsca w przedszkolach	188	181	238	236	b.d.
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	293	290	308	292	279
W tym w przedszkolach	188	191	213	204	197
Szkoły podstawowe	6	6	6	6	6
Uczniowie szkół podstawowych	551	644	734	761	753
Szkoły gimnazjalne	3	1	1	0	0
Uczniowie szkół gimnazjalnych	254	165	78	0	0
Żłobki i kluby dziecięce	0	0	0	0	0
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych (w ciągu roku)	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Tabela 14 Szkoły Podstawowe na terenie Gminy Woźniki w latach szkolnych do 2020 r.

Szkoły Podstawowe	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Szkoły	6	6	6	6	6	6
oddziały	44	41	47	55	59	58
uczniowie	594	551	644	734	761	753

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://swaid.stat.gov.pl>

Tabela 15 Przedszkola na terenie Gminy Woźniki w latach szkolnych do 2020 r.

Wychowanie przedszkolne	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ogółem	6	7	6	6	6	6
oddziały	15	16	15	16	16	15
miejsca	193	188	181	238	-	-
dzieci	246	293	290	308	292	279

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://swaid.stat.gov.pl>

Tabela 16 Oddziały przedszkolne w Szkołach Podstawowych w latach szkolnych do 2020 r.

Oddziały przedszkolne w Szkołach Podstawowych i liczba dzieci	2016	2017	2018	2019	2020
oddziały (klasy, grupy)	7	5	5	5	5
dzieci	105	99	95	88	82

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Zadania Gminy w zakresie kultury są realizowane bezpośrednio przez Referat Komunikacji Społecznej i Promocji Urzędu Miejskiego w Woźnikach, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Woźnikach oraz Miejsko-Gminną Bibliotekę Publiczną w Woźnikach im. Józefa Lompy, we współpracy z instytucjami i środowiskami twórczymi. Przedmiotem działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Woźnikach, który jest samorządową instytucją kultury jest rozwój i ochrona kultury i sztuki przez inicjowanie, realizowanie i wspieranie przedsięwzięć kulturalnych, wzbudzanie i rozwijanie potrzeby uczestnictwa w kulturze oraz upowszechnianie

wartości kulturalnych. W skład Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Woźnikach wchodzi: siedziba główna w Woźnikach przy ul. Górnej 5 oraz filia w Psarach przy ul. Głównej 89.

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Woźnikach to również samorządowa instytucja kultury, która służy lokalnej społeczności w zaspokajaniu i rozwijaniu potrzeb czytelniczych mieszkańców oraz upowszechnianiu wiedzy i rozwojowi kultury. W skład sieci bibliotecznej wchodzi: Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Woźnikach im. Józefa Lompy – centrala oraz 2 filie w: Psarach i Lubszy.

Szczegółowe dane GUS w zakresie działalności bibliotecznej przedstawia poniższa tabela:

Tabela 17 Biblioteki, czytelnicy, wypożyczenia księgozbioru w latach 2015-2020

Biblioteki publiczne	2015	2016	2017	2018	2019	2020
biblioteki i filie	3	3	3	3	3	3
czytelnicy w ciągu roku	1541	1535	1527	1526	1521	1371
wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	32889	33023	30630	30525	30728	22221

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://swaid.stat.gov.pl>

Sport i rekreacja należą do ważnych dziedzin życia mieszkańców Gminy. Aktywny wypoczynek, spacer w spokoju i ciszy - w Woźnikach każdy znajdzie coś dla siebie. Można skorzystać z wielu walorów krajobrazowo-turystycznych i wypoczynkowych, podziwiać liczne zabytkowe kościoły, rozsmakować się w menu uznanych restauracji, zajazdów, barów i kawiarni. Na terenie Gminy działa także koło łowieckie. Przez teren Gminy przebiegają piesze szlaki turystyczne (m.in. Szlak Józefa Lompy) oraz rowerowe szlaki turystyczne (m.in. Liswarciański Szlak rowerowy, Leśno Rajza). Sportowcy i mieszkańcy mają do dyspozycji m. in. halę sportową w Woźnikach, sale sportowe przy Szkole Podstawowej w Kamienicy i Psarach, a za chwilę salę sportową w Lubszy (hala jest w trakcie budowy, a planowane oddanie przewidziane jest na 2023 rok), boisko do piłki siatkowej przy MGOK w Woźnikach, boiska multisportowe o nawierzchni z modularnego polipropylenu w Lubszy, Kamienicy oraz Woźnikach, boiska ze sztuczną nawierzchnią w Woźnikach i Psarach, boisko lekkoatletyczne w Woźnikach, skatepark w Woźnikach oraz lodowisko w Woźnikach (w sezonie zimowym). Ponadto na terenie Gminy znajduje się wiele placów zabaw dla dzieci.

W Gminnej Ewidencji Zabytków znajduje się obecnie 75 obiektów zabytkowych nieruchomych. Część z nich jednocześnie znajduje się w Rejestrze Zabytków Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Katowicach. Gminna Ewidencja Zabytków obejmuje także wykaz 36 stanowisk archeologicznych znajdujących się na terenie Gminy.

Ponadto na terenie Gminy zlokalizowany jest szereg pomników przyrody ożywionej

i nieożywionej oraz występują następujące formy ochrony przyrody:

- obszar Natura 2000 „Bagno Bruch koło Pyrzowic”, leżący kilka kilometrów na północ od Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice w Pyrzowicach i wchodzący w skład jednego z najrozleglejszych kompleksów leśnych w Polsce – Lasów Lublinieckich. Obszar chroniony liczy nieco ponad 102 ha;
- rezerwat „Góra Grójec” leżący w widłach źródłowych odcinków rzeki Psarki wpadającej do Małej Panwi, która z kolei wpada do Odry. Rezerwat zajmuje obszar 17,5 ha i położony jest w sołectwie Lubsza. Swoją nazwę wziął od Góry Grójec, która jest izolowanym wzgórzem wapiennym,
- częściowo leżący na terenie Gminy Woźniki, park Krajobrazowy „Lasy Nad Górną Liswartą” utworzony dla ochrony walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych doliny Liswarty.

Należy stwierdzić, że na analizowanym obszarze występują następujące specyficzne uwarunkowania i potencjały:

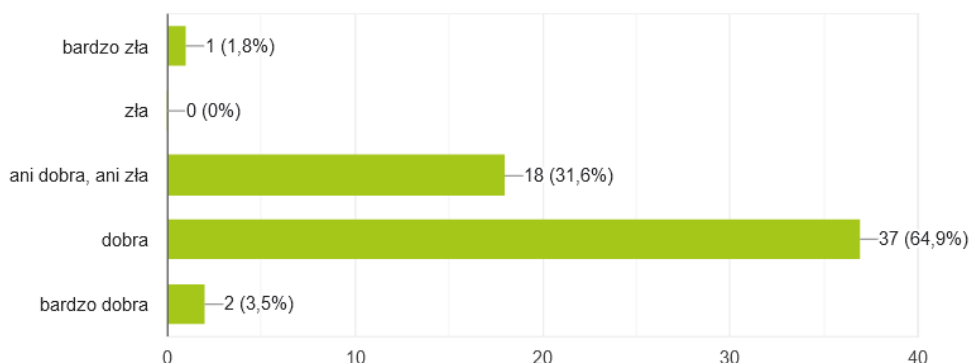
- przebiegająca w pobliżu rozwinięta infrastruktura dróg krajowych i wojewódzkich, skomunikowanie Gminy z autostradą A1, bliskość międzynarodowego portu lotniczego i miast konurbacji górnośląskiej,
- tereny inwestycyjne Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej i zwiększająca się atrakcyjność inwestycyjna Gminy,
- wymagająca rozwoju sieć wodno-kanalizacyjna,
- duża ilość obszarów o wysokich walorach przyrodniczych;
- korzystny mikroklimat i atrakcyjne warunki krajobrazowo-przyrodnicze, zabytki architektoniczne i pomniki które mogą sprzyjać rozwojowi różnych form turystyki, rekreacji i wypoczynku,
- w części Gminy rozwinięta infrastruktura kulturalna (domy kultury, biblioteki),
- w części Gminy funkcjonująca infrastruktura rekreacyjna (szlaki rowerowego i turystyczne, kluby sportowe, przyszkolne obiekty sportowe, inne obiekty sportowe),
- w części Gminy prężnie działający sektor NGO’s i związana z tym działalność sportowa i kulturalna,
- dobrze rozwinięta i dostępna infrastruktura edukacyjna.

3.4 Wnioski z diagnozy na podstawie badań ankietowych i wywiadów eksperckich

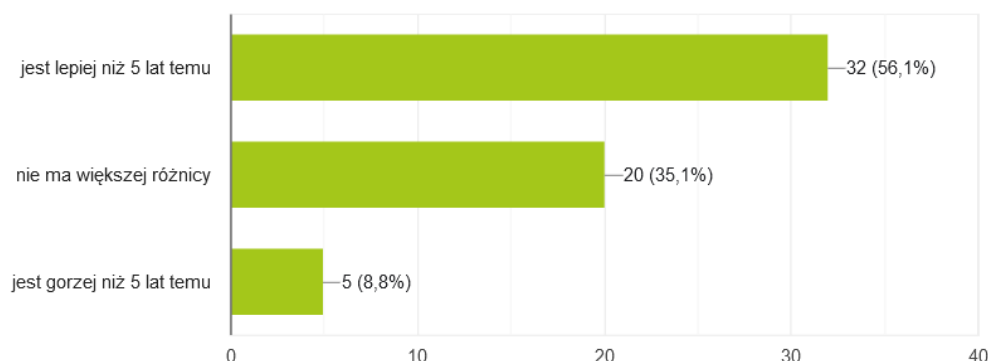
Na podstawie przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy badań sondażowych, przeanalizowano poziom jakości i zadowolenia z życia mieszkańców Gminy Woźniki.

Respondenci odpowiedzieli na następujące pytania:

Jak ocenia Pani / Pan jakość życia na obszarze Gminy Woźniki?

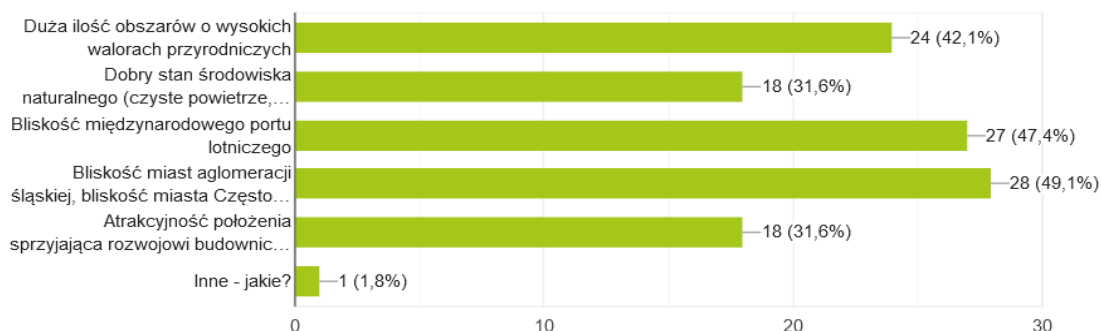
Czy Pani / Pana zadowolenie z życia w swojej miejscowości zmieniło się w ciągu ostatnich 5 lat ?

W toku badania sondażowego zidentyfikowano, że 64,9% ankietowanych ocenia jakość życia jako dobrą, a 56,1% ocenia zadowolenia z życia w ciągu ostatnich 5 lat jako lepsze niż wcześniej. Ponadto respondenci wskazali również mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia rozwojowe dla Gminy dotyczące: przestrzenni i środowiskowa; infrastruktury; bezpieczeństwa; gospodarki i rolnictwa; zdrowia; edukacji; dziedziny społecznej; turystyki, rekreacji i promocji; kultury; oraz administracji publicznej. Wskazali również najlepsze ich zdaniem kierunki rozwoju i inicjatywy, które są najbardziej potrzebne mieszkańcom Gminy. Respondenci mieli również możliwość wypowiedzenia się na jakie cele chcieliby przeznaczyć pozyskane fundusze ze środków Unii Europejskiej.

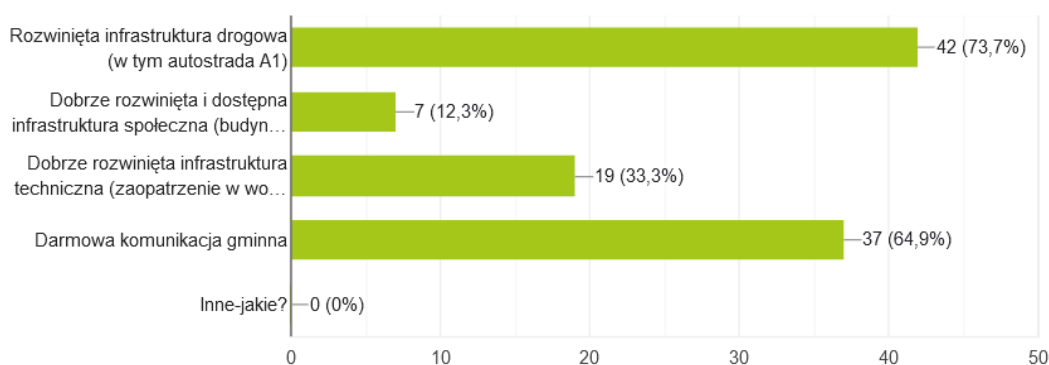
Wśród mocnych stron Gminy, respondenci przede wszystkim wskazują:

- w przestrzeni i środowisku,

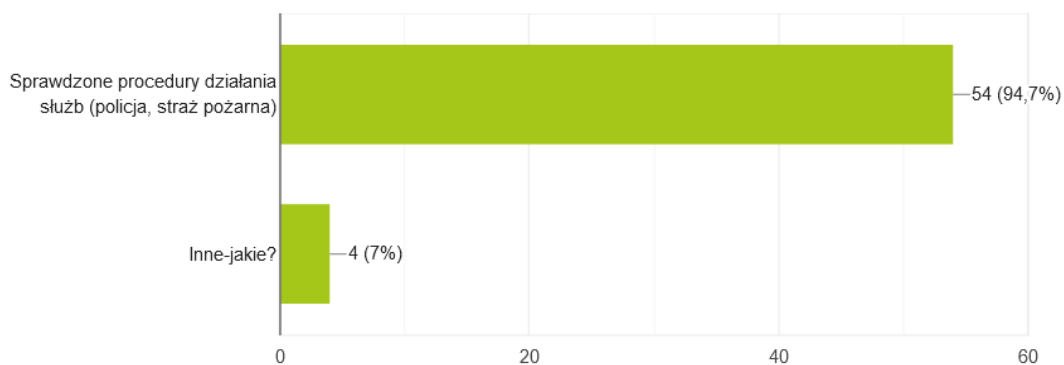
walory przyrodnicze, dobry stan środowiska naturalnego, bliskość międzynarodowego portu lotniczego, bliskość miast aglomeracji śląskiej i miasta Częstochowa oraz położenie Gminy sprzyjające budownictwu mieszkaniowemu;

- w infrastrukturze,

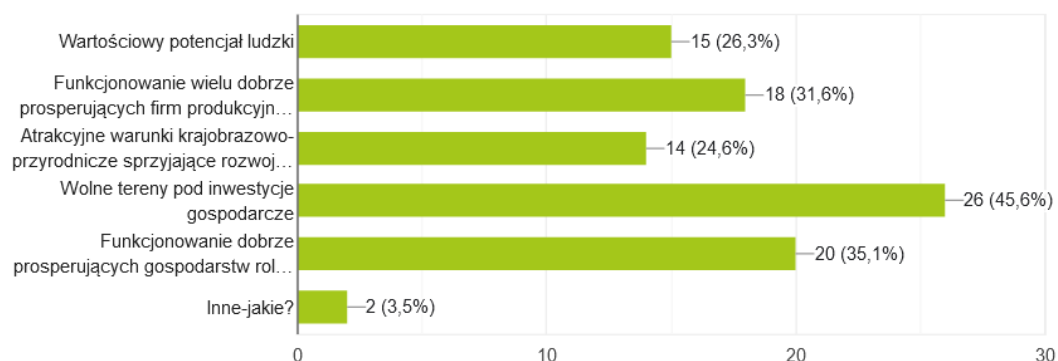
rozwiniętą sieć infrastruktury drogowej i autostradę A1, rozwiniętą sieć wodociągową i dostęp do telefonii oraz system darmowej komunikacji;

- w dziedzinie bezpieczeństwa,

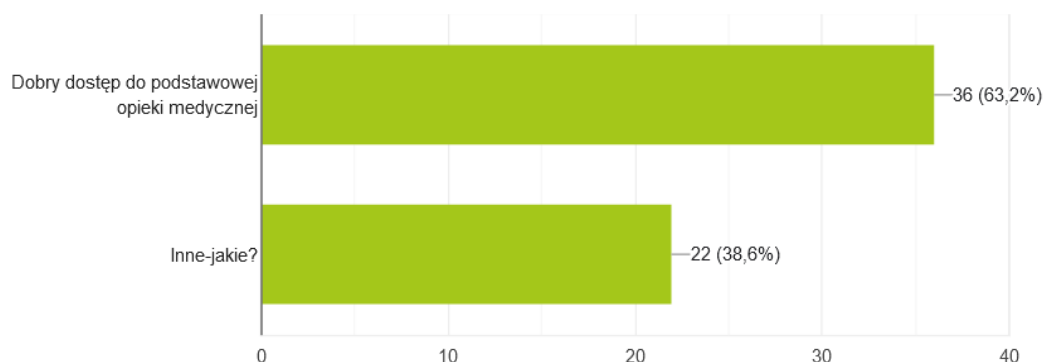
dobrze funkcjonującą w ramach sprawdzonych procedur Policję i Straż Pożarną;

- w dziedzinie gospodarki / rolnictwa,

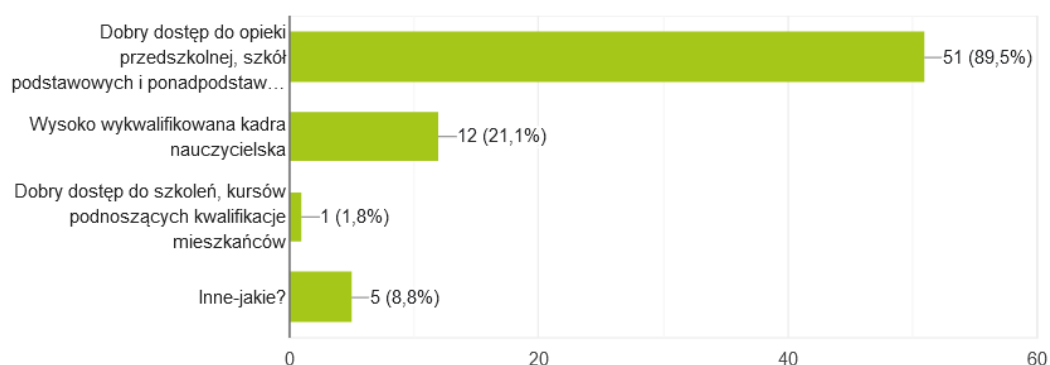
wolne tereny inwestycyjne, funkcjonowanie przedsiębiorczości i rolnictwa, warunki krajobrazowo-przyrodnicze oraz wartościowy potencjał ludzki;

- w dziedzinie zdrowia,

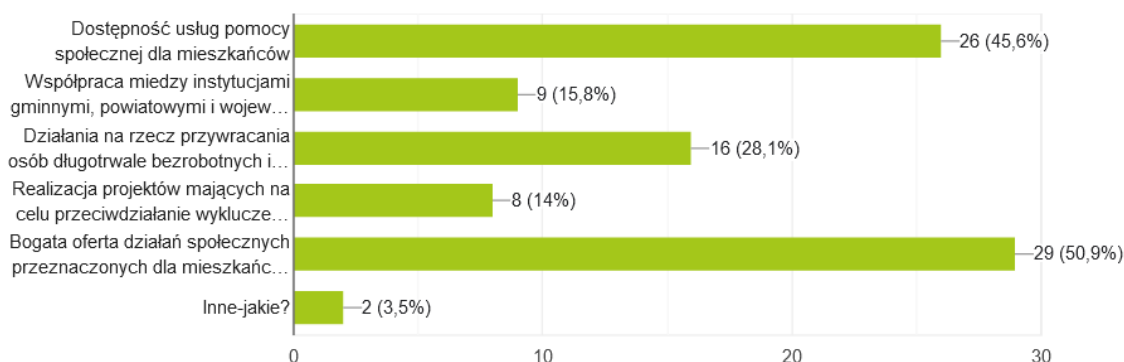
dobry dostęp do opieki medycznej;

- w dziedzinie edukacji,

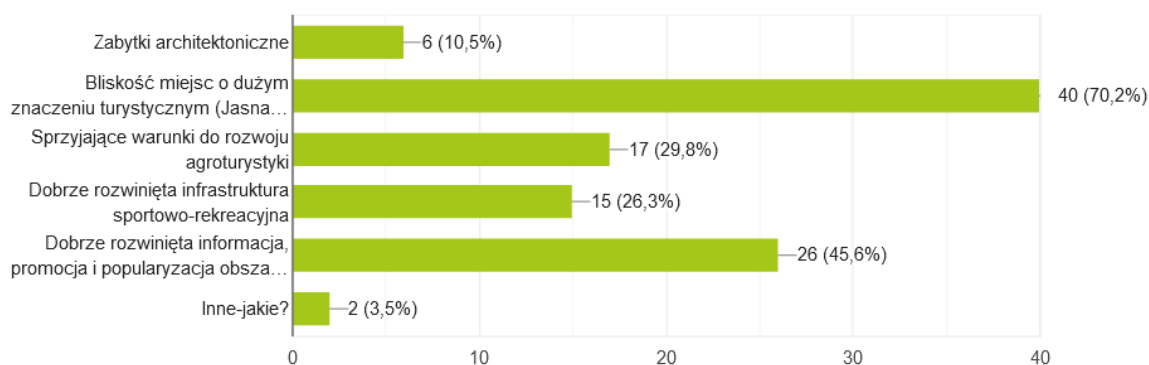
dobry dostęp do opieki przedszkolnej i szkolnej;

- w dziedzinie społecznej,

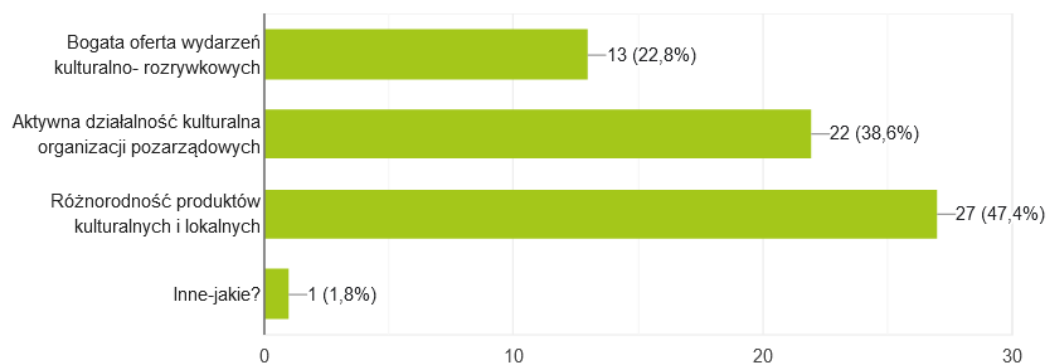
dostęp do usług pomocy społecznej i działania na rzecz przywracania na rynek pracy osób długotrwale bezrobotnych, oferta działań społecznych organizacji pozarządowych;

- w dziedzinie turystyki, rekreacji i promocji,

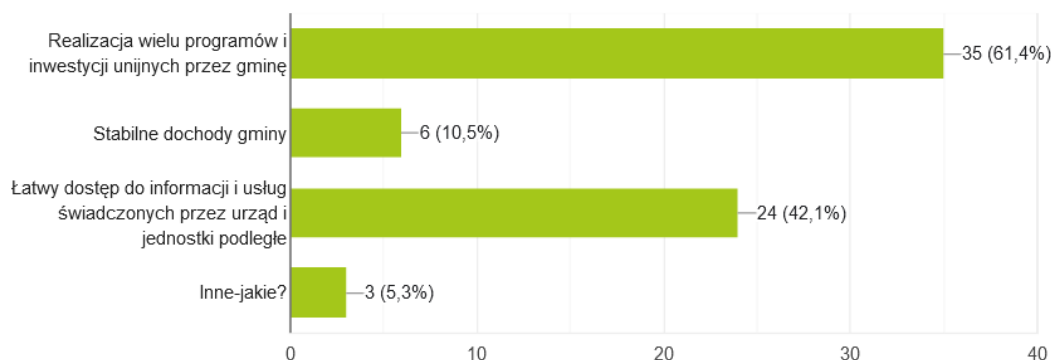
bliskość miejsc o dużym znaczeniu turystycznym, sprzyjające warunki do rozwoju agroturystyki, rozwiniętą infrastrukturę sportowo-rekreacyjną, rozwiniętą politykę informacyjno-promocyjną obszaru Gminy;

- w dziedzinie kultury,

aktywną działalność organizacji pozarządowych i różnorodność produktów kulturalnych i lokalnych;

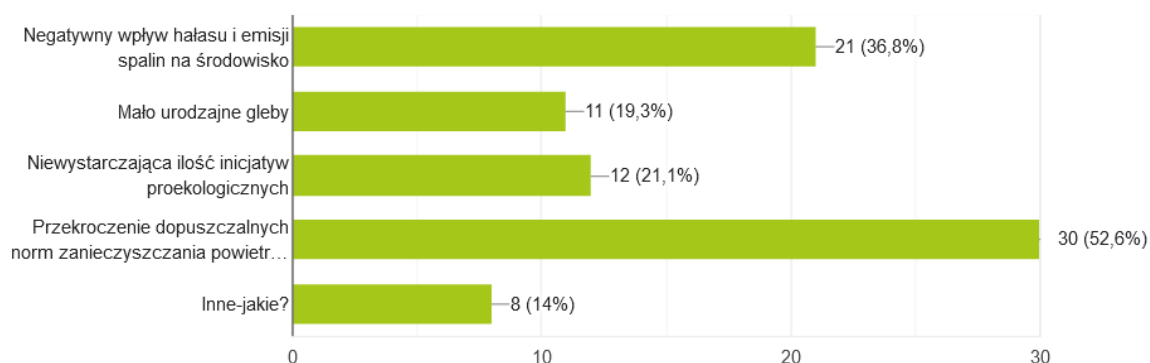
- w dziedzinie administracji publicznej,

realizację przez Gminę projektów i inwestycji ze środków Unii Europejskiej oraz łatwy dostęp do informacji i usług świadczonych przez instytucje gminne.

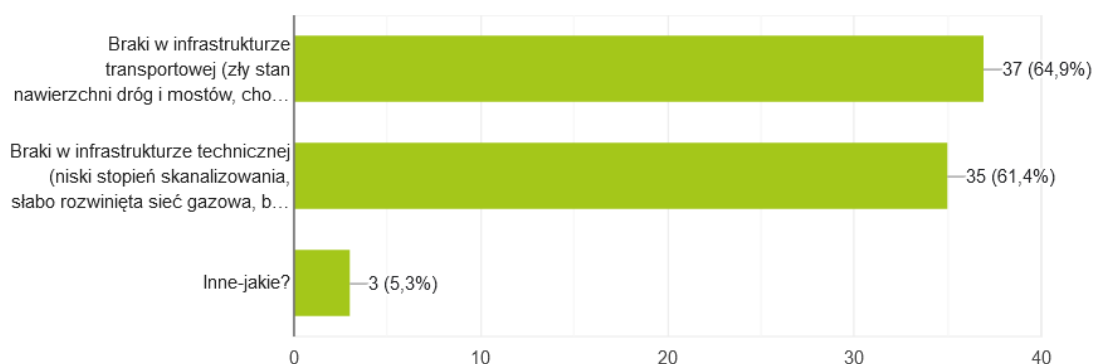
Wśród słabych stron Gminy, respondenci przede wszystkim wskazują:

- w przestrzenni i środowisku,

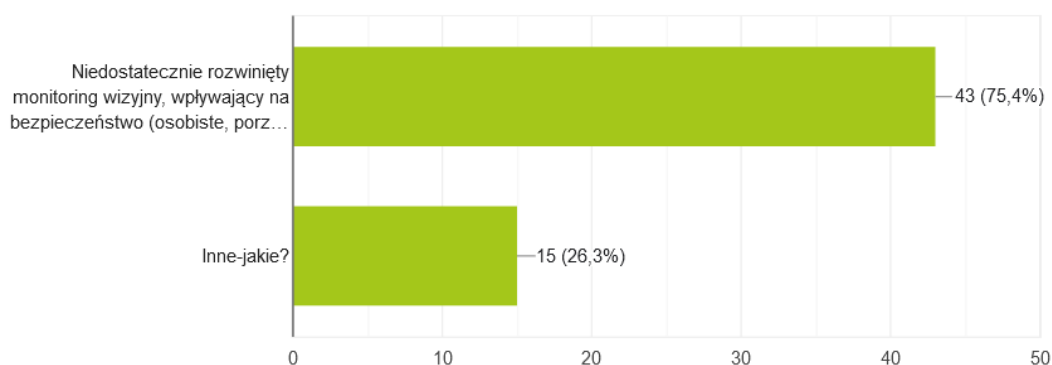
negatywny wpływ hałasu i emisji spalin, mało urodzajne gleby, w okresie zimowym niską jakość powietrza;

- w infrastrukturze,

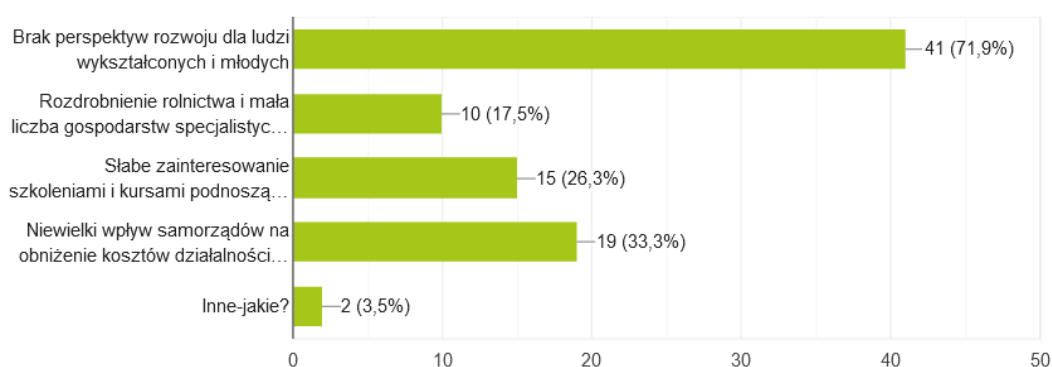
zły stan infrastruktury drogowej oraz braki w infrastrukturze sieciowej;

- w dziedzinie bezpieczeństwa,

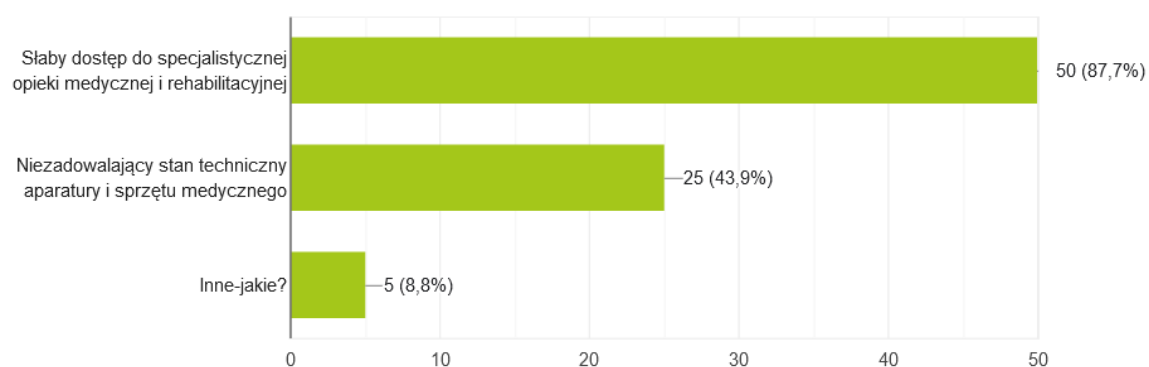
brak monitoringu wizyjnego;

- w dziedzinie gospodarki / rolnictwa,

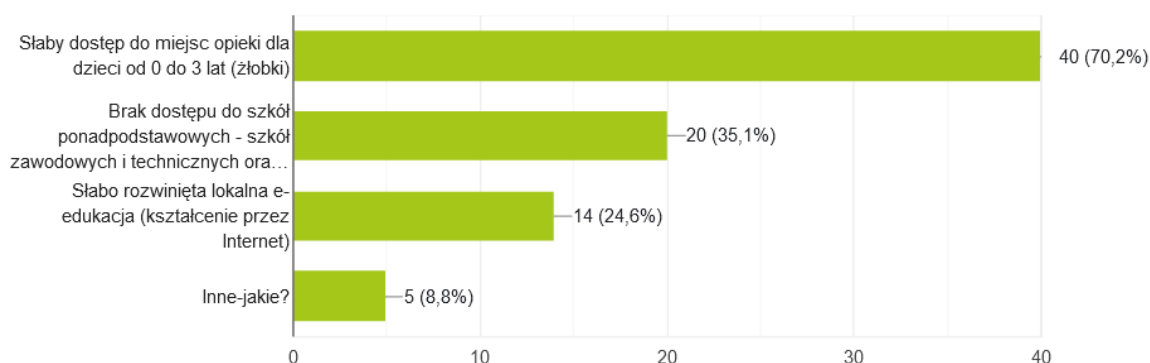
brak perspektyw rozwoju dla ludzi wykształconych i młodych; brak zainteresowania podnoszeniem kwalifikacji przez przedsiębiorców, niewielki wpływ samorządu na obniżenie kosztów działalności;

- w dziedzinie zdrowia,

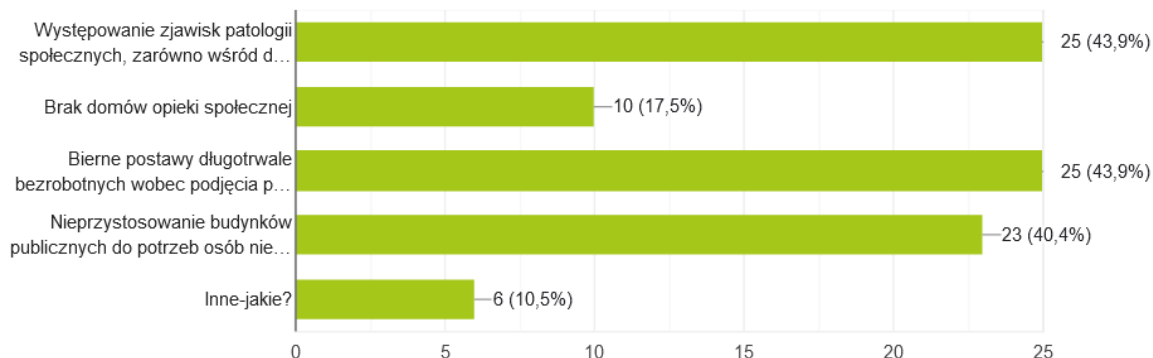
słaby dostęp do specjalistycznej opieki medycznej i niezadawalający stan aparatury i sprzętu medycznego;

– w dziedzinie edukacji,

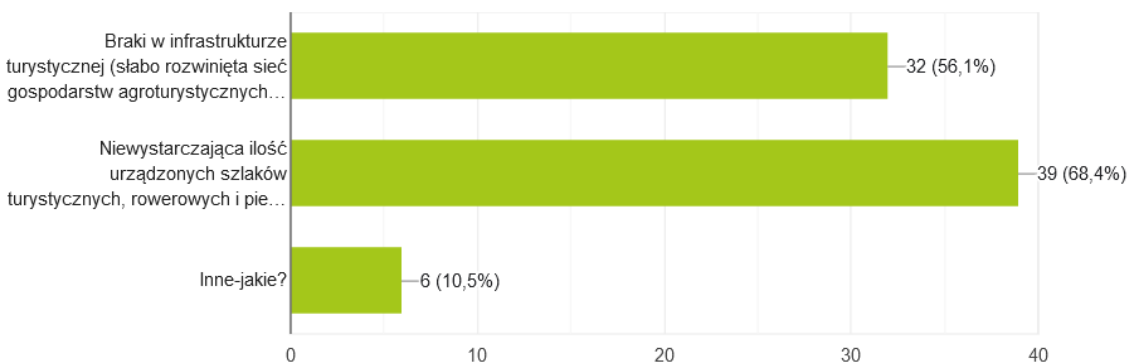
słaby dostęp do miejsc opieki do lat 3, brak dostępu do szkół zawodowych i technicznych oraz szkół dla dorosłych, słabo rozwiniętą e-edukację;

– w dziedzinie społecznej,

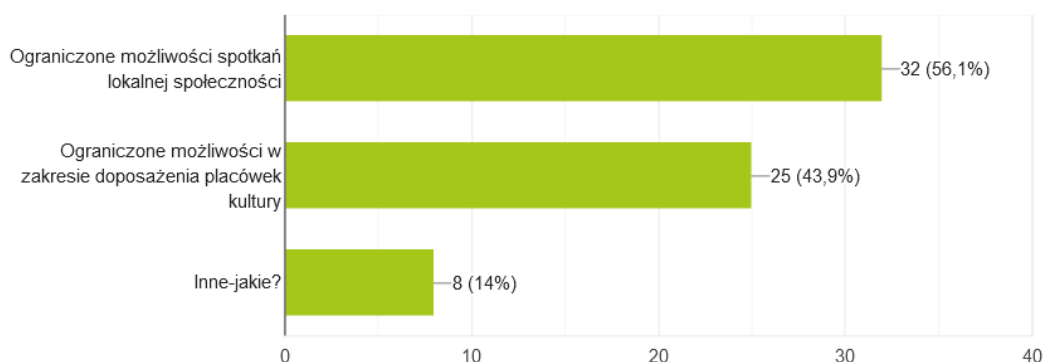
występującą patologią społeczną, bierne postawy długotrwale bezrobotnych wobec rynku pracy, nieprzystosowanie budynków publicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych;

– w dziedzinie turystyki, rekreacji i promocji,

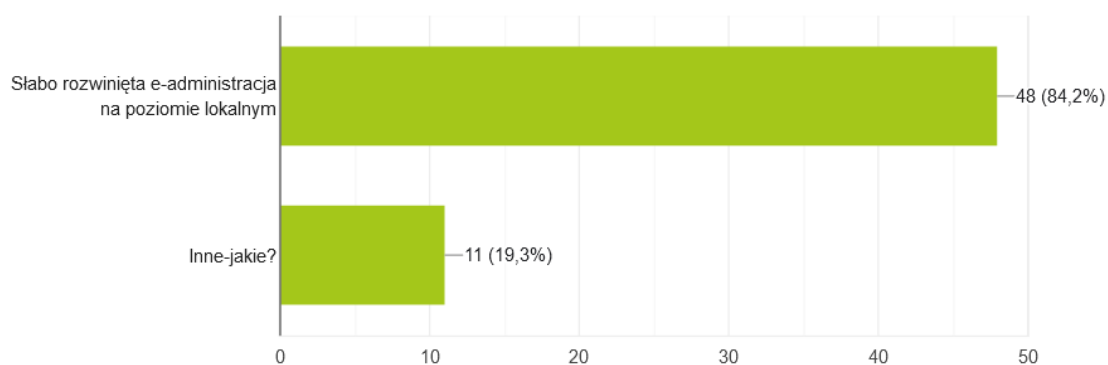
braki w infrastrukturze turystycznej, małą ilość szlaków turystycznych, rowerowych i pieszych;

- w dziedzinie kultury,

ograniczone możliwości spotkań lokalnej społeczności i ograniczone możliwości w zakresie doposażenia placówek kultury;

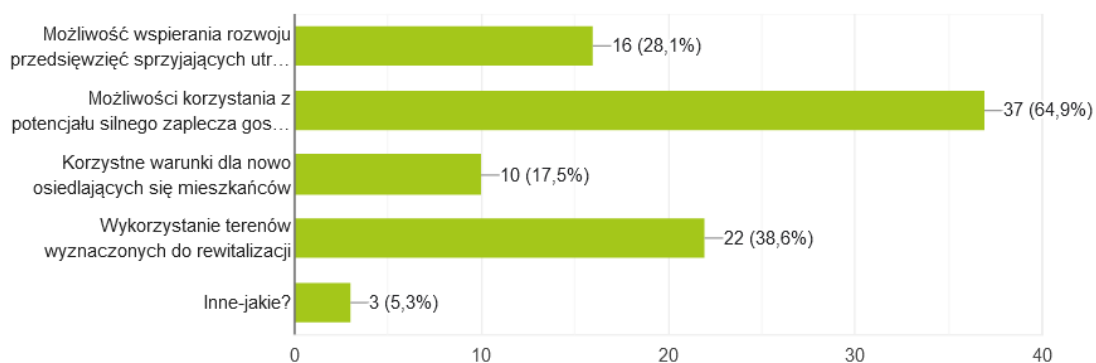
- w dziedzinie administracji publicznej,

słabo rozwinięte e-usługi na poziomie lokalnym.

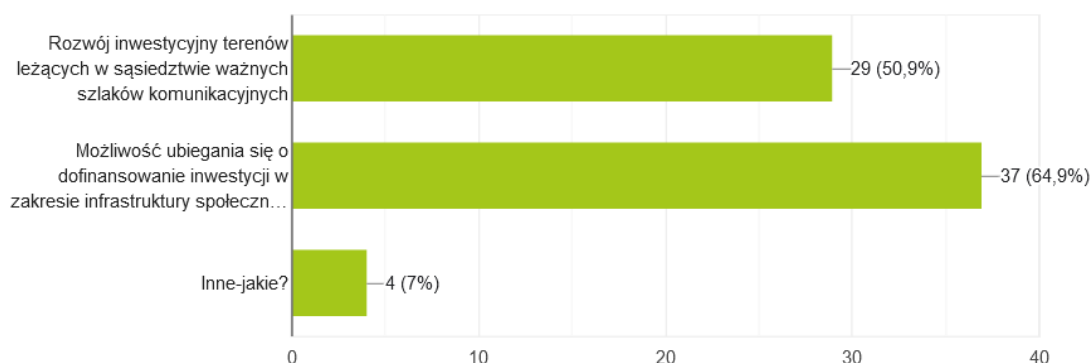
Wśród szans rozwoju Gminy, respondenci przede wszystkim postrzegają:

- w przestrzeni i środowisku,

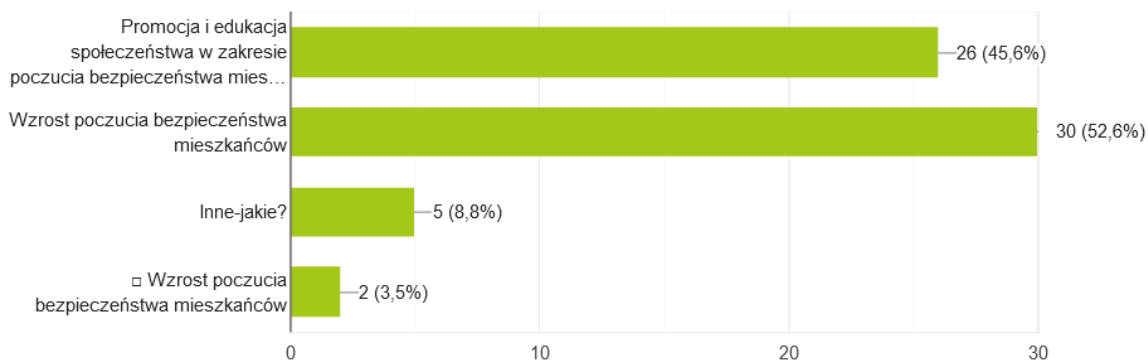
wparcie rozwoju przedsięwzięć w celu poprawy środowiska naturalnego, silne zaplecze gospodarcze (lotnisko, miasta aglomeracji śląskiej, miasto Częstochowa), rewitalizacja obszarów zdegradowanych;

– w infrastrukturze,

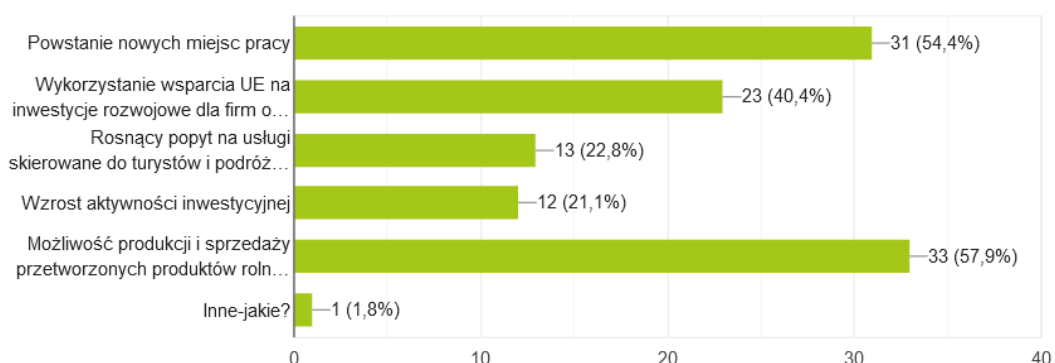
rozwój terenów inwestycyjnych w sąsiedztwie szlaków komunikacyjnych, dofinansowanie infrastruktury społecznej i technicznej ze środków Unii Europejskiej;

– w dziedzinie bezpieczeństwa,

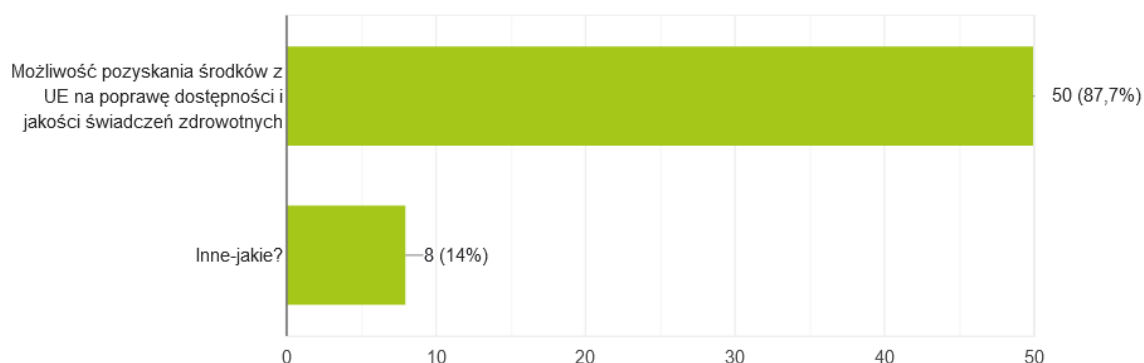
edukacja mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa; wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców;

– w dziedzinie gospodarki / rolnictwa,

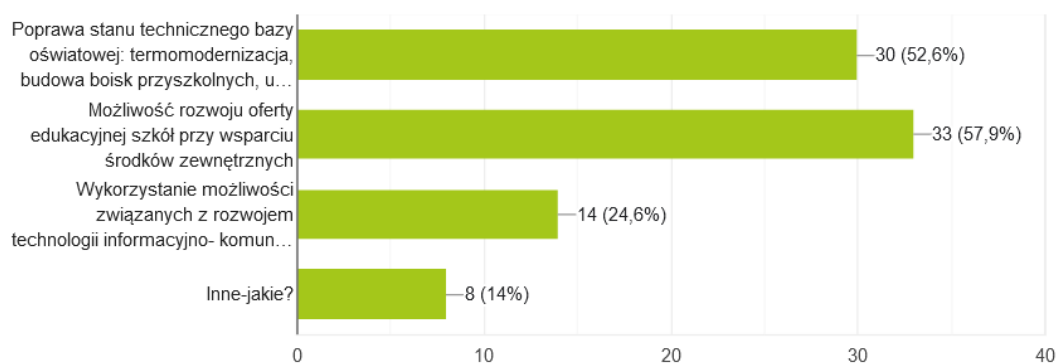
powstanie nowych miejsc pracy, dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej dla przedsiębiorców, produkcję i bezpośrednią sprzedaż produktów przez rolników;

- w dziedzinie zdrowia,

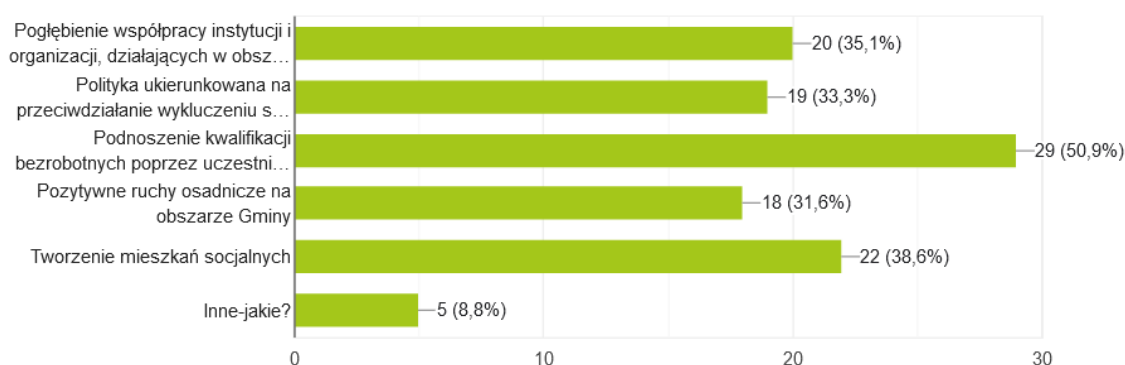
dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej na poprawę dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych;

- w dziedzinie edukacji,

poprawę stanu technicznego bazy oświatowej, dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej na możliwość rozwoju oferty edukacyjnej, wykorzystanie e-learningu;

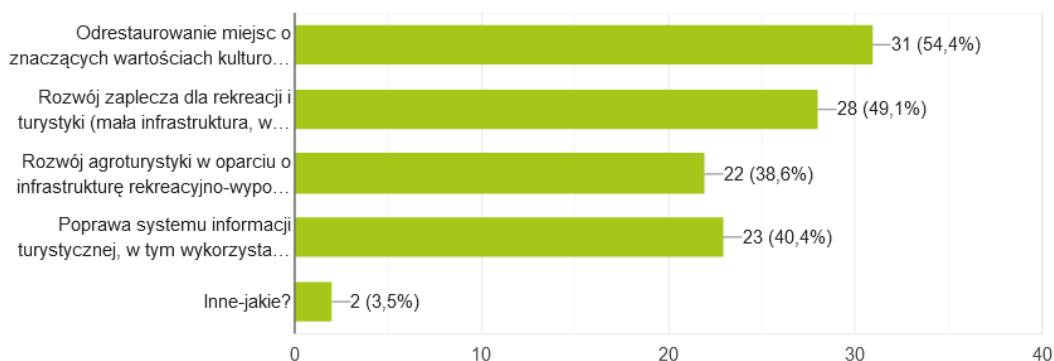
- w dziedzinie społecznej,

współpracę organizacji i instytucji społecznych, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, podnoszenie kwalifikacji bezrobotnych, pozytywne ruchy osadnicze na

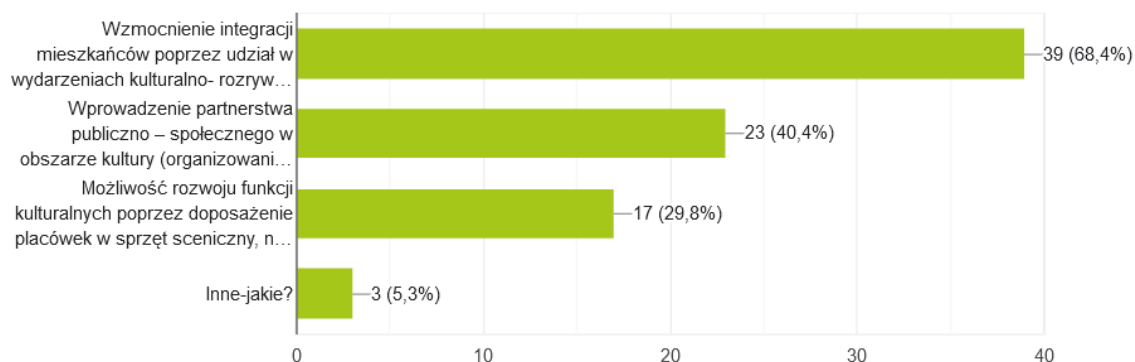
terenie Gminy, tworzenie mieszkań socjalnych;

- w dziedzinie turystyki, rekreacji i promocji,

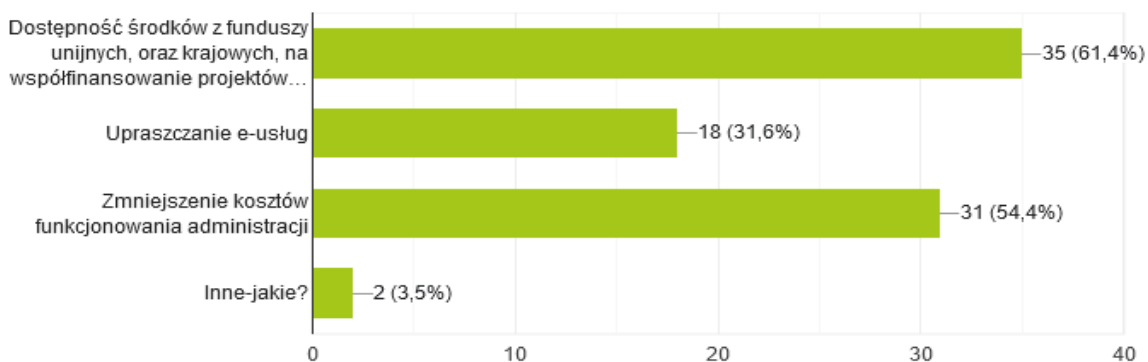
inwestycje w infrastrukturę dziedzictwa kulturalnego, małą infrastrukturę rekreacyjno-turystyczną, rozwój agroturystyki, poprawę systemu informacji turystycznej i wdrożenie e-turystyki;

- w dziedzinie kultury,

działania w kierunku integracji mieszkańców przez wydarzenia kulturalne, współpracę samorządu przy organizacji wydarzeń kulturalnych z organizacjami pozarządowymi, doposażenie placówek kulturalnych;

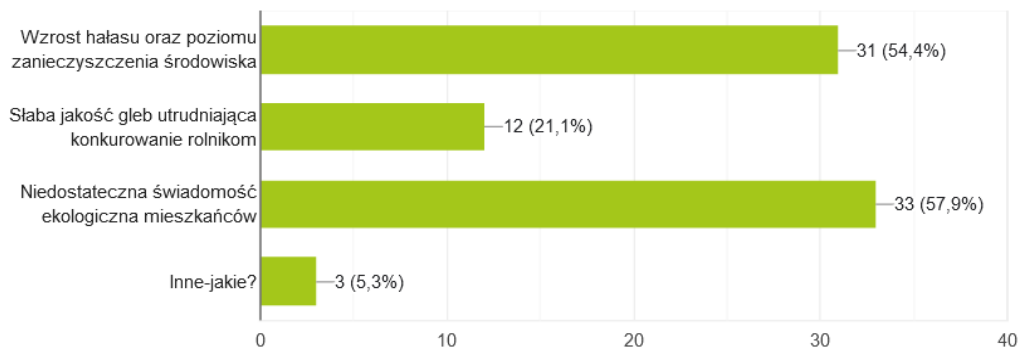
- w dziedzinie administracji publicznej,

dostępność środków z funduszy Unii Europejskiej i środków krajowych na rozwój społeczno-gospodarczy; upraszczanie e-usług, zmniejszenie kosztów funkcjonowania administracji.

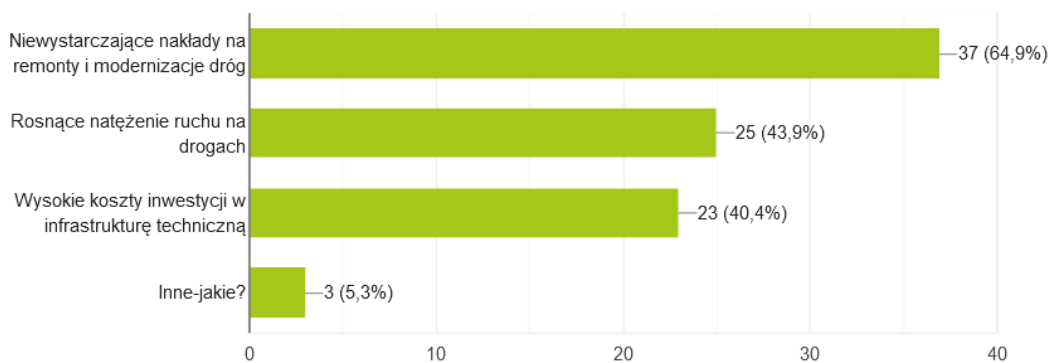
Wśród zagrożeń dla Gminy, respondenci przede wszystkim postrzegają:

- w przestrzeni i środowisku,

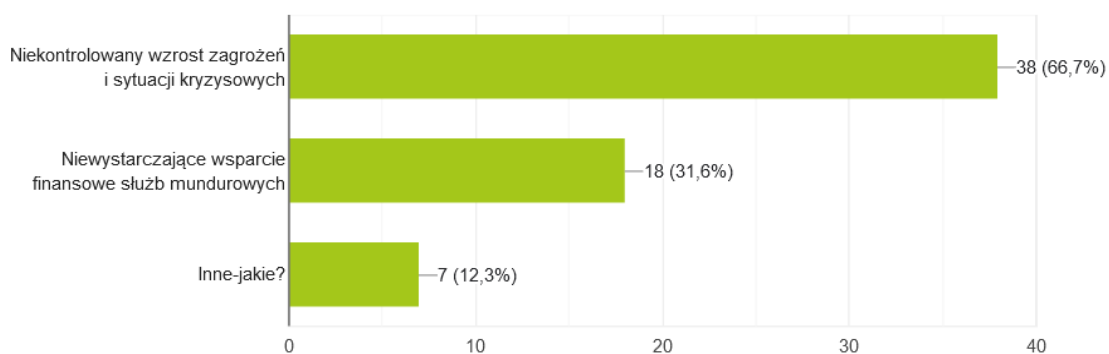
wzrost zanieczyszczenia środowiska i hałasu, niedostateczną świadomość ekologiczną mieszkańców;

- w infrastrukturze,

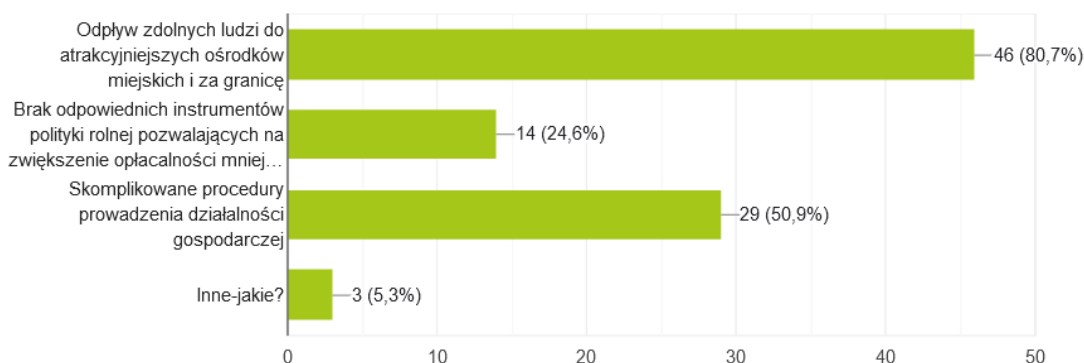
niewystarczające nakłady na remonty i modernizację dróg, rosnące natężenie ruchu na drogach, wysoki koszty inwestycji w infrastrukturę techniczną;

- w dziedzinie bezpieczeństwa,

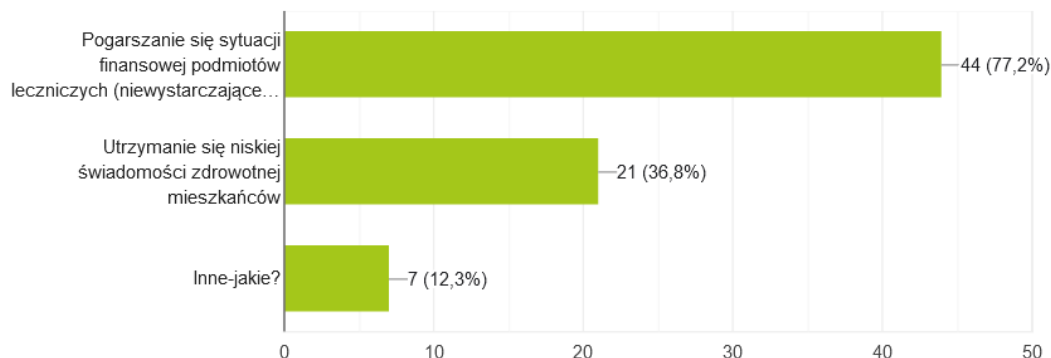
niekontrolowany wzrost zagrożeń i sytuacji kryzysowych, niewystarczające wsparcie finansowe służb mundurowych;

- w dziedzinie gospodarki / rolnictwa,

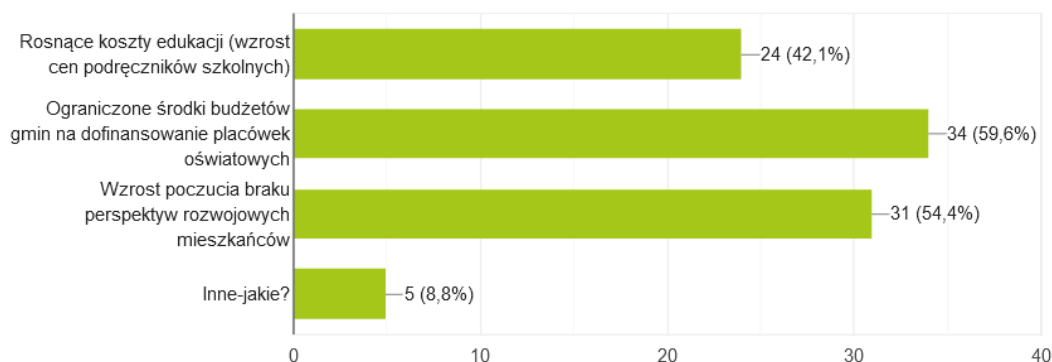
odpływ zdolnych ludzi z terenu Gminy, brak wsparcia opłacalności małych gospodarstw rolnych, skomplikowane procedury prowadzenia działalności gospodarczej;

- w dziedzinie zdrowia,

pogarszanie się sytuacji finansowej podmiotów leczniczych, niską świadomość zdrowotną mieszkańców;

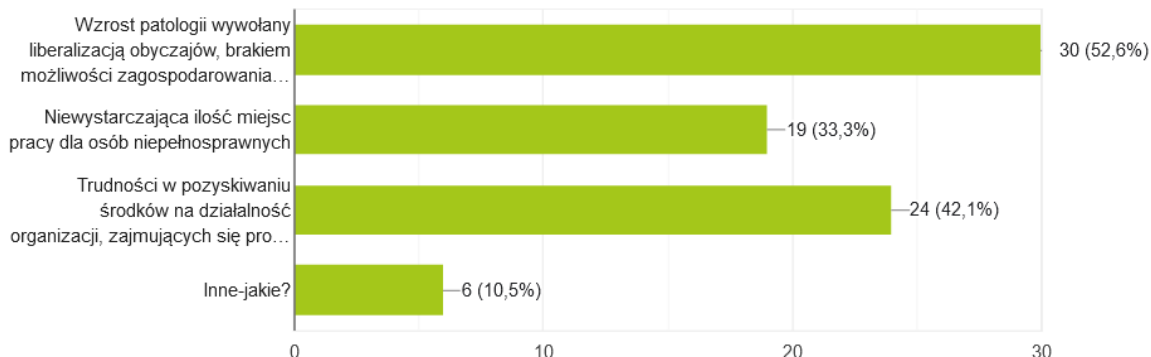
- w dziedzinie edukacji,

rosnące koszty edukacji, ograniczone środki finansowe budżetu Gminy na

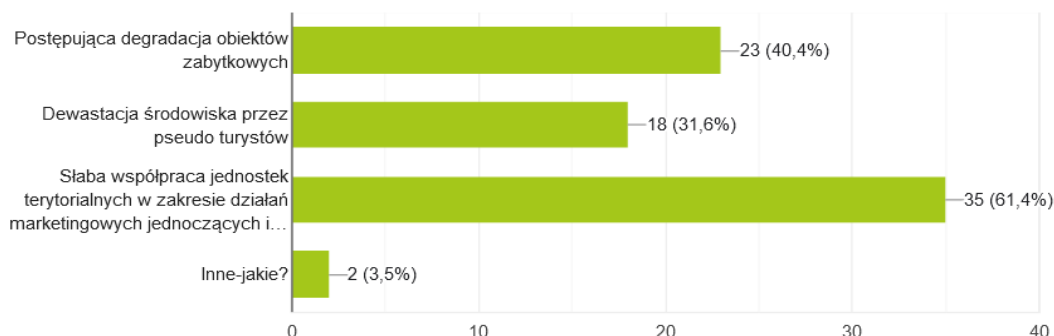
dofinansowanie placówek oświatowych, wzrost poczucia braku perspektyw rozwojowych mieszkańców;

- w dziedzinie społecznej,

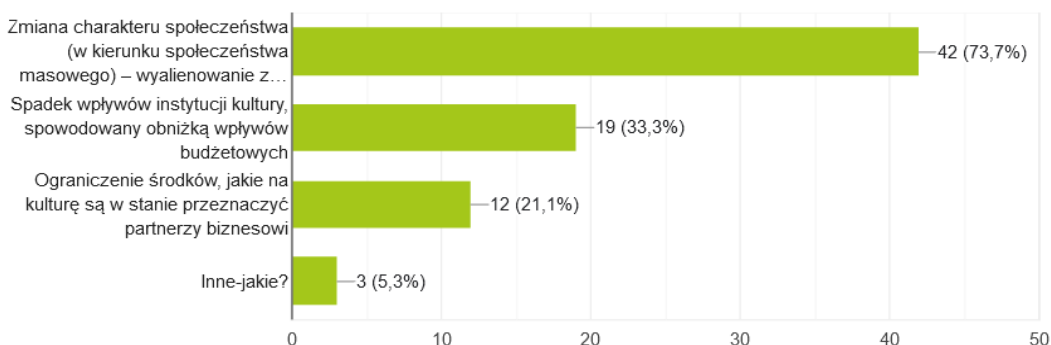
wzrost patologii, niewystarczająca ilość miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, trudności w pozyskaniu środków finansowych na działalność organizacji prospołecznych;

- w dziedzinie turystyki, rekreacji i promocji,

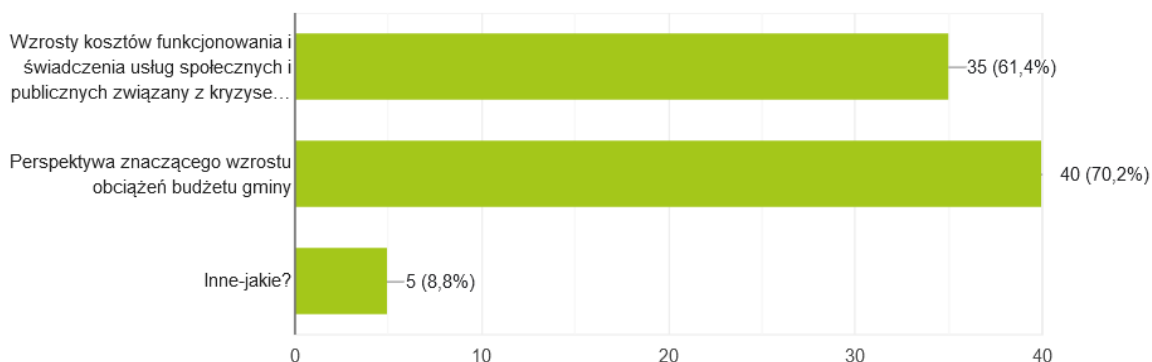
postępującą degradację obiektów zabytkowych, dewastację środowiska przez pseudo turystów, brak ponadlokalnych działań w sferze promowania wspólnej oferty turystycznej;

- w dziedzinie kultury,

wyalienowanie społeczeństwa i ograniczenie kontaktów międzyludzkich, ograniczone możliwości finansowe instytucji kultury przekładające się na działania dla mieszkańców;

- w dziedzinie administracji publicznej,

wzrosty kosztów funkcjonowania i świadczenia usług społecznych i publicznych związane z kryzysem energetycznym, perspektywę znaczącego wzrostu obciążeń budżetu Gminy.

Respondenci wskazali także preferowane przez nich kierunki rozwoju Gminy, uznając jako najważniejsze dziedziny: infrastrukturę, gospodarkę, zdrowie, edukację, turystykę, rekreację i promocję.

Wśród inicjatywy najbardziej potrzebnych mieszkańcom, respondenci wymieniają:

- zastosowanie Odnawialnych Źródeł Energii,
- wsparcie działań w zakresie ochrony środowiska, przeciwdziałaniu zmianom klimatycznym i zagrożeniu klęskami żywiołowymi,
- rozwój infrastruktury drogowej i poprawa oświetlenia dróg,
- rozbudowę infrastruktury sieciowej,
- inwestycje w miejsca spotkań,
- wsparcie lokalnych organizacji zapewniających bezpieczeństwo publiczne,
- tworzenie nowych miejsc pracy,
- przygotowanie terenów pod inwestycje gospodarcze,
- podnoszenie standardu usług zdrowotnych,
- wsparcie rozwoju szkół i budowę żłobków,
- działania w kierunku podnoszenia kwalifikacji i kompetencji,
- inicjatywy dla dzieci i młodzieży,

- budowę mieszkań socjalnych,
- rozwój infrastruktury turystycznej.

Respondenci mieli również możliwość wypowiedzenia się na jakie cele chcieliby przeznaczyć środki pozyskane z funduszy Unii Europejskiej i wskazali następujące dziedziny: infrastruktura drogowa i oświetlenie, infrastruktura sieciowa, infrastruktura rekreacyjna i społeczna, inwestycje w służbę zdrowia i edukację, podnoszenie kwalifikacji i umiejętności, wsparcie dla rolnictwa, infrastruktura turystyczną, rozwój branży turystycznej i okołoturystycznej, budownictwo socjalne i mieszkaniowe, wsparcie sektora małych i średnich przedsiębiorstw, rewitalizacja obszarów zdegradowanych, zapewnienie ładu przestrzennego i estetyki publicznej, ochrona środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatycznym.

Powyższe potwierdzają również wywiady eksperckie prowadzone w ramach warsztatów strategicznych oraz dyskusją nad kierunkami działań i planowanymi zakresami, z władzami samorządowymi i reprezentantami społeczeństwa. Analiza przedmiotowych danych została wykorzystana na dalszym etapie prac nad Strategią.

4. Bilans strategiczny Gminy Woźniki

Analiza stanu oraz zdefiniowanie głównych problemów i uwarunkowań rozwoju Gminy Woźniki, pozwala na dokonanie bilansu strategicznego Gminy i sporządzenie go w oparciu o metodę SWOT, która pozwala na uporządkowanie informacji o Gminie i oddziałującym na nią najbliższy otoczenie, służy ocenie zasobów i czynników zewnętrznych oraz zapewnia identyfikację wyzwań strategicznych i określenie kierunków rozwoju.

Analiza SWOT została wykonana na podstawie przeprowadzonej diagnozy, z użyciem zebranych danych statystycznych, danych ilościowych i jakościowych, badań sondażowych oraz przeprowadzonych spotkań konsultacyjnych w postaci warsztatów strategicznych z mieszkańcami i kluczowymi podmiotami wpływającymi na kształtowanie i wdrażanie polityki rozwoju Gminy.

Analiza SWOT polega na zestawieniu mocnych i słabych stron oraz określeniu szans i zagrożeń rozwoju, w związku z powyższym w toku przeprowadzania niniejszej analizy przyjęto następujące założenia:

- za mocne strony uznaje się te zmienne, które mają charakter wewnętrzny i pozytywny,
- za słabe strony uznaje się te zmienne, które mają charakter wewnętrzny i negatywny,
- za szanse uznaje się te zmienne, które mają charakter zewnętrzny i pozytywny,
- za zagrożenia uznaje się te zmienne, które mają charakter zewnętrzny i negatywny.

Dzięki wysokiej szczegółowości pozyskanych danych w ramach prac diagnostycznych i przeprowadzonej dogłębnej analizie, możliwe jest precyzyjne wskazanie mocnych i słabych stron obszaru Gminy Woźniki, a także wskazanie szans oraz zagrożeń płynących z otoczenia zewnętrznego.

Tabela 18 Analiza SWOT - Mocne i słabe strony

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. <u>sfera społeczna</u> - aktywna działalność klubów i organizacji sportowych na funkcjonującej bazie sportowo – rekreacyjnej; - aktywność społeczna i związana z nimi duża liczba organizacji społecznych; - dodatnie saldo migracji jako pozytywne trendy migracyjne; - oferta kulturalna i wzmocnienie aktywności społecznej	1. <u>sfera społeczna</u> - niekorzystne trendy demograficzne; - brak perspektyw rozwoju dla ludzi wykształconych i młodych takich jak w dużych miastach aglomeracji śląskiej czy Częstochowy; - niski poziom integracji społecznej mieszkańców; - występowanie zjawisk wykluczenia i patologii społecznych, zarówno wśród dorosłych jak i młodzieży

w wyniku wydarzeń kulturalnych; - tradycja i dziedzictwo kulturowe; 2. <u>sfera gospodarcza</u> - potencjał ludności; - różnorodność prowadzonej przez podmioty gospodarcze działalności gospodarczej oraz wysoki odsetek aktywnych podmiotów gospodarczych na terenie Gminy; 3. <u>sfera przestrzenna</u> - bliskość miast aglomeracji śląskiej oraz miasta Częstochowa; - bliskość międzynarodowego portu lotniczego; - zlokalizowanie na terenie Gminy, Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej; - istniejąca infrastruktura kulturalna, zabytki architektoniczne i pomniki przyrody; - atrakcyjne warunki krajobrazowo-przyrodnicze sprzyjające rozwojowi różnych form turystyki, rekreacji, wypoczynku i związanej z nimi działalności gospodarczej; - odpowiednia infrastruktura telekomunikacyjna; - atrakcyjność położenia sprzyjająca rozwojowi budownictwa mieszkaniowego; - przebiegająca przez Gminę sieć dróg krajowych, w tym autostrada A1; - potencjał ekologiczny – zachowany mikroklimat, dobre przewietrzanie terenów otwartych; - rozwijająca się gospodarka ściekowa; - rozwinięta infrastruktura oświatowa, (jednak dalszego wsparcia w szczególności wymaga sektor opieki nad dziećmi do lat 3);	(m.in. alkoholizm, ubóstwo, niepełnosprawność, przestępczość, bezradność); - bierne postawy długotrwale bezrobotnych wobec podjęcia pracy; 2. <u>gospodarka</u> - niewielki wpływ samorządów na obniżenie kosztów działalności gospodarczej oraz stymulowanie rozwoju sektora MŚP (np. ulgi i zwolnienia w opłatach i podatkach lokalnych); 3. <u>sfera przestrzenna</u> - występowanie obszarów zdegradowanych na terenie Gminy; - braki w infrastrukturze technicznej: zły stan dróg i chodników oraz obiektów inżynierskich, konieczne kolejne inwestycje w zakresie budowy czy wymiany systemu wodno – kanalizacyjnego Gminy, konieczność uporządkowania i rozwoju systemu melioracyjnego na terenie Gminy oraz infrastruktury segregacji i zagospodarowania odpadów komunalnych; - wymagająca rozwoju infrastruktura sportowo-rekreacyjna, turystyczna, społeczna; - wzrost hałasu generowanego przede wszystkim przez narastający ruch kołowy, a także związany z tym wzrost poziomu zanieczyszczenia środowiska;
---	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy

Tabela 19 Analiza SWOT - Szanse i zagrożenia

SZANSE	ZAGROŻENIA
1. <u>sfera społeczna</u> - utrzymujący się trend zdrowego i aktywnego trybu życia przekładający się na rozwój turystyki, rekreacji i sportu;	1. <u>sfera społeczna</u> - niska gęstość zaludnienia Gminy; - starzejące się społeczeństwo; - stosunkowo wysoki wskaźnik zamożności, przy

- potencjał do tworzenia ośrodków rehabilitacyjno-wypoczynkowych; - możliwość ubiegania się o dofinansowanie na przedsięwzięcia ukierunkowane na politykę prospołeczną, w tym prorodzinną, wsparcie ludzi młodych oraz politykę senioralną ze środków UE oraz krajowych; <u>2. sfera gospodarcza</u> - wykorzystanie wsparcia UE przez firmy na inwestycje rozwojowe a w konsekwencji powstanie nowych miejsc pracy; - rosnący popyt na usługi skierowane do turystów i podróżnych, - rozwój inwestycyjny terenów leżących w sąsiedztwie ważnych lub wykazujących taki potencjał, szlaków komunikacyjnych; - rozwój rolnictwa ekologicznego; - możliwości korzystania z potencjału silnego zaplecza gospodarczego (międzynarodowy port lotniczy, miasta aglomeracji śląskiej, miasto Częstochowa); - zacieśnienie współpracy z Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną w zakresie rozwoju gospodarczego <u>3. sfera przestrzenna</u> - możliwość ubiegania się o dofinansowanie szerokiego wachlarza inwestycji, w tym w zakresie infrastruktury społecznej i technicznej ze środków UE oraz krajowych - rewitalizacja (wyznaczonych po uprzedniej delimitacji), obszarów zdegradowanych na których, zidentyfikowano stany kryzysowe; - wykorzystanie szansy na budownictwo mieszkaniowe; - możliwość współpracy w ramach Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego	- rosnących problemach społecznych; - wzrastające zapotrzebowanie na usługi opiekuńczo-socjalne ze strony osób starszych; - mała aktywność społeczna młodzieży; - odpływ zdolnych ludzi do atrakcyjniejszych ośrodków miejskich; - duża skala zmian w systemie finansów publicznych związana z funkcjonowaniem Gminy i realizacją zadań publicznych; - w obecnej sytuacji zagrożenie związane z zabezpieczeniem energetycznych potrzeb Gminy przekładające się na realizację zadań publicznych; <u>2. sfera gospodarcza</u> - skomplikowane procedury prowadzenia działalności gospodarczej; - w obecnej sytuacji zagrożenie związane z zabezpieczeniem energetycznych potrzeb przedsiębiorców; - duża skala zmian w systemie podatkowym związana z funkcjonowaniem przedsiębiorców; <u>3. sfera przestrzenna</u> - niewystarczające nakłady na remonty i modernizacje dróg; - wysokie koszty inwestycji w infrastrukturę techniczną; - rosnące koszty realizacji zadań publicznych; - niedostateczna świadomość ekologiczna mieszkańców, równoznaczna z koniecznością podjęcia działań z zakresu efektywności energetycznej i zastosowanie ekologicznych źródeł ciepła, w tym Odnawialnych Źródeł Energii, w celu ochrony powietrza i przeciwdziałania smogowi;
--	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy

Przeprowadzona analiza SWOT stanowi punkt wyjścia do wskazania kierunków działań na rzecz poprawy sytuacji na występujących na obszarze Gminy negatywnych zjawiskach w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej oraz do podjęcia odpowiednich działań w tym zakresie.

Z punktu widzenia bilansu strategicznego kluczowe jest także wskazanie najważniejszych wyzwań stojących przed Gminą Woźniki oraz jej mieszkańcami i wszystkimi podmiotami wpływającymi na kształtowanie i wdrażanie polityki rozwoju Gminy. W tym wypadku oprócz analizy istniejącej sytuacji oraz rozpoznania potrzeb lokalnych grup interesu, wymagane jest wyznaczenia wyzwań strategicznych, na których będą się opierać zaplanowane działania strategiczne. Rozwój lokalny w perspektywie średniookresowej jest determinowany przez wiele czynników, z których część ma charakter zmiennych makroekonomicznych. Największy wpływ na rozwój Gminy będzie miała polityka gospodarcza, regionalna, finansowa i społeczna państwa. Ogromną rolę będą odgrywać kierunki rozwojowe przyjęte przez Unię Europejską. Niemniejsze znaczenie mieć będą działania samorządu województwa śląskiego w zakresie alokacji przestrzennej środków finansowych i programów wsparcia, w tym dedykowanych dla obszarów miejsko-wiejskich. Pod uwagę należy również wziąć możliwość wystąpienia czynników destabilizujących rozwój Gminy. Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Woźniki oraz dokonana na jej podstawie analiza jej mocnych i słabych stron, a także szans i zagrożeń i ustaleń zawartych w krajowych i regionalnych dokumentach strategicznych i operacyjnych, stały się podstawą do ustalenia głównych wyzwań strategicznych.

W ostatnim okresie Gmina dokonała szeregu inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej i społecznej, stosując jako dźwignię finansową możliwość wykorzystania krajowych i zagranicznych środków pomocowych, w tym środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. W tym czasie nastąpiło polepszenie jakości życia mieszkańców, zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej, gospodarczej i turystycznej Gminy. Nastąpił wzrost poziomu aktywności gospodarczej a także poziomu kwalifikacji i wykształcenie jego mieszkańców. Jednakże po przeprowadzonej analizie można wykazać te kategorie społeczne, przestrzenne i gospodarcze, które wymagają dalszej poprawy. Gmina podobnie jak wiele innych Gmin miejsko-wiejskich stoi przed wyzwaniami strategicznymi determinującymi dalszy rozwój. Są to wyzwania o charakterze społeczno-ekonomicznym, przestrzennym i środowiskowym a także techniczno-organizacyjnym. Prawidłowe zdefiniowanie działań strategicznych będących odpowiedzią na pojawiające się wyzwania, jest główną determinantą dalszego rozwoju Gminy i zajęcia odpowiedniej pozycji konkurencyjnej na tle sąsiadujących Gmin.

Zebrane na podstawie przeprowadzonej diagnozy dane a także opinie respondentów uzyskane w wyniku przeprowadzonych badań sondażowych oraz spotkań konsultacyjnych w postaci warsztatów strategicznych z mieszkańcami i kluczowymi podmiotami wpływającymi na kształtowanie i wdrażanie polityki rozwoju Gminy, pozwalają zidentyfikować następujące wyzwania strategiczne:

- poprawa funkcjonowania sfery gospodarczej i wzmocnienie jej konkurencyjności,
- łagodzenie społecznych i gospodarczych skutków transformacji społeczno-gospodarczej, w tym poprzez ograniczenie niekorzystnych zjawisk i trendów sfery społeczno-ekonomicznej,
- funkcjonalne wykorzystanie walorów Gminy, w tym zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej,
- zachowanie dziedzictwa kulturowego i rozwój kultury,
- budowanie przyjaznej przestrzeni do życia, w tym poprzez rozwój infrastruktury,
- stworzenie warunków do zrównoważonego rolnictwa,
- ochrona klimatu, środowiska i dziedzictwa przyrodniczego,
- wdrażanie rozwiązań z zakresu zastosowania czystej energii i odnawialnych źródeł oraz zapewniających wysoką efektywność energetyczną,
- wsparcie rozwoju kapitału społecznego, kreowanie jego aktywności na rzecz rozwoju Gminy.

Przeprowadzona diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy, oraz analiza jej potencjałów i barier rozwojowych, w oparciu o zidentyfikowane powyżej kluczowe wyzwania, stała się punktem wyjścia do określenia wizji, misji, celów strategicznych, kierunków działań oraz ich planowanych zakresów. Znalazła również swoje odzwierciedlenie w oczekiwanych rezultatach planowanych działań, uwarunkowaniach funkcjonalnych i przestrzennych, systemie realizacji oraz proponowanych ramach finansowych i źródłach finansowania.

5. Wizja i misja rozwoju Gminy Woźniki

Wizja rozwoju Gminy Woźniki stanowi podstawę do sformułowania głównych celów rozwojowych oraz stanowi określenie aspiracji i dążeń społeczności lokalnej. Wizja jest projekcją pożądanego stanu w perspektywie czasowej, zawierającą wyobrażenie o przyszłości Gminy. Innymi słowy, wizja jest wytyczną określającą co, kiedy i w jakich sferach należy zrobić, aby osiągnąć stan rozwoju wszystkich analizowanych obszarów życia Gminy.

Wizja rozwoju Gminy Woźniki obejmuje kompleksowo zestaw składników obszaru, od których zależy jego przyszły stan. Różnorodność cech jest walorem wpływającym na możliwość ujęcia wizji rozwojowej w sposób pełny, kompleksowy i najbliższy rzeczywistości. Istotne dla przyszłości jest także oparcie się na lokalnych zasobach i wartościach, co umożliwi uniezależnienie się w możliwie największym stopniu od warunków zewnętrznych. Rozwój oparty o wewnętrzne walory Gminy, wymaga wyznaczenia zasad dysponowania walorami, czyli wyznaczenia celów, do których realizacja strategii winna doprowadzić.

Zrównoważony i harmonijny rozwój Gminy ma skutkować możliwie pełnym wykorzystaniem pozytywnych trendów oraz jak największą niwelacją zjawisk niekorzystnych, zakłócających rozwój obszaru, które zgodnie z bilansem strategicznym Gminy występują w sferach społecznej, gospodarczej i przestrzennej, a więc w większości obszarów, które swoim działaniem obejmuje Gmina Woźniki. Poniżej została sformułowana wizja stanowiąca projekcję pożądanego stanu Gminy i wytyczną dotyczącą stanu docelowego, do którego należy dążyć w okresie do 2030 roku.

GINA WOŹNIKI JEST DOBRYM MIEJSCEM DO ŻYCIA, ZAPEWNIAJĄCYM WARUNKI DLA ROZWOJU MIESZKAŃCÓW, PRZEDSIĘBIORSTW ORAZ PODMIOTÓW SPOŁECZNYCH I PUBLICZNYCH.

Wizja rozwoju Gminy jest zatem opisem stanu obszaru w przyjętej perspektywie czasowej, przy założeniu wystąpienia korzystnych uwarunkowań wynikających z dokumentu i jest to koncepcja pożądanego stanu Gminy w przyszłości.

Misja jest z kolei zbiorem zasad działania, określającym szczegółowe cele jakie ma spełnić Gmina w procesie realizacji wizji. Misja określa naczelny kierunek rozwoju, w którym zmierza

Gmina w założonej perspektywie czasowej i jest podstawą, na której opiera się strategia rozwoju, w tym cele i kierunki rozwojowe. Wokół założonej misji powinny się koncentrować zaplanowane działania władz samorządowych, mieszkańców i kluczowych podmiotów wpływających na wdrażanie polityki rozwoju Gminy. Misja jest podstawą do określenia zasad współpracy w wymiarze lokalnym, a warunkiem jej realizacji jest podjęcie wyznaczonych kierunków działań, które przyczynią się do stworzenia takich warunków życia, które mają odpowiadać na potrzeby mieszkańców związane z podniesieniem jakości życia, możliwości rozwoju dla wszystkich interesariuszy oraz zapewnić odpowiednią pozycję konkurencyjną Gminy Woźniki w otoczeniu samorządowym.

Poniżej została sformułowana misja określająca przewodni kierunek rozwoju dla Gminy Woźniki w okresie do 2030 roku.

**GMINA WOŹNIKI WYKORZYSTUJE POTENCJAŁ I STYMULUJE DZIAŁANIA W SFERACH
SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ, KTÓRE DOPROWADZĄ DO STWORZENIA
PRZYJAZNYCH WARUNKÓW ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU, MAJĄC NA UWADZE
DOBROSTAN MIESZKAŃCÓW I INNYCH UCZESTNIKÓW GMINNEGO ŻYCIA SPOŁECZNO-
GOSPODARCZEGO.**

Elementem realizacji misji Gminy są kolejno cele strategiczne oraz kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych a następnie oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, wraz z przypisanymi wskaźnikami ich osiągnięcia. Tak określone ramy rozwoju Gminy Woźniki zawierają najważniejsze elementy wpływające na pozytywne przekształcanie obszaru, wybrane spośród różnorodnych elementów opisujących warunki, zasoby, pozytywne cechy, walory, konieczności, potrzeby, ograniczenia czy braki a także poziom realizacji różnych funkcji oraz zewnętrzne uwarunkowania wpływające na warunki życia mieszkańców, funkcjonowanie sektorów gospodarczego, społecznego i publicznego czy współpracę wewnątrzgminną i zewnętrzną uczestników życia Gminy Woźniki.

6. Cele strategiczne i kierunki działań

Wielopłaszczyznowe zmiany zachodzące w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym na obszarze Gminy Woźnik, nasuwają konieczność zaprogramowania przez samorząd stosownych do osiągnięcia celów i efektywnych działań, które będą stanowić skuteczną odpowiedź na zdiagnozowane wyzwania. Cele i kierunki działań wynikają z wyzwań strategicznych zdiagnozowanych na wcześniejszym etapie i stanowią logicznie powiązaną całość wykazującą się efektem synergii. Powyższe znajduje swoje odbicie w strukturze przedmiotowej strategii, której podstawę stanowią wzajemnie się uzupełniające cele strategiczne w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Cele te są elementem realizacji misji Gminy i mają charakter długofalowy, pozwalając na wyznaczenie kierunków działań w celu realizacji założonej wizji rozwoju Gminy.

W oparciu o przeprowadzoną diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy, w tym wykonaną analizę SWOT z użyciem zebranych danych ilościowych i jakościowych, badań sondażowych oraz przeprowadzonych warsztatów strategicznych z mieszkańcami i kluczowymi podmiotami wpływającymi na kształtowanie i wdrażanie polityki rozwoju Gminy, określono adekwatne do zdiagnozowanej sytuacji cele strategiczne. Na etapie wyznaczania tych celów uwzględniono zidentyfikowane potencjały i bariery rozwojowe, a także kluczowe wyzwania strategiczne. Wykorzystując powyższe zasady analizy stanu Gminy Woźniki, w oparciu o analizę jej zasobów strategicznych, wyznaczone zostały cele strategiczne, które są podstawą do określenia odpowiednich kierunków działań Gminy Woźniki. Na poziomie strategicznym zaproponowano 3 cele strategiczne odnoszące się do kluczowych obszarów funkcjonowania Gminy – gospodarka, społeczeństwo, infrastruktura i przestrzeń, korespondujących z priorytetami rozwojowymi Gminy.

CEL STRATEGICZNY 1

Podjęcie kompleksowych działań na rzecz poprawy atrakcyjności inwestycyjnej, wzrostu gospodarczego i pobudzania lokalnej przedsiębiorczości

Zaangażowanie władz gminnych w tworzenie dobrych warunków inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej jest warunkiem niezbędnym dla rozwoju obszaru Gminy. Aktywność ekonomiczna, zwłaszcza sektora małych i średnich przedsiębiorstw oraz

rolników, buduje zarówno dochód budżetu lokalnego, oferuje zatrudnienie, wpływa na status członków społeczności lokalnej, oddziałuje na jakość przestrzeni czy generuje obrót na lokalnym rynku dostaw i usług. Znaczenie funkcjonowania innowacyjnych i przyjaznych przedsiębiorstw a także powiązany z tym atrakcyjny i stabilny rynek pracy jest zatem nie do przecenienia. Stąd niezwykle istotnym jest wsparcie i kształtowanie pożądanej jakości i przyszłości gospodarczej Gminy Woźniki. Potencjał rozwojowy w postaci atrakcyjnych terenów, bliskości dużych miast konurbacji śląskiej i Częstochowy, dodatniego salda migracji wpływającego na napływ nowych mieszkańców, oraz związany z dostępnymi terenami pod zabudowę mieszkaniową i powiązany z tym rozwojem sfery usługowej i budowlanej, to elementy mające podstawowe znaczenie na rzecz ożywienia gospodarczego Gminy Woźniki.

CEL STRATEGICZNY 2

Podnoszenie jakości oraz zapewnienie wysokiej dostępności usług publicznych, w celu stworzenie przyjaznych warunków do życia i funkcjonowania

Przyszłość Gminy w znaczeniu jej dobrostanu i jakości nierozzerwalnie wiąże się z kondycją sfery społecznej Gminy, określone dla niej cele i kierunki skupiają się na podnoszeniu jakości życia mieszkańców i uwzględniają ich kluczowe potrzeby i oczekiwania. Podnoszenie jakości życia wiąże się z jednej strony z działaniami mającymi na celu łagodzenie społecznych i gospodarczych skutków transformacji społeczno-gospodarczej, w tym ograniczenie niekorzystnych zjawisk i trendów sfery społeczno-ekonomicznej, a z drugiej związane jest z rozwojem społeczeństwa obywatelskiego, poprzez wsparcie rozwoju kapitału społecznego, kreowanie jego aktywności na rzecz rozwoju Gminy, oraz podniesienie poziomu integracji i kształtowanie postaw obywatelskich wśród mieszkańców. Działania w tym zakresie powinny być ukierunkowane na politykę prospołeczną, w tym prorodzinną, wsparcie ludzi młodych oraz politykę senioralną co stanowi podstawę do budowania silnego, zdrowego i zaangażowanego społeczeństwa. Ponadto ważne jest działanie w dziedzinie zdrowia publicznego i pomocy społecznej, w tym ze względu na konieczność wsparcia osób w trudnej sytuacji życiowej, w celu zapobiegania ich wykluczeniu. Takie elementy, jak wysoka jakość usług socjalnych i zdrowotnych mieszkańców, rozwój kompetencji, aktywności i umiejętności mieszkańców Gminy, bezpieczeństwo publiczne, współpraca społeczna i sektorowa, działalność w sferze sportu, turystyki, kultury i rekreacji, wysoka jakość edukacji czy profesjonalne

zarządzanie wspólnotą samorządową, tworzą w bezpośredni sposób przyjazne warunki do egzystencji mieszkańców. Ich obecność w realiach Gminy Woźniki decyduje o stosunkach międzyludzkich, wpływa na atrakcyjność osadniczą, procentuje niwelacją zagrożeń i niepożądanych elementów funkcjonowania Gminy (przestępstw, wykroczeń, zakłóceń porządku), rozwija mieszkańców zarówno w sferze indywidualnej jak i zbiorowej, przeciwdziała występowaniu i utrwalaniu dysfunkcji społecznych czy wspiera działania na rzecz pokonania biedy, bezrobocia i niedostosowania, wykluczenia oraz niepełnosprawności.

CEL STRATEGICZNY 3

Zapewnienie możliwości zrównoważonego rozwoju przestrzeni publicznej i środowiska naturalnego

Zrównoważony rozwój przestrzeni publicznej i środowiska naturalnego koncentruje się przede wszystkim na zwiększaniu dostępności przestrzeni publicznych oraz podnoszeniu ich jakości, rozwoju infrastruktury, w tym infrastruktury publicznej, wykorzystaniu i ochronie zasobów środowiska naturalnego, oraz kwestiach związanych z adaptacją do zmian klimatu. Nieodzownym elementem rozwoju obszaru Gminy jest odpowiednia jakość gminnej infrastruktury i przestrzeni. Konieczność budowy nowych i modernizacji istniejących zasobów wraz z podnoszeniem jakości przestrzeni w zakresie troski o stan środowiska, dostosowania i adaptacji do zmian klimatycznych, wymaga jednak angażowania znacznych środków publicznych. Istotą polityki rozwoju Gminy Woźniki w tym kontekście, jest racjonalne gospodarowanie środkami i zrównoważona interwencja w obszarach najbardziej zaniedbanych, oferujących ważne usługi w perspektywie potrzeb społecznych w oparciu o współfinansowanie z pozyskanych środków pochodzących z zewnętrznych źródeł finansowania. Ważnym elementem jest stworzenie warunków do zrównoważonego rolnictwa, adaptacja i dostosowanie się do zachodzących zmian klimatycznych, poprawa oraz ochrona środowiska i dziedzictwa przyrodniczego, stworzenie przyjaznej przestrzeni do życia i funkcjonowania, w tym rozwój infrastruktury i odpowiednie gospodarowanie przestrzenią. Choć stan infrastruktury cały czas się poprawia, to potrzeby w tym zakresie cały czas przewyższają możliwości samorządu. Wyjątkowo kosztochłonne inwestycje w dziedzinie: czystej energii, efektywności energetycznej, Odnawialnych Źródeł Energii, czy też w obrębie: obiektów kubaturowych i infrastruktury społecznej, infrastruktury turystyczno – rekreacyjnej,

infrastruktury drogowej i obiektów inżynieryjnych, pozostałej infrastruktury liniowej i sieci, należą do głównych elementów w hierarchii zadań do natychmiastowej realizacji. Funkcjonalność i jakość przestrzeni i jej zasobów jest bowiem najbardziej widocznym elementem krajobrazu wpływającym na postrzeganie obszaru i jego atrakcyjność, a tym samym przekłada się na potencjał rozwojowy (inwestycyjny, mieszkaniowy czy turystyczny).

W związku z określonymi celami strategicznymi Gminy odnoszącymi się do ważnych obszarów funkcjonowania Gminy, w sferach gospodarczej, przestrzennej i społecznej, opracowano zestaw kierunków działań, których realizacja wpisuje się w misję Gminy oraz przyczyni się do osiągnięcia założonego w wizji Gminy rezultatu.

Kierunki działań służą realizacji założonych celów, pozwalając na scalanie działań podejmowanych przez samorząd, mieszkańców i partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych, wpływających na kształtowanie i wdrażanie polityki rozwoju Gminy Woźniki. Dla wskazanych celów strategicznych zidentyfikowano kierunki działań, które obrazuje poniższa tabela:

Tabela 20 Cele strategiczne wraz z przyporządkowanymi kierunkami działań

Cele strategiczne	Kierunki działań
C 1. Podjęcie kompleksowych działań na rzecz poprawy atrakcyjności inwestycyjnej, wzrostu gospodarczego i pobudzania lokalnej przedsiębiorczości	K 1. Wspieranie innowacyjnej i stabilnej przedsiębiorczości K 2. Kreowanie atrakcyjnego i stabilnego rynku pracy
C 2. Podnoszenie jakości oraz zapewnienie wysokiej dostępności usług publicznych, w celu stworzenia przyjaznych warunków do życia i funkcjonowania	K 3. Skumulowanie działań na rzecz wysokiej jakości usług socjalnych i zdrowotnych dla mieszkańców K 4. Wsparcie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, podniesienie kompetencji i aktywności mieszkańców, ukierunkowane na politykę prospołeczną, prorodzinną, senioralną i wsparcie ludzi młodych K 5. Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego K 6. Kreowanie współpracy społecznej i międzysektorowej K 7. Rozwój sportu, turystyki, kultury i rekreacji K 8. Skumulowanie działań na rzecz wysokiej jakości edukacji

	K 9. Profesjonalne zarządzanie wspólnotą samorządową
C 3. Zapewnienie możliwości zrównoważonego rozwoju przestrzeni publicznej i środowiska naturalnego	K 10. Dostosowanie i adaptacja do zmian klimatycznych, poprawa oraz ochrona środowiska i dziedzictwa przyrodniczego K 11. Rozwój przestrzenny, budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury K 12. Zwiększenie dostępności oraz podnoszenie jakości przyjaznej i bezpiecznej przestrzeni publicznej K 13. Wspieranie zrównoważonego rolnictwa K 14. Przeciwdziałanie skutkom suszy

Źródło: opracowanie własne

Każdy z kierunków działań został uszczegółowiony poprzez wskazanie zakresu jego planowanych działań i został sformułowany tak, żeby określony zakres prowadził do osiągnięcia nadrzędnego celu, jakim jest stymulowanie działań, które doprowadzą do stworzenia przyjaznych warunków zrównoważonego rozwoju Gminy z uwzględnieniem dobrostanu mieszkańców i innych uczestników gminnego życia społeczno-gospodarczego i publicznego. W założeniu realizacja zaplanowanych działań wpłynie na poprawę funkcjonowania Gminy Woźniki w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Szczegółowa lista celów strategicznych Gminy wraz z kierunkami i zakresem działań precyzującymi ich realizację przedstawia się następująco:

Tabela 21 Cele strategiczne, kierunki i zakresy działań

Cel strategiczny	Kierunki działań	Zakres działań
C 1. Podjęcie kompleksowych działań na rzecz poprawy atrakcyjności inwestycyjnej, wzrostu gospodarczego i pobudzania lokalnej przedsiębiorczości	K 1. Wspieranie innowacyjnej i stabilnej przedsiębiorczości	<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych ze wsparciem przedsiębiorczości:</i>
		Wspieranie tworzenia nowych oraz funkcjonowania i rozwoju istniejących przedsiębiorstw; Stworzenie systemu obsługi inwestora i jego wsparcia proceduralnego oraz w kluczowych etapach procesu inwestycyjnego; Wspieranie współpracy przedsiębiorstw z instytucjami doradczymi i Instytucjami otoczenia biznesu, w tym wsparcie dla rozwoju jednoosobowych przedsiębiorstw oraz osób pracujących w wolnych zawodach;
		<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z promowaniem zalet lokalnego środowiska działalności gospodarczej:</i>
		Promocja przedsiębiorczości oraz samozatrudnienia; Popularyzacja postawy przedsiębiorczej wśród młodzieży szkolnej; Działania promocyjne prezentujące zalety lokalnych warunków prowadzenia działalności gospodarczej; Uczestnictwo w targach / spotkaniach / sympozjach związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej; Opracowanie zestawu zachęt dla inwestorów, w tym w postaci lokalnych preferencji czy zastosowania zwolnień lub ulg w daninach publicznych; Opracowanie zestawu informacji zawierających informacje na temat dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia procesu inwestycyjnego oraz możliwych źródeł finansowania;
		<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych ze wspieraniem działań innowacyjnych w lokalnych przedsiębiorstwach:</i>
		Promocja lokalnych przedsiębiorstw wdrażających innowacje; Doradztwo w zakresie pozyskiwania wsparcia finansowego na innowacyjną działalność gospodarczą;

		Zastosowanie lokalnych preferencji i ulg w daninach publicznych dla przedsiębiorstw wdrażających innowacje; Promocja przedsiębiorstw nowoczesnych, energooszczędnych, przyjaznych dla środowiska i stosujących gospodarkę obiegu zamkniętego;
	K 2. Kreowanie atrakcyjnego i stabilnego rynku pracy	<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z wsparciem dla firm zatrudniających nowych pracowników:</i> Doradztwo w zakresie możliwości wsparcia przedsiębiorstwa w związku z tworzeniem nowych miejsc pracy; Inicjowanie partnerstwa pomiędzy przedsiębiorcami a instytucjami otoczenia biznesu w zakresie przygotowania zawodowego potencjalnych pracowników; Wspieranie współpracy instytucji otoczenia biznesu z lokalnymi przedsiębiorcami, w celu zainteresowania młodzieży przedsiębiorczością i przygotowania na realia rynku pracy; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z wsparciem warsztatów, szkoleń, kursów dla pracowników i pracodawców:</i> Wsparcie szkoleń, kursów i warsztatów rozwijających kompetencje i umiejętności uczestników rynku pracy, w tym dotyczących dobrego zarządzania przedsiębiorstwem, czy zakresu praw i obowiązków pracowniczych; Wsparcie szkoleń i kursów na deficytowe zawody w powiecie i regionie; Wsparcie kursów aktywizujących osoby z grup defaworyzowanych na rynku pracy; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z kreowaniem partnerstwa międzysektorowego wspierającego rynek pracy:</i> Wspieranie powstawania klastrów oraz współpracy przedsiębiorców z jednostkami naukowymi lub badawczymi w celu transferu nowoczesnych technologii; Kreowanie współpracy między organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami i samorządem, w celu budowania partnerstw lokalnych;
C 2. Podnoszenie jakości oraz zapewnienie wysokiej dostępności usług publicznych,	K 3. Skumulowanie działań na rzecz wysokiej jakości usług socjalnych	<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z podnoszeniem jakości i ilości usług zdrowotnych realizowanych lokalnie:</i>

w celu stworzenia przyjaznych warunków do życia i funkcjonowania	i zdrowotnych dla mieszkańców	Poszerzenie oferty placówek ochrony zdrowia; Doposażenie i modernizacja zasobów sprzętowych placówek ochrony zdrowia; Poprawa dostępności do usług medycznych na terenie Gminy; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z promocją i profilaktyką zdrowia:</i> Akcje propagujące zachowania prozdrowotne i profilaktykę prozdrowotną; Akcje propagujące zdrowy styl i tryb życia; Akcje badań profilaktycznych; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z budowaniem spójnej i kompleksowej polityki społecznej:</i> Poszerzenie wachlarza usług socjalnych skierowanych do grup defaworyzowanych (wykluczonych); Rozwijanie systemu usług opiekuńczych oraz wytchnieniowych, w tym wsparcie usług asystenta osoby niepełnosprawnej, oraz asystenta rodziny ze zdiagnozowanymi problemami społecznymi; Rozwijanie systemu udzielanie pomocy rodzinom w celu poprawy ich sytuacji życiowej oraz rozwiązywania problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych;
	K 4. Wsparcie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, podniesienie kompetencji i aktywności mieszkańców, ukierunkowane na politykę prospołeczną, prorodzinną, senioralną i wsparcie ludzi młodych	<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z realizacją wsparcia i aktywizacji mieszkańców:</i> Kreowanie skutecznej polityki prospołecznej, prorodzinnej, senioralnej i wspierającej ludzi młodych; Rozwój opieki nad dziećmi do lat 3 i tworzenie warunków do godzenia obowiązków wobec rodziny z indywidualnymi potrzebami; Zwiększenie form dostępności i pobudzania aktywności z uwzględnieniem rozwoju wolontariatu, zaangażowania lokalnych liderów i mieszkańców w działania społeczne; Wsparcie integracji międzypokoleniowej, w tym kreowanie działań angażujących międzypokoleniowo członków całych rodzin; Kształtowanie u ludzi młodych postaw prospołecznych, w tym utrwalanie postawy szacunku i odpowiedzialności za osoby starsze;

		Wsparcie organizacji imprez gminnych i innych działań integrujących lokalne społeczności z ludnością napływową; Realizacja programów wsparcia i aktywizacji grup defaworyzowanych – kursy, szkolenia, warsztaty itp.; Wsparcie zdeinstytucjonalizowanej opieki środowiskowej dla seniorów, w tym świadczenia usług opiekuńczych; Wsparcie warsztatów aktywizujących osoby starsze, niepełnosprawne, ubogie, wykluczone z powodu chorób cywilizacyjnych; Wsparcie praktycznych kursów ułatwiających zdobycie pracy osobom wykluczonym; Realizacja zatrudnienia interwencyjnego osób z grup dysfunkcyjnych;
		<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z wzmacnianiem działalności grup formalnych i nieformalnych opartych o współdziałanie:</i> Doposażenie działalności kół, grup, klubów, stowarzyszeń formalnych i nieformalnych; Wsparcie organizacji imprez prezentujących wyroby, działalność i osiągnięcia kół, grup, klubów i stowarzyszeń, zmierzające do budowania międzypokoleniowej tożsamości lokalnej;
	K 5. Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego	<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z realizacją działań zwiększających bezpieczeństwo publiczne mieszkańców:</i> Wdrażanie kompleksowych działań poprawiających bezpieczeństwo publiczne i przeciwdziałające patologiom; Dedykowane działania w zakresie poprawy bezpieczeństwa dzieci i młodzieży i przeciwdziałające patologiom; Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
		<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z poprawą poziomu bezpieczeństwa, wdrażaniem usług i systemów zwiększających bezpieczeństwo publiczne:</i> Instalacja systemu monitoringu w newralgicznych punktach Gminy; Przejrzyste i czytelne znakowanie miejsc niebezpiecznych;

		<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych ze wspieraniem inicjatyw społecznych ukierunkowanych na bezpieczeństwo publiczne:</i> Wsparcie finansowe, sprzętowe i lokalowe organizacji działających na rzecz poprawy bezpieczeństwa; Wsparcie kampanii w zakresie poprawy bezpieczeństwa publicznego;
	K 6. Kreowanie współpracy społecznej i międzysektorowej	<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych ze współpracą społeczną:</i> Rozwój współpracy z LGD „Brynica to nie granica”; Kreowanie współpracy pomiędzy lokalnymi liderami i organizacjami działającymi na terenie Gminy; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych ze wsparciem współpracy międzysektorowej:</i> Wsparcie instytucjonalne współpracy sektorów: gospodarczego, społecznego i publicznego na rzecz mieszkańców; Konsultacje merytoryczne projektów realizowanych w ramach porozumień międzysektorowych; Współpraca w zakresie wymiany doświadczeń w ramach warsztatów, wizyt studyjnych, szkoleń; Wdrażanie projektów partnerstwa publiczno-prywatnego w oparciu o ustawę o partnerstwie publiczno-prywatnym; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z wdrażaniem instrumentów partycypacji społecznej:</i> Konsultacja społeczna wybranych elementów kształtowania przestrzeni gminnej; Konsultacja społeczna gminnych obszarów przewidzianych do rewitalizacji;
	K 7. Rozwój sportu, turystyki, kultury i rekreacji	<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z wdrażaniem inicjatyw pobudzających i rozwijających zainteresowanie sportem:</i>

		Organizacja turniejów sportowych wewnątrzgminnych i międzygminnych; Doposażenie działających i powstających w Gminie klubów sportowych; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z inicjowaniem przedsięwzięć służących zaspokajaniu potrzeb rekreacyjnych mieszkańców i turystów:</i> Wsparcie zwiększenia dostępności oferty rekreacyjnej opartej na posiadanym potencjale gminnym; Oznakowanie obiektów rekreacyjnych; Promocja lokalnej rekreacji; Wsparcie wydarzeń weekendowej rekreacji rodzinnej; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z inicjowaniem przedsięwzięć służących zaspokajaniu potrzeb kulturalnych mieszkańców i turystów::</i> Budowanie tożsamości, wzmocnienie i ochrona materialnego i niematerialnego, kulturalnego dziedzictwa; Poszerzanie oferty instytucji kultury, wspieranie działań na rzecz dziedzictwa kulturowego i uczestnictwa w kulturze, zgodnie z potrzebami i oczekiwaniami mieszkańców oraz turystów; Animacja korzystania z kultury poprzez wsparcie organizacji upowszechniających kulturę, rozwój sekcji artystycznych i posiadanego zaplecza kulturalnego w odpowiedzi na oczekiwania mieszkańców; Stworzenie odpowiedniej przestrzeni społecznej dla działalności artystycznej i kulturalnej, w tym gminnych wydarzeń kulturalnych, prezentujących lokalnych twórców kultury; Promocja oferty kulturalnej; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z promowaniem i wspieraniem inicjatyw zwiększających turystyczną atrakcyjność Gminy:</i> Wsparcie zwiększenia dostępności oferty turystycznej opartej na posiadanym potencjale dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego; Oznakowanie lokalnych atrakcji turystycznych; Oznakowanie nowych i istniejących szlaków turystyki pieszej i rowerowej;
--	--	---

		Wsparcie rozwoju agroturystyki a także bazy noclegowej i gastronomicznej; Stworzenie lokalnego produktu turystycznego w oparciu o zróżnicowaną ofertę turystyczną w zakresie aktywnego wypoczynku i spędzania czasu wolnego; Profesjonalizacja obsługi ruchu turystycznego; Uczestnictwo w targach turystycznych / spotkaniach / sympozjach związanych z turystyką; Wspieranie i kreowanie współpracy podmiotów z branży turystycznej i okołoturystycznej oraz budowa systemu zintegrowanej informacji turystycznej; Promocja Gminy jako ośrodka turystyki i opracowanie materiałów promocyjnych dotyczących turystyki na jej terenie;
	K 8. Skumulowanie działań na rzecz wysokiej jakości edukacji	<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z poprawą jakości edukacji:</i> Podjęcie aktywnych działań na rzecz zwiększenia atrakcyjności, dostępności i podniesienia jakości kształcenia we wszystkich placówkach oświatowych; Organizacja zajęć edukacyjnych dla wszystkich grup wiekowych – koła zainteresowań, zajęcia kompensacyjne; Organizacja zajęć pozalekcyjnych wyrównawczych i rozwijających zainteresowania; Upowszechnianie edukacji poprzez organizację uniwersytetu trzeciego wieku; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z wprowadzaniem nowatorskich metod i form edukowania:</i> Współpraca z organizacjami i instytucjami edukacyjnym oraz kulturalnymi w zakresie poszerzania metod i form nauczania; Stworzenie pracowni przedmiotowych podejmujących istotne problemy cywilizacyjne (np. ekologiczna, techniczna, nowych technologii); Realizacja programów edukacji zgodnej z zasadą współodpowiedzialności za środowisko i otoczenie; Wzmacnianie kompetencji kadr nauczycielskich, w tym w szczególności w zakresie technik cyfrowych ICT; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z poprawą warunków edukacji:</i> Doposażenie pracowni przedmiotowych;

		Upowszechnienie edukacji w formie klas integracyjnych; Dostosowanie klas do potrzeb poszczególnych grup wiekowych; Zwiększanie atrakcyjności nauczania poprzez zastosowanie technik ICT i multimedialnych pomocy dydaktycznych;
	K 9. Profesjonalne zarządzanie wspólnotą samorządową	<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań w sferze zarządczej, finansowej i przestrzennej:</i> Podnoszenie sprawności administracyjnej samorządu; Efektywne pozyskiwanie zewnętrznych środków krajowych i zagranicznych, w tym z budżetu UE na realizację przedsięwzięć rozwojowych; Prowadzenie aktywnej polityki przestrzennej i usprawnienie procesów planistycznych, w tym w zakresie obsługi procesu inwestycji mieszkaniowych i procedur administracyjnych przyjaznych dla mieszkańców; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z wizerunkiem i komunikacją między administracją a mieszkańcami, przedsiębiorcami i działaczami społecznymi:</i> Wzmocnienie dialogu samorządu z mieszkańcami, lokalnymi liderami, organizacjami pozarządowymi, sektorem gospodarczym i innymi uczestnikami życia publicznego; Realizacja zasady otwartej komunikacji z wykorzystaniem nowoczesnych środków; Kształtowanie pozytywnego wizerunku Gminy; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z aktywną promocją zasobów Gminy:</i> Publikacja wydawnictw poświęconych atrakcyjności Gminy; Uczestnictwo w inicjatywach promujących zasoby Gminy (targi, wizyty, wymiany); Zastosowanie polityki promocji Gminy jako miejsca przyjaznego mieszkańcom, społecznym liderom i przedsiębiorcom; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z funkcjonalnym urzędem i poprawą jakości obsługi w administracji publicznej:</i> Podniesienie jakości obsługi interesantów urzędu poprzez wdrożenie idei cyfrowego urzędu

		i zwiększenie dostępu do e-usług; Promocja samodoskonalenia i podnoszenia kwalifikacji pracowników samorządowych;
C 3. Zapewnienie możliwości zrównoważonego rozwoju przestrzeni publicznej i środowiska naturalnego	K 10. Dostosowanie i adaptacja do zmian klimatycznych, poprawa oraz ochrona środowiska i dziedzictwa przyrodniczego	<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z realizacją działań związanych z ochroną środowiska:</i> Racjonalizacja i rozwój zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej poprzez budowę, rozbudowę i modernizację, urządzeń i sieci wodno-kanalizacyjnej; Podejmowanie działań w celu zwiększenia efektywności energetycznej, ochrony powietrza i przeciwdziałania smogowi, w tym termomodernizacja obiektów kubaturowych; Promocja i zastosowanie odnawialnych źródeł energii w celu zwiększenia efektywności energetycznej, ochrony powietrza, ograniczenia niskiej emisji i przeciwdziałania smogowi; Rozbudowa sieci gazowniczej i zastosowanie gazu jako warunkowego źródła czystej i zielonej energii; Budowa systemów monitoringu korzystania z zasobów energetycznych; Wsparcie zrównoważonego systemu komunikacji zbiorowej; Rozwój i unowocześnianie systemów odbioru odpadów; Inwestycje w system ochrony przed nagłymi zjawiskami związanymi ze zmianami klimatycznymi oraz realizacja działań zmierzających do zapobiegania i dostosowywania do zmian klimatu i zachowania bioróżnorodności; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z przeciwdziałaniem degradacji środowiska:</i> Likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci; Likwidacja nielegalnych szamb, wpustów odprowadzających ścieki do cieków wodnych; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z realizacją inicjatyw zmierzających do utrzymania stanu prawidłowo zachowanych elementów środowiska:</i> Działania na rzecz ochrony dziedzictwa przyrodniczego i otoczenie opieką cennych środowiskowo terenów Gminy (Natura 2000, obiekty cenne przyrodniczo i krajobrazowo, pomniki przyrody i rezerваты); Działania informacyjne i edukacyjne z zakresu przeciwdziałania zmianom klimatycznym, podnoszenia efektywności energetycznej, zastosowania odnawialnych źródeł energii, oraz segregacji odpadów;

	K 11. Rozwój przestrzenny, budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury	<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z budową i modernizacją zasobów mieszkaniowych wpisujących się w ideę zrównoważonego budownictwa mieszkaniowego:</i> Uzbrajanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe w infrastrukturę sieciową; Budowa zrównoważonych zasobów mieszkaniowych; Modernizacja zasobów mieszkaniowych; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z inwestycjami w infrastrukturę drogową i komunikacyjną:</i> Wykorzystanie szans związanych z dogodnymi połączeniami ponadlokalnymi (lotnisko, autostrada, drogi krajowe); Budowa dróg wraz infrastrukturą towarzyszącą, w tym w celach inwestycyjnych i gospodarczych; Rozbudowa i modernizacja dróg oraz obiektów inżynierskich wraz z dostosowaniem ich do zwiększonego ruchu kołowego, w tym na cele inwestycyjne i gospodarcze; Zapewnienie optymalnych warunków korzystania z komunikacji zbiorowej (przystanki, połączenia, dynamiczny system informacji); Stworzenia miejsc przesiadkowych (transport indywidualny – transport zbiorowy), wraz z konieczną infrastrukturą towarzyszącą, w tym parkingi, stojaki rowerowe itp.; Inwestowanie w miejsca postojowe wg. potrzeb lokalnych; Wsparcie poprawy jakości dróg pozostających poza kompetencjami Gminy; Działania związane z poprawą bezpieczeństwa ruchu drogowego; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z budową i modernizacją infrastruktury sportowej, turystycznej, kulturalnej i rekreacyjnej:</i> Budowa i rozbudowa nowoczesnej infrastruktury sportowej; Wyposażenie obszaru Gminy w konieczne elementy infrastruktury turystycznej; Rozwój nowoczesnej i funkcjonalnej gminnej infrastruktury kulturalnej; Rozwój nowoczesnej i funkcjonalnej gminnej infrastruktury rekreacyjnej; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z inwestycjami w infrastrukturę edukacyjną:</i>
--	--	---

		Budowa i modernizacja obiektów edukacyjnych; Budowa i modernizacja przyszkolnych obiektów sportowych; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z realizacją inwestycji w obrębie ciągów pieszych, ścieżek rowerowych i oświetlenia:</i> Stworzenie spójnej, bezpiecznej i atrakcyjnej sieci dróg rowerowych z uwzględnieniem zarówno funkcjonalności dla mieszkańców jak i atrakcyjności turystycznej; Budowa i modernizacja ciągów pieszych, ciągów pieszo-rowerowych, w tym realizacja systemów bezpieczeństwa użytkowników; Modernizacja i rozbudowa efektywnego oświetlenia na terenie Gminy; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych ze wsparciem infrastruktury służącej celom sferze społecznej:</i> Budowa, modernizacja obiektów służących celom sfery społecznej, w tym usług przeznaczonych dla grup defaworyzowanych; Modernizacja, przebudowa i nadanie nowych funkcji nieużytkowanym budynkom i lokalom; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z uzbrojeniem terenów inwestycyjnych:</i> Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w infrastrukturę sieciową pod działalność gospodarczą; Modernizacja i readaptacja nieużytkowanych budynków i lokali na cele związane z biznesem;
	K 12. Zwiększenie dostępności oraz podnoszenie jakości przyjaznej i bezpiecznej przestrzeni publicznej	<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z rewitalizacją terenów zdegradowanych:</i> Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Woźniki; Wdrażanie działań rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji zgodnie z ustaleniami Gminnego Programu Rewitalizacji;

		<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z tworzeniem nowoczesnych, funkcjonalnych bezpiecznych i estetycznych przestrzeni publicznych umożliwiających integrację społeczności lokalnych, z zagospodarowaniem otoczenia przy wykorzystaniu niebiesko-zielonej infrastruktury:</i> Adaptacja terenów zdegradowanych na miejsce spotkań mieszkańców; Opracowanie i zastosowanie spójnej formy organizacji przestrzeni gminnej; Działania przeciwdziałające problemom przestrzennym, wspierające podniesienie atrakcyjności i estetyki przestrzeni publicznych; Stworzenie miejsc kompleksowej aktywności mieszkańców (możliwość uprawiania wielu aktywności) przy wykorzystaniu niebiesko-zielonej infrastruktury; Zwiększenie poziomu dostępności obiektów użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz eliminacja barier architektonicznych w przestrzeni publicznej, utrudniających funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami i dysfunkcjami;
	K 13. Wspieranie zrównoważonego rolnictwa	<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z wspieraniem zrównoważonego rolnictwa:</i> Edukacja społeczności lokalnej w zakresie funkcjonowania ekologicznego rolnictwa; Wsparcie rozwoju ekologicznego rolnictwa;
	K 14. Przeciwdziałanie skutkom suszy	<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z racjonalną zarządzaniem gospodarką wodną i przeciwdziałaniem skutkom suszy:</i> Uporządkowanie i rozwój systemu melioracyjnego oraz działania na rzecz stworzenia odpowiedniego systemu retencji wodnej; Działania informacyjne i edukacyjne z zakresu, racjonalnego zużycia i retencjonowania wody;

Źródło: opracowanie własne

7. Rezultaty planowanych działań

Strategia skupia się na kluczowych działaniach istotnych dla rozwoju Gminy Woźniki i określa oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz określone wskaźniki ich osiągnięcia. Planowanym rezultatem jest sytuacja, w której Gmina doprowadzi do stworzenia przyjaznych warunków zrównoważonego rozwoju i zaspokojenia zaistniałych potrzeb kluczowych uczestników gminnego życia społeczno-gospodarczego. Ponadto mając na uwadze dobrostan mieszkańców Gminy oraz innych uczestników życia społeczno-gospodarczego, jako rezultat zakłada się, że Gmina stanie się dobrym miejscem do życia, o wysokiej jakości warunków do funkcjonowania jej mieszkańców oraz obszarem atrakcyjnym gospodarczo, zarówno dla potencjalnych inwestorów jak i obecnego sektora gospodarczego. W wyniku wykorzystania potencjału i stymulujących działań w sferach społecznej, gospodarczej i przestrzennej, rezultatem będzie wzrost konkurencyjności Gminy co pozwoli na jej efektywny i zrównoważony rozwój. Rezultatem prowadzonych działań będzie także stworzenie warunków do zrównoważonego rolnictwa, adaptacja i dostosowanie się do zachodzących zmian klimatycznych, poprawa oraz ochrona środowiska i dziedzictwa przyrodniczego, stworzenie przyjaznej przestrzeni do życia i funkcjonowania, w tym rozwój infrastruktury i odpowiednie gospodarowanie przestrzenią.

Efektem realizacji Strategii i zaplanowanych działań będzie także łagodzenie społecznych i gospodarczych skutków transformacji społeczno-gospodarczej, w tym ograniczenie niekorzystnych zjawisk i trendów sfery społeczno-ekonomicznej, wsparcie rozwoju kapitału społecznego, kreowanie jego aktywności na rzecz rozwoju Gminy, oraz podniesienie poziomu integracji społecznej pomiędzy mieszkańcami, przedsiębiorcami i kluczowymi podmiotami wpływającymi na kształtowanie i wdrażanie jej polityki rozwoju. Mając na uwadze, że efekty te nie są rozłączne, a wręcz przeciwnie - wzajemnie się przenikają i uzupełniają, możliwe będzie uzyskanie efektu synergii, prowadzącego do zrównoważonego rozwoju i budowania więzi pomiędzy interesariuszami, a także sprawnego zarządzania procesem rozwoju Gminy. Korelacja celów strategicznych, kierunków działania, oczekiwanych rezultatów prowadzonych działań i wskaźników ich realizacji, zostały przedstawione w poniższej tabeli:

Tabela 22 Celów strategiczne, kierunki działania, oczekiwane rezultatów prowadzonych działań i wskaźniki ich realizacji

Cele strategiczne	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki oceny rezultatów	Podmioty realizujące	Oczekiwany trend
C 1. Podjęcie kompleksowych działań na rzecz poprawy atrakcyjności inwestycyjnej, wzrostu gospodarczego i pobudzania lokalnej przedsiębiorczości	K 1. Wspieranie innowacyjnej i stabilnej przedsiębiorczości	Zbudowanie silnego sektora gospodarczego	Liczba nowopowstałych przedsiębiorstw	Urząd Miejski podmioty gospodarcze instytucje otoczenia biznesu	wzrost
		Poprawa jakości obsługi inwestora	Liczba przedsiębiorstw, którym udzielono wsparcia		
		Stworzenie gminnej oferty inwestycyjnej	Liczba działań obejmujących promocję inwestycyjną	Urząd Miejski podmioty gospodarcze	wzrost
		Podniesienie zainteresowania inwestorów ofertą Gminy	Liczba wydarzeń i prezentacji o tematyce lokalnego środowiska gospodarczego na targach/spotkaniach/sympozjach Liczba udzielonych preferencji, zastosowanych zwolnień czy ulg związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej		
		Zbudowanie innowacyjnego sektora gospodarczego	Liczba wdrożonych w lokalnych przedsiębiorstwach innowacji Liczba przedsiębiorstw, które wdrożyły nowoczesne metody zarządzania jakością, energią i środowiskiem Liczba udzielonych preferencji, zastosowanych zwolnień czy ulg	Urząd Miejski podmioty gospodarcze instytucje otoczenia biznesu	wzrost

			związanych z prowadzeniem działalności innowacyjnej		
	K 2. Kreowanie atrakcyjnego i stabilnego rynku pracy	Zbudowanie silnego rynku pracy i wzrost zatrudnienia	Liczba przedsiębiorstw, które uzyskały wsparcie na tworzenie nowych miejsc pracy Liczba porozumień zawiązanych między instytucjami otoczenia biznesu a przedsiębiorstwami	Urząd Miejski podmioty gospodarcze instytucje otoczenia biznesu	wzrost
		Podniesienie kompetencji i umiejętności uczestników rynku pracy	Liczba uczestników warsztatów związanych z dobrymi praktykami w przedsiębiorstwach Liczba uczestników szkoleń z zakresu praw i obowiązków pracowników Liczba uczestników szkoleń i kursów kwalifikujących do pracy w zawodach deficytowych	Urząd Miejski podmioty gospodarcze podmioty prowadzące warsztaty i kursy osoby fizyczne	wzrost
		Podniesienie poziomu współpracy międzysektorowej	Liczba zawiązanych klastrów Liczba zawiązanych partnerstw lokalnych	Urząd Miejski podmioty gospodarcze podmioty prowadzące organizacje partnerskie	wzrost
C 2. Podnoszenie jakości oraz zapewnienie wysokiej dostępności usług publicznych, w celu stworzenia przyjaznych warunków	K 3. Skumulowanie działań na rzecz wysokiej jakości usług socjalnych i zdrowotnych dla mieszkańców	Podniesienie poziomu jakości usług zdrowotnych	Liczba pacjentów korzystających z poszerzonej oferty placówek ochrony zdrowia Wysokość nakładów na doposażenie i modernizację placówek ochrony zdrowia	Urząd Miejski placówki ochrony zdrowia	wzrost

do życia i funkcjonowania		Podniesienie poziomu świadomości zdrowotnej	Liczba akcji propagujących zachowania prozdrowotne Liczba akcji propagujących zdrowy styl i tryb życia Liczba zrealizowanych badań profilaktycznych	Urząd Miejski placówki ochrony zdrowia podmioty społeczne i podmioty gospodarcze działające w zakresie profilaktyki zdrowia	wzrost
		Podniesienie poziomu jakości polityki społecznej	Liczba osób objętych opieką asystenta rodziny/opiekuna lub osoby niepełnosprawnej Liczba osób objętych systemem usług opiekuńczych i wytnieniowych Liczba osób wykluczonych objętych usługami socjalnymi w celu poprawy ich sytuacji życiowej	Urząd Miejski MGOPS	wzrost
	K 4. Wsparcie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, podniesienie kompetencji i aktywności mieszkańców, ukierunkowane na politykę prospołeczną, prorodzinną, senioralną i wsparcie ludzi młodych	Podniesienie poziomu integracji i aktywności mieszkańców	Liczba osób uczestniczących w warsztatach aktywizujących zawodowo osoby z grup defaworyzowanych Liczba działań aktywizujących i integrujących dla ludzi starszych, Liczba działań aktywizujących i integrujących dla ludzi młodych Liczba międzypokoleniowych działań aktywizujących i integrujących	Urząd Miejski MGOPS podmioty prowadzące warsztaty i kursy podmioty prowadzące działania aktywizujące i integrujące podmioty gospodarcze	wzrost

			Liczba osób wykluczonych społecznie, które ukończyły praktyczne kursy zdobycia zatrudnienia		
			Liczba osób objętych zatrudnieniem interwencyjnym		
			Liczba osób starszych objętych opieką		
			Liczba dzieci objętych opieką		
		Wzmocnienie kapitału społecznego i poczucia tożsamości lokalnej	Wysokość środków przeznaczonych na wsparcie działalności kół, grup, klubów, stowarzyszeń formalnych i nieformalnych Liczba kampanii dotyczących budowania tożsamości lokalnej	Urząd Miejski podmioty społeczne	wzrost
K 5. Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego	Podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego		Liczba wdrożonych działań poprawiających bezpieczeństwo publiczne	Urząd Miejski policja straż pożarna podmioty społeczne	wzrost
			Liczba wdrożonych działań przeciwdziałających patologiom i przemocy w rodzinie		
			Liczba zainstalowanych systemów monitoringu Liczba oznakowanych miejsc niebezpiecznych	Urząd Miejski	wzrost

			Wysokość środków przeznaczonych na wsparcie działalności organizacji działających na rzecz poprawy bezpieczeństwa Liczba kampanii na rzecz poprawy bezpieczeństwa	Urząd Miejski podmioty społeczne	wzrost
	K 6. Kreowanie współpracy społecznej i międzysektorowej	Podniesienie poziomu współpracy społecznej	Liczba wydarzeń realizowanych w ramach Lokalnej Grupy Działania „Brynica to nie granica” Liczba wspólnych wydarzeń realizowanych w ramach współpracy podmiotów społecznych	Urząd Miejski podmioty społeczne	wzrost
		Podniesienie poziomu współpracy międzysektorowej	Liczba wydarzeń w zakresie wymiany doświadczeń Liczba zrealizowanych projektów w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego	podmioty gospodarcze podmioty publiczne mieszkańcy	wzrost
		Podniesienie poziomu świadomości i partycypacji społecznej mieszkańców	Liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych	Urząd Miejski podmioty społeczne podmioty gospodarcze podmioty publiczne mieszkańcy	wzrost
	K 7. Rozwój sportu, turystyki, kultury i rekreacji	Zwiększenie dostępności oferty sportowej	Liczba zorganizowanych inicjatyw sportowych Wysokość środków przeznaczonych na wsparcie	Urząd Miejski podmioty społeczne kluby i organizacje sportowe	wzrost

			działalności w zakresie upowszechniania sportu		
		Zwiększenie dostępności oferty rekreacyjnej	Liczba oznakowanych obiektów służących rekreacji Liczba akcji promujących lokalną rekreację Wysokość środków przeznaczonych na wydarzenia o charakterze rekreacyjnym	Urząd Miejski podmioty społeczne podmioty gospodarcze podmioty turystyczne	wzrost
		Zwiększenie dostępności oferty kulturalnej i poczucia tożsamości lokalnej	Liczba zorganizowanych gminnych wydarzeń kulturalnych Liczba lokalnych twórców kultury przedstawionych w ramach przeglądu/ wydawnictwa Liczba uczestników warsztatów o tematyce kulturalnej Liczba kampanii promujących ofertę i zasoby kulturalne	Urząd Miejski podmioty społeczne ośrodek kultury	wzrost
		Zwiększenie dostępności oferty turystycznej i poczucia tożsamości lokalnej Poprawa jakości obsługi ruchu turystycznego Stworzenie lokalnego produktu turystycznego	Liczba lokalnych produktów turystycznych Liczba kampanii promujących gminne zasoby turystyczne Liczba oznakowanych lokalnych atrakcji turystycznych Liczba wydarzeń i prezentacji	Urząd Miejski podmioty społeczne podmioty gospodarcze podmioty turystyczne	wzrost

		Podniesienie atrakcyjności oferty turystycznej	o tematyce atrakcyjnego środowiska turystycznego na targach / spotkaniach / sympozjach Wysokość środków przeznaczonych na wsparcie działalności w zakresie zwiększania atrakcyjności turystycznej		
	K 8. Skumulowanie działań na rzecz wysokiej jakości edukacji	Zwiększenie dostępności oferty edukacyjnej	Liczba studentów uniwersytetu trzeciego wieku Liczba zorganizowanych zajęć edukacyjnych dla wszystkich grup wiekowych Liczba zorganizowanych zajęć pozalekcyjnych dla wszystkich grup wiekowych	Urząd Miejski szkoły podmioty społeczne podmioty działające w obszarze edukacji	wzrost
		Podniesienie poziomu kompetencji i jakości usług edukacyjnych	Liczba nowych pracowników przedmiotowych podejmujących istotne problemy cywilizacyjne Liczba uczestników programów edukacji zgodnej z zasadą współodpowiedzialności za środowisko i otoczenie Liczba szkoleń i kursów w zakresie technik ICT	Urząd Miejski szkoły podmioty społeczne podmioty działające w obszarze edukacji	wzrost

			Wysokość środków przeznaczonych na doposażenie pracowni przedmiotowych Liczba uczniów korzystających z przyjaznych metod i warunków edukacji z zastosowaniem technik ICT i multimedialnych pomocy technicznych	Urząd Miejski szkoły	wzrost
	K 9. Profesjonalne zarządzanie wspólnotą samorządową	Kreowanie pozytywnego wizerunku Gminy Podniesienie sprawności administracyjnej i usprawnianie procesów planistycznych	Wysokość pozyskanego dofinansowania ze środków krajowych i zagranicznych Wysokość środków wykorzystanych na nowoczesne metody komunikacji i efektywnego działania	Urząd Miejski	wzrost
		Podniesienie atrakcyjności i zainteresowania inwestorów, turystów i potencjalnych mieszkańców	Liczba wydawnictw poświęconych zaprezentowaniu całościowego potencjału gminy i atrakcyjności jej obszaru gminy Kwota wydatków na promocję gminy podczas targów, wizyt, wymian	Urząd Miejski podmioty społeczne	wzrost
		Profesjonalizacja komunikacji i dialogu z mieszkańcami	Liczba osób korzystających z cyfrowych e-usług	Urząd Miejski	wzrost
C 3. Zapewnienie możliwości zrównoważonego rozwoju przestrzeni publicznej i środowiska	K 10. Dostosowanie i adaptacja do zmian klimatycznych, poprawa oraz ochrona środowiska	Podniesienie jakości życia poprzez rozwój infrastruktury technicznej i funkcjonalnej związanej	Liczba wybudowanych / zmodernizowanych obiektów sieci wodno-kanalizacyjnej	Urząd Miejski	wzrost

naturalnego	i dziedzictwa przyrodniczego	z ochroną środowiska, zrównoważoną gospodarką energetyczną i przeciwdziałaniem zmianom klimatycznym i ochroną bioróżnorodności	Długość wybudowanych / zmodernizowanych sieci wodno-kanalizacyjnych Liczba budynków poddanych procesom efektywności energetycznej i termomodernizacji Liczba wdrożonych systemów wykorzystujących energię odnawialną Liczba wdrożonych systemów wykorzystujących czystą energię Liczba wykonanych systemów monitoringu korzystania z zasobów energetycznych Liczba inwestycji z zakresu unowocześniania systemów odbioru odpadów Wysokość środków przeznaczonych na wsparcie zrównoważonego systemu komunikacji zbiorowej Wysokość środków przeznaczonych na inwestycje w system ochrony przed nagłymi zjawiskami klimatycznymi		
-------------	------------------------------	--	---	--	--

			Wysokość środków przeznaczonych na wsparcie działań zmierzających do zachowania bioróżnorodności		
		Podnoszenie jakości zdegradowanego środowiska naturalnego	Liczba zlikwidowanych nielegalnych wysypisk śmieci Liczba zlikwidowanych nielegalnych szamb, wpustów odprowadzających ścieki do cieków wodnych	Urząd Miejski	wzrost
		Podniesienie poziomu ochrony dziedzictwa przyrodniczego Podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców w zakresie przeciwdziałania zmianom klimatycznym, podnoszenia efektywności energetycznej, zastosowania OZE i segregacji odpadów	Wysokość środków przeznaczonych na opiekę nad cennymi środowiskowo elementami środowiska Gminy Wysokość środków przeznaczonych na działania informacyjne i edukacyjne z zakresu przeciwdziałania zmianom klimatycznym, podnoszenia efektywności energetycznej, zastosowania OZE i segregacji odpadów	Urząd Miejski podmioty społeczne	wzrost
	K 11. Rozwój przestrzenny, budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury	Podniesienie poziomu jakości i dostępności infrastruktury mieszkaniowej	Powierzchnia wybudowanych zasobów mieszkaniowych Powierzchnia zasobów mieszkaniowych objętych kompleksową modernizacją	Urząd Miejski deweloperzy podmioty gospodarcze podmioty społeczne prywatni inwestorzy	wzrost

			Powierzchnia uzbrojonych terenów pod budownictwo mieszkaniowe Powierzchnia zasobów mieszkaniowych objętych kompleksową modernizacją		
		Podniesienie poziomu jakości i dostępności infrastruktury drogowej i komunikacyjnej	Długość wybudowanych dróg Długość zmodernizowanych dróg Wysokość środków przeznaczonych na polepszenie warunków korzystania z komunikacji zbiorowej Wysokość środków przeznaczonych na polepszenie bezpieczeństwa ruchu drogowego Liczba powstałych miejsc przesiadkowych Liczba powstałych miejsc parkingowych	Urząd Miejski	wzrost
		Podniesienie poziomu jakości i dostępności infrastruktury sportowej, turystycznej kulturalnej i rekreacyjnej	Liczba wybudowanych / zmodernizowanych obiektów sportowych Wysokość środków przeznaczonych na infrastrukturę turystyczną	Urząd Miejski podmioty społeczne kluby i organizacje sportowe ośrodki kultury	wzrost

			Wysokość środków przeznaczonych na infrastrukturę kulturalną		
			Wysokość środków przeznaczonych na infrastrukturę rekreacyjną		
		Podniesienie poziomu jakości i dostępności infrastruktury edukacyjnej	Liczba wybudowanych / zmodernizowanych obiektów edukacyjnych	Urząd Miejski szkoły	wzrost
			Liczba wybudowanych / zmodernizowanych przyszkolnych obiektów sportowych		
		Podniesienie poziomu jakości i dostępności infrastruktury ciągów pieszych, ścieżek rowerowych i oświetlenia	Długość wybudowanych / zmodernizowanych ciągów pieszych i pieszo - rowerowych	Urząd Miejski	wzrost
			Liczba wybudowanych systemów bezpieczeństwa użytkowników dróg		
			Długość wybudowanych ścieżek rowerowych		
			Wysokość środków przeznaczonych na modernizację i rozbudowę systemu oświetlenia		
		Podniesienie poziomu jakości i dostępności infrastruktury służącej celom społecznym	Wysokość środków przeznaczonych na budowę, modernizację obiektów służących celom sfery społecznej	Urząd Miejski	wzrost

			Wysokość środków przeznaczonych na modernizację, przebudowę i nadanie nowych funkcji społecznych nieużytkowanym budynkom i lokalom		
		Podniesienie poziomu jakości i dostępności infrastruktury służącej celom gospodarczym i rozwoju inwestycyjnego	Powierzchnia uzbrojonych terenów pod działalność gospodarczą Wysokość środków przeznaczonych na modernizację i readaptację nieużytkowanych budynków i lokali na cele gospodarcze	Urząd Miejski	wzrost
	K 12. Zwiększenie dostępności oraz podnoszenie jakości przyjaznej i bezpiecznej przestrzeni publicznej	Społeczne, gospodarcze, i przestrzenne ożywienie obszarów przeznaczonych do rewitalizacji	Liczba wdrożonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji	podmioty społeczne podmioty gospodarcze podmioty publiczne mieszkańcy	wzrost
		Stworzenie nowoczesnych, funkcjonalnych, bezpiecznych i ekstatycznych przestrzeni publicznych z wykorzystaniem niebiesko-zielonej infrastruktury	Powierzchnia zaadaptowanych terenów zdegradowanych na miejsce spotkań mieszkańców Liczba działań wynikających z spójnej formy organizacji przestrzeni gminnej Liczba miejsc kompleksowej rekreacji mieszkańców z wykorzystaniem niebiesko-zielonej infrastruktury	Urząd Miejski podmioty społeczne ośrodek kultury	wzrost

			Liczba obiektów z udogodnieniami dla osób ze szczególnymi potrzebami		
	K 13. Wsparcie zrównoważonego rolnictwa	Stworzenie warunków do zrównoważonego rolnictwa Podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców w zakresie zrównoważonego rolnictwa	Ilość działań podejmowanych na rzecz zrównoważonego rolnictwa Ilość kampanii edukacyjnych na rzecz zrównoważonego rolnictwa	Urząd Miejski podmioty sektora rolnego	wzrost
	K 14. Przeciwdziałanie skutkom suszy	Stworzenie systemu retencjonowania i odpowiedniego meliorowania na obszarze Gminy Podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców w zakresie racjonalnego zużycia i retencjonowania wody	Wysokość środków przeznaczonych na rozwój systemu melioracyjnego i działania na rzecz stworzenia odpowiedniego systemu retencji wodnej Ilość kampanii edukacyjnych na rzecz racjonalnego zużycia i retencjonowania wody	Urząd Miejski	wzrost

Źródło: opracowanie własne

8. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

Za pomocą modelu funkcjonalno-przestrzennego zaprezentowane zostały kluczowe elementy strategii, ujęte w wymiarze przestrzennym. Decydujące znaczenie ma tutaj Misja Gminy Woźniki określająca nadrzędny kierunek rozwoju dla Gminy w okresie do 2030 roku. Misja zakłada wykorzystanie potencjałów i stymuluje działania w sferach społecznej, gospodarczej i przestrzennej, które doprowadzą do stworzenia przyjaznych warunków zrównoważonego rozwoju, mając na uwadze dobrostan mieszkańców i innych uczestników gminnego życia społeczno-gospodarczego.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy i procesu partycypacyjnego oraz zidentyfikowanych potrzeb i potencjałów rozwojowych, w ramach założonego modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy, wskazano zarówno obszary o wysokiej koncentracji zjawisk kryzysowych, jak i obszary do planowanej działalności inwestycyjnej czy proponowanych zmiany przestrzennych. Obszary te, zgodnie z przyjętymi ustaleniami, mają być miejscem umożliwiającym realizację celów strategicznych dostosowanych do specyfiki tych obszarów. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych a także oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, zawierają najważniejsze elementy wpływające na pozytywne przekształcanie obszaru, wybrane spośród różnorodnych elementów opisujących warunki, zasoby, pozytywne cechy, walory, konieczności, potrzeby, ograniczenia czy braki, a także poziom realizacji różnych funkcji oraz uwarunkowania wpływające na warunki życia mieszkańców.

W oparciu o obowiązujące na obszarze Gminy Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Woźniki, które zostało przyjęte Uchwałą Nr 73/VIII/2015 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Woźniki oraz w oparciu o wnioski z przeprowadzonej diagnozy i procesu przeprowadzonej partycypacji społecznej, a także w wyniku ustaleń planistycznych, przyjęto założenia dla modelu przestrzenno-funkcjonalnego, obejmujące ustalenia i rekomendacje w zakresie polityki przestrzennej oraz planowane kierunki działań.

Zaplanowany docelowy model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Woźniki stanowi zilustrowanie założeń i zaplanowanych w strategii Gminy procesów rozwoju, będąc jednocześnie wypadkową działań diagnostycznych i badawczych oraz konsultacyjnych.

Zgodnie z przyjętym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Woźniki (Uchwała nr 73/VIII/2015 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 25 czerwca 2015 r.) na terenie Miasta i Gminy Woźniki nie występują obszary szczególnych zjawisk w zakresie gospodarki przestrzennej lub konfliktów przestrzennych, które należałoby uznać za obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym. Natomiast wskazuje się w tym dokumencie możliwe kierunki zmian w strukturze przestrzennej Gminy Woźniki, które powinny odbywać się przy uwzględnieniu następujących naczelnych zasad:

- tworzenia warunków zmierzających do poprawy jakości życia wszystkich mieszkańców Miasta i Gminy Woźniki;
- koordynacji rozwoju obszarów urbanizacji z uwzględnieniem rzeczywistych potrzeb i możliwości społecznych i gospodarczych;
- harmonijnego, skoordynowanego rozwoju struktur osadniczych przy uwzględnieniu cech i walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz tradycji regionu;
- stałego dążenia do kształtowania i poprawy ładu przestrzennego stanowiącego wartość ogólnospołeczną;
- ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego, przy założeniu racjonalnego ich wykorzystania dla potrzeb lokalnych i ponadlokalnych skorelowanego z procesem rozwoju społeczno-gospodarczego;
- bezpieczeństwa publicznego, ochrony zdrowia i życia ludzi, ochrony mienia;
- rozwoju i modernizacji infrastruktury technicznej przy uwzględnieniu integralności wewnętrznej Gminy, powiązań ponadlokalnych, a służących wzmocnieniu konkurencyjności i spójności regionu.

Główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej Miasta i Gminy Woźniki to:

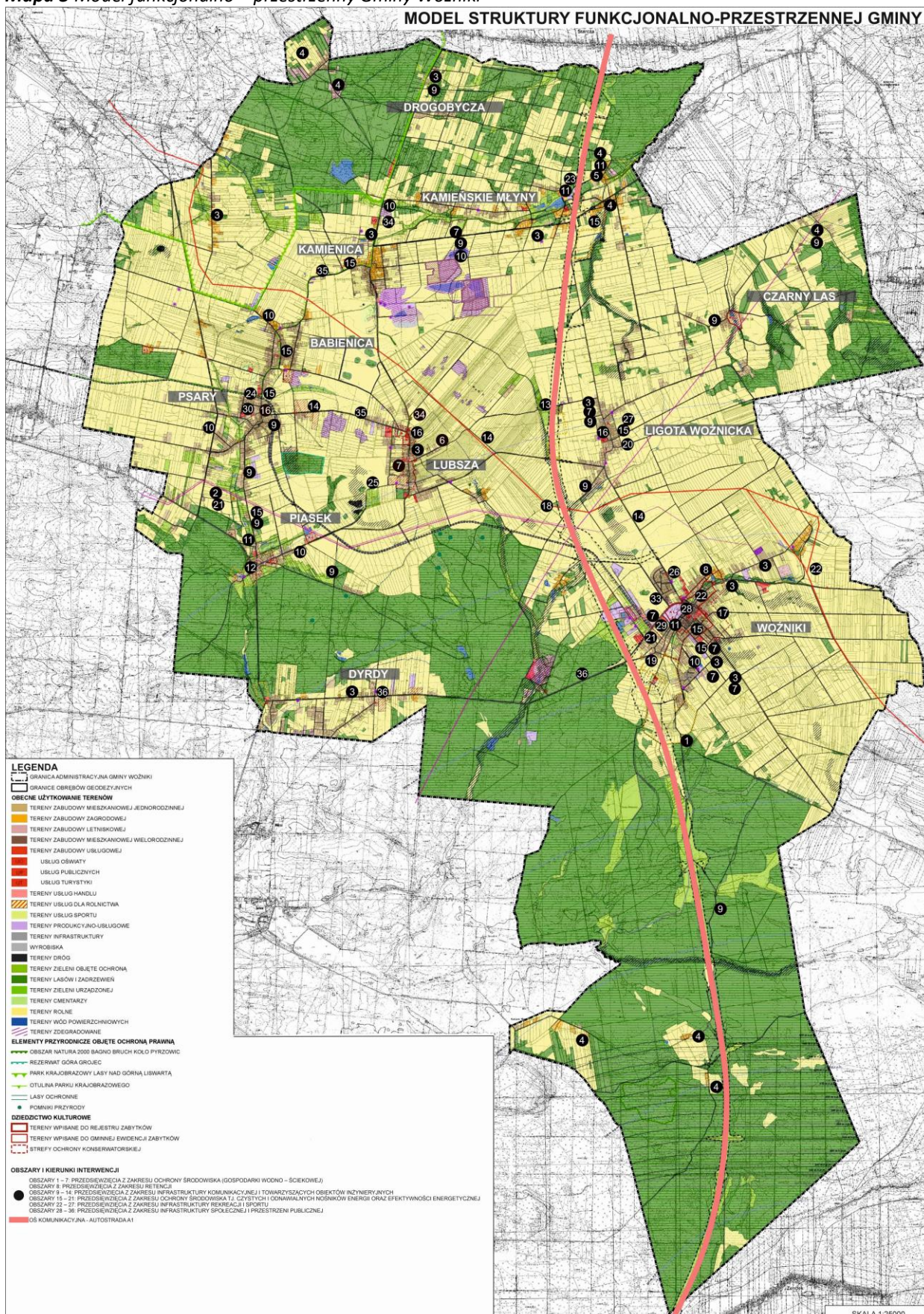
- wzmocnianie roli miasta Woźniki (będącego podstawową jednostką osadniczą w strukturze Gminy) jako lokalnego ośrodka usługowego w zakresie: administracji, oświaty, kultury, zdrowia, sportu i rekreacji oraz szeroko rozumianych usług komercyjnych;
- kreowanie miejscowości Psary-Babienica na ośrodek usługowy wspomagający miasto Woźniki w strukturze osadniczej Gminy, w zakresie: oświaty, kultury, zdrowia, sportu i rekreacji oraz szeroko rozumianych usług komercyjnych;
- dalszy rozwój struktur osadniczych w oparciu o istniejące jednostki osadnicze;

- wzmocnianie roli miejscowości: Czarny Las, Okrąglik, Niwy, Śliwa, jako ośrodków o wiodącej funkcji turystyczno-rekreacyjnej, zarówno zbiorowej jak i indywidualnej;
- rozwój strefy logistyczno-produkcyjno-usługowej w mieście Woźniki w oparciu o węzeł na autostradzie A1 „Woźniki” i obwodnicę miasta w ciągu drogi wojewódzkiej nr 789;
- utrzymanie rolniczego charakteru obszarów wiejskich Gminy, rozwój agroturystyki i rolnictwa specjalistycznego;
- delimitacja obszarów urbanizacji i obszarów otwartych bez zabudowy;
- zachowanie istniejących kompleksów leśnych w północnej i południowej części Gminy oraz zwiększenie udziału terenów leśnych, szczególnie w północnej części Gminy;
- ochrona szczególnie wartościowych elementów krajobrazu kulturowego – obiektów zabytkowych, układu przestrzennego i obecnego charakteru zabudowy: niskiej, skupionej w jednostkach osadniczych i osadzonej w krajobrazie naturalnym;
- zarezerwowanie terenów dla odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW na terenie Gminy, w sposób niekolidujący z istniejącą zabudową oraz zasięgiem obszarów urbanizacji;
- dalszy rozwój infrastruktury komunikacyjnej, w tym: poprawa stanu technicznego istniejących dróg o znaczeniu lokalnym, rozwój siatki ulic w obszarach urbanizacji;
- dalszy rozwój infrastruktury technicznej, propagowanie proekologicznych rozwiązań dotyczących gospodarstw domowych.

Ponadto na mapie „Model funkcjonalno – przestrzenny Gminy Woźniki” zamieszczonej na kolejnej stronie, wskazano obszary planowanych zmian w przestrzeni, w konsekwencji planowanych przedsięwzięć rozwojowych.

Mapa ta stanowi ilustrację założeń strategicznych ukierunkowanej terytorialnie polityki rozwoju Gminy Woźniki

Mapa 3 Model funkcjonalno – przestrzenny Gminy Woźniki

Źródło: opracowanie własne na podstawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Poniżej zaprezentowano krótką charakterystykę wybranych obszarów i kierunków interwencji:

- Obszary 1 – 7 to przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska, tj. gospodarki wodno – ściekowej, w tym:

1. Budowa/rozbudowa/przebudowa oczyszczalni ścieków w Woźnikach (w tym rozbudowa punktów zlewnych na ścieki dowożone) wraz z budową siedziby GSK Sp. z o.o. i farmy fotowoltaicznej,
2. Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Psarach o farmę fotowoltaiczną,
3. Budowa kanalizacji sanitarnej w następujących miejscowościach: Woźniki (ul. Koziegłowska, ul. Młyńska, ul. Głazówka, ul. Kopernika, ul. Krzyżowa), Lubsza, Mzyki, Kamienica, Ligota Woźnicka (ul. Szkolna), Kamieńskie Młyny i Drogobycza (wraz z kontenerowymi oczyszczalнями ścieków) oraz Dyrdy i Sośnica (wraz z kontenerową oczyszczalnią ścieków),
4. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w następujących miejscowościach: Woźniki (ul. Niegolewka, ul. Kolonia Woźnicka, ul. Dąbrowa Wielka, ul. Dąbrowa Mała, ul. Polski Las), Pakuły, Huta Karola, Niwy, Okrąglik,
5. Budowa stacji transformatorowej przy ujęciu wody w Pakułach,
6. Modernizacja ujęcia wody w Lubszy (dla celów gospodarczych rolniczych / przeciwpożarowych),
7. Budowa / rozbudowa / przebudowa sieci wodociągowej w następujących miejscowościach: Lubsza, Woźniki (ul. Moniuszki wraz z przyłączami, ul. Kopernika, ul. Krzyżowa, os. SIM), Ligota Woźnicka (ul. Szkolna), Kamienica-Kamieńskie Młyny,

- Obszary 8 to przedsięwzięcia z zakresu retencji na terenie Gminy;

- Obszary 9 – 14 to przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury komunikacyjnej i towarzyszących obiektów inżynierskich; w tym:

9. Przebudowa/budowa dróg w następujących miejscowościach: Kamieńskie Młyny (ul. Romanowska - droga powiatowa), Psary (ul. Powstańców, ul. Dworcowa), Ligota Woźnicka (ul. Szkolna wraz z wodociągiem i kanalizacją), Drogobycza (ul. Dębowa), Piasek (ul. Strażacka), Ligota Woźnicka (ul. Łąkowa), Woźniki (ul. Dąbrowa Wielka – droga powiatowa, ul. Niegolewka, ul. Czarny Las), Piasek-Smolana Buda,

10. Budowa chodników w następujących miejscowościach: Piasek (ul. Wolności), Woźniki (ul. Rolnicza), Psary (ul. Poznańska), Kamienica (ul. Częstochowska), Babienica (ul. Stawowa), Kamieńskie Młyny (ul. Romanowska),
11. Przebudowa mostów (zwiększenie ich nośności) w następujących miejscowościach: Woźniki (ul. Solarnia), Kamieńskie Młyny (ul. Wiejska), Huta Karola, Piasek (ul. Szkolna),
12. Budowa węzła przesiadkowego w Piasku (parking Park & Ride),
13. Utworzenie obszarów wyciszenia hałasu drogowego przy autostradzie A1,
14. Budowa dróg rowerowych na terenie całej Gminy Woźniki, m.in. na trasie Psary – Lubsza – Ligota Woźnicka – Woźniki,

- Obszary 15 – 21 to przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska tj. czystych i odnawialnych nośników energii oraz efektywności energetycznej, w tym:

15. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (szkoły, budynki OSP, ratusz MGOK),
16. Montaż instalacji fotowoltaicznych oraz pomp ciepła w budynkach użyteczności publicznej,
17. Montaż kotłowni gazowych w budynkach komunalnych w Woźnikach,
18. Geotermia,
19. Gazyfikacja Woźnik,
20. Budowa farmy fotowoltaicznej w Ligocie Woźnickiej,
21. Utworzenie PSZOK'u w Psarach,

- Obszary 22 – 27 to przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury rekreacji i sportu, w tym:

22. Budowa krytego basenu w Woźnikach,
23. Modernizacja terenów sportowych LKS Warta Kamieńskie Młyny: budowa wodnego placu zabaw, kryte boisko piłkarskie (lekka konstrukcja),
24. Budowa hali sportowej i kortów tenisowych w Psarach,
25. Budowa stoku narciarskiego wraz z wyciągiem narciarskim w Lubszy (Wantoki),
26. Budowa/przebudowa boiska piłkarskiego MLKS Woźniki,
27. Budowa boiska rezerwowego i placu zabaw w Ligocie Woźnickiej,

- Obszary 28 – 36 to przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury społecznej i przestrzeni publicznej, w tym:

28. Rewitalizacja rynku u w Woźnikach (z wyłączeniem ruchu pojazdów),
29. Rewitalizacja byłego PGR'u w Woźnikach (adaptacja starej obory na halę targową

z produktami lokalnymi),

30. Zagospodarowanie centrum miejscowości w Psarach (ul. Szkolna),
31. Budowa centrum rehabilitacji w Woźnikach,
32. Budowa żłobka w Woźnikach,
33. Budowa osiedla wielorodzinnego w Woźnikach,
34. Budowa osiedla domów jednorodzinnych w Lubszy i Kamienicy,
35. Zabudowa jednorodzinna wzdłuż uzbrojonych dróg Psary-Lubsza, Babienica-Kamienica,
36. Budowa strefy rekreacji w Woźnikach (stawy pomiędzy Śliwą a Dyrdami).

Są to obszary zidentyfikowane na etapie prac nad strategią i wymagające weryfikacji istniejących uwarunkowań planistycznych, w tym realnych możliwości zagospodarowania obszarów, zgodnie z potrzebami rozwojowymi i możliwościami Gminy.

8.1 Kluczowe uwarunkowania rozwojowe

Gmina Woźniki jest gminą miejsko-wiejską, położoną w północnej części województwa śląskiego, w powiecie lublinieckim i graniczy z następującymi Gminami: Boronów, Koszęcin, Kalety, Miasteczko Śląskie, Ożarowice, Koziegłowy, Kamienica Polska, Starcza oraz Konopiska. Choć większość obszaru Gminy Woźniki stanowią tereny rolnicze, to w perspektywie najbliższych lat spodziewany jest istotny rozwój innych gałęzi przemysłowych. Powodem stał się rozwój sieci komunikacyjnej w postaci autostrady A1, której jeden z węzłów znajduje się na terenie Gminy.

W odniesieniu do planowanego rozwoju przestrzennego Gminy należy stwierdzić, że na analizowanym obszarze występują następujące specyficzne uwarunkowania i potencjały, które należy uwzględnić na etapie planistycznym:

- mała gęstość zaludnienia
- ujemny przyrost naturalny dla Gminy,
- dodatnie saldo migracji jako pozytywny trend migracyjny,
- skomunikowanie Gminy z autostradą A1, przebiegającą w osi północ-południe przez większość Gminy i stanowiącą główną arterię i oś rozwojową Gminy,
- bliskość międzynarodowego portu lotniczego i miast konurbacji górnośląskiej,
- zlokalizowane na obszarze Gminy tereny inwestycyjne Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej i zwiększająca się atrakcyjność inwestycyjna Gminy,
- wymagająca rozwoju sieć wodno-kanalizacyjna i gazownicza,

- obszary atrakcyjne turystycznie i o wysokich walorach przyrodniczych,
- korzystny mikroklimat i atrakcyjne warunki krajobrazowo-przyrodnicze, zabytki architektoniczne i pomniki, które mogą sprzyjać rozwojowi różnych form turystyki, rekreacji i wypoczynku.

Powyższe czynniki po części stanowią, zarówno szereg szans rozwojowych, jak i barier w rozwoju, co powoduje konieczność prowadzenia zrównoważonej polityki przestrzennej w taki sposób, aby w jak najlepszym stopniu zabezpieczać potrzeby gminne i umożliwiać jej dynamiczny rozwój, a z drugiej zadbać o odpowiedni poziom jakości życia, przy zapewnieniu odpowiedniego bezpieczeństwa mieszkańców Gminy.

8.2 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania polityki przestrzennej

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Woźniki wynikają z modelu funkcjonalno – przestrzennego ustalonego w oparciu o wnioski z przeprowadzonej diagnozy i procesu przeprowadzonej partycypacji społecznej, a także w wyniku ustaleń planistycznych, w wyniku których, przyjęto założenia dla tego modelu. Ponadto wynikają one bezpośrednio z założeń obowiązującego na obszarze Gminy, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Woźniki, które zostało przyjęte Uchwałą Nr 73/VIII/2015 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Woźniki. W ramach poczynionych ustaleń należy przyjąć, że decyzje planistyczne należy poprzedzić rzetelnymi analizami dotyczącymi zapotrzebowania na dostępność danej przestrzeni, w oparciu o tendencję długoterminowego charakteru tych potrzeb. W procesie podejmowania decyzji planistycznych należy zapewnić transparentność tego procesu, z uwzględnieniem partycypacji interesariuszy oraz prowadzeniem działań które, pomogą im zrozumieć zasady realizacji tego procesu, a także uwzględniając potrzeby gmin sąsiadujących. Należy kierować się zasadą ciągłego monitorowanie procesów planistycznych i starać się tak optymalizować wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych, by było to możliwe w przypadku wykorzystania terenów już oznaczonych do realizacji danego przedsięwzięcia. Ponadto zgodnie z art. 326 ustawy z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2021r., poz. 624 ze zm.), należy uwzględniać ustalenia dokumentów planistycznych, o których mowa w ww. ustawie tj.:

- plany zarządzania ryzykiem powodziowym,

- plany gospodarowania wodami na obszarze dorzecza,
- plan przeciwdziałania skutkom suszy.

Sieć rzeczna Gminy jest dobrze rozwinięta. Część południową i środkową Gminy odwadnia rzeka Mała Panew z prawobrzeżnymi dopływami: Babieniczka, Ligocki Potok, Łana. Część północna odwadniana jest przez rzekę Kamienicką – dopływ Warty oraz górny odcinek rzeki Liswarty. Potoki i rzeczki, poza Małą Panwią, płynące przez obszar Gminy posiadają tu swoje źródła, a nieco pagórkowaty teren powoduje, że przy nagłych oberwaniach chmur skutki deszczu stwarzają wspomniane wyżej lokalne podtopienia, których rozmiarów nie da się policzyć (Ekspertyza dotycząca rozwiązań planistycznych w rejonach zagrożeń powodziowych Gminy Woźniki, 2000 r.). W okolicach Kamienicy ma swoje źródła Potok Kamieniecki - dopływ rzeki Kamienicki, która płynąc w kierunku wschodnim do granicy z Pakułami, przebywa trasę ponad 5 km. Został on uregulowany na potrzeby rolnicze, więc koryto mieści wody letnie. Jednak po śnieżnych zimach i nagłych ociepleniach a także przy długotrwałych deszczach lub deszczach nawalnych („oberwaniach chmury”) w tym rejonie jego wody mogą występować z koryta. Podobnie do Kamienicki zachowuje się rów melioracyjny płynący przez Czarny Las. W obydwu wypadkach sytuację poprawiają występujące tam stawy. Mała Panew, do której wpada znaczna część cieków w Gminie, płynie przez tereny leśne i w pobliżu osad leśnych. Na krótkim odcinku, przy ujściu potoku Łana, na prawym brzegu, koryto Małej Panwi zostało uregulowane w latach sześćdziesiątych, przy czym odnosi się to głównie do odcinka leżącego poza granicami opracowania. Przekrój koryta na tym odcinku mieści wody letnie, większe wody płyną doliną niezabudowaną. Potok Łana o całkowitej długości przekraczającej 9 km bierze swój początek powyżej osady Głazówka będącej dziś częścią Woźnik. Przez miasto płynie odcinkami uregulowanymi zabudową domów, a właściwie budynkami gospodarczymi o fundamentach lub murach zlokalizowanych najczęściej bezpośrednio na końcu skarpy potoku. Koryto nie ma jednak jednakowej szerokości a kamieniste dno nie posiada również uregulowanego spadku. Poniżej miasta, aż do ujścia na prawym brzegu Małej Panwi koryto uregulowano dla potrzeb rolnictwa. Spadek dna wyrównano zabudową drewnianą z ubezpieczeniem skarp. Ubezpieczenie stopni nie zdało egzaminu. Szerokość dna przy ujściu do Małej Panwi przekracza 1,5 m. Powyżej miasta koryto Łany nie jest uregulowane, ale w dolinie potoku zbudowane są stawy. Potok Ligocki, o całkowitej długości wynoszącej ok. 12 km, bierze swój początek pod wsią Mzyki. Płynie obok Ligoty Woźnickiej, Sulowa i Śliwy. Jest prawobrzeżnym dopływem Małej Panwi, do której wpada w cofce zbiornika „Zielona” na

terenie sąsiedniej Gminy. Ma uregulowany odcinek od km 5+500 do źródeł, regulacja kończy się w osadzie Śliwa, gdzie dawniej był młyn wodny i stawy. Poniżej potok płynie przez tereny leśne.

W Śliwie wybudowano zastawkę, przy pomocy której piętrzone wodę do stawu. Urządzenia piętrzące wodę są zniszczone i staw nie jest regularnie napełniany. Istniejąca tu zabudowa rekreacyjna zbliża się za bardzo do brzegów Potoku Ligockiego. Część domków letniskowych położonych w dnie doliny może być zalewana podczas wezbrań. Potok Babieniczka, dopływ prawobrzeżny Małej Panwi, przez teren Gminy przebiega dwoma uregulowanymi odcinkami – od km 3+100 do 3+800 w Sośnicy oraz od 6+200 do 10+300 we wsiach Psary i Babienica. Pozostałe odcinki, gdzie Babieniczka płynie przez tereny leśne, nie wymagają regulacji. W Zdzieradowicach i okolicy Mzyk początek biorą potok Leśnica – dopływ Małej Panwi oraz rzeka Liswarta – dopływ Warty. Mają one tu jednak wymiary rowów melioracyjnych i z uwagi na znikomą powierzchnię zlewni nie odstępują od nich charakterem. Koryta tych cieków na terenie Gminy Woźniki mieszczą wody powodziowe (Ekspertyza dotycząca rozwiązań planistycznych w rejonach zagrożeń powodziowych Gminy Woźniki, 2000 r.). Przez północno-wschodni fragment Gminy przebiega główny dział wodny II - go rzędu, oddzielający dorzecze Warty od dorzecza Odry, a przez sam południowy kraniec dział I – go rzędu (Odry i Wisły). W Gminie nie ma większych zbiorników wodnych. W lasach znajdują się małe oczka pełniące głównie funkcje przeciwpożarowe, na pozostałych terenach istnieją zbiorniki powstałe po wyrobiskach lub sztuczne stawy, głównie o funkcjach hodowlano-rekreacyjnych.

Podsumowując, zgodnie z powyższymi danymi oraz zgodnie z danymi gromadzonymi i udostępnianymi na Hydroportalu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (<https://wody.isok.gov.pl/hydroportal.html>), na terenie Gminy nie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi oraz obszary szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu ustawy z 20 lipca 2017 roku *Prawo wodne* (Dz. U. 2021 poz.2233 ze zm.). Natomiast zagrożenie lokalnymi podtopieniami stwarzają istniejące cieki wodne. Do lokalnych zalewów i podtopień dochodzi w rejonie wszystkich większych cieków a przyczynami ich są najczęściej opady nawałne lub rozlewowe w okresie letnim.

Ze względu na fakt, że ustalenia i rekomendacje wynikają także z założeń obowiązującego na obszarze Gminy Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, poniżej przedstawiono krótką charakterystykę zasad i kierunków kształtowania przestrzennego:

Obszary działalności gospodarczej

Tereny o funkcjach produkcyjnych, magazynowych i logistyki obejmują tereny strefy logistycznej w północnej części miasta Woźniki projektowanej w oparciu o węzeł na autostradzie A1 oraz obwodnicę miasta w ciągu drogi wojewódzkiej nr 789, a także pomniejsze tereny w miejscowościach: Piasek, Psary, Babienica, Kamienica i Kamieńskie Młyny.

Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:

- poszczególne funkcje mogą być realizowane w zależności od potrzeb i niezależnie od siebie;
 - funkcje uzupełniające: mieszkalnictwo, drogi publiczne i niepubliczne, dojścia i dojazdy, inne tereny komunikacji, parkingi samochodowe, place publiczne, zieleń urządzona i naturalna (w tym lasy), wody powierzchniowe, miejsca przeznaczone do sportu i rekreacji, tereny infrastruktury technicznej, inne niezbędne do prawidłowego funkcjonowania Miasta i Gminy.
- Tereny o funkcjach usługowych obejmują tereny wybranych, istniejących obiektów usług publicznych z zakresu: oświaty, bezpieczeństwa, administracji oraz obiekty kultu religijnego na obszarze Gminy.

Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:

- indywidualne kształtowanie zabudowy i zagospodarowania terenu według potrzeb.

Tereny o funkcjach usług sportu obejmują istniejący stadion miejski przy ul. Florianek oraz proponowane obiekty sportowo-rekreacyjne przy ul. Modrzewiowej i ks. Kiebla w mieście Woźniki, istniejący zespół sportowo-rekreacyjny w Babienicy, proponowane obiekty sportowo-rekreacyjne (np. klub jeździecki) w południowej i północnej części miejscowości Kamienica, istniejący zespół sportowo- rekreacyjny w miejscowości Kamieńskie Młyny, projektowane zespoły sportowo-rekreacyjne w miejscowości Czarny Las (np.: ośrodki jeździeckie, pole golfowe), zespół sportowo- rekreacyjny w miejscowości Ligota Woźnicka.

Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:

- poszczególne funkcje mogą być realizowane w zależności od potrzeb i niezależnie od siebie;
- funkcje uzupełniające: mieszkalnictwo, drogi publiczne i niepubliczne, dojścia i dojazdy, inne tereny komunikacji, parkingi samochodowe, place publiczne, zieleń urządzona i naturalna (w tym lasy), wody powierzchniowe, tereny infrastruktury technicznej, inne niezbędne do prawidłowego funkcjonowania Miasta i Gminy;

Tereny zabudowy usług turystyki i rekreacji, w tym indywidualnej obejmują teren istniejącego zespołu hotelowego w miejscowości Piasek, teren istniejącego zespołu hotelowego

w miejscowości Czarny Las, tereny przeznaczone do rozwoju turystyki i rekreacji indywidualnej i zbiorowej w miejscowościach: Czarny Las, Niwy-Okrąglik, Śliwa.

Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:

- funkcje uzupełniające: drogi publiczne i niepubliczne, dojścia i dojazdy, inne tereny komunikacji, parkingi samochodowe, place publiczne, zieleń urządzona i naturalna (w tym lasy), wody powierzchniowe, miejsca przeznaczone do sportu i rekreacji, tereny infrastruktury technicznej, inne niezbędne do prawidłowego funkcjonowania Miasta i Gminy.

Obszary działalności rolniczej

Tereny obejmują istniejące tereny otwarte w ramach rolniczej przestrzeni produkcyjnej, na których, poza określonymi w Studium przypadkami, nie powinny być lokalizowane budynki;

Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej.

- w granicach rolniczej przestrzeni produkcyjnej wyznaczono obszary, na których dopuszcza się rozmieszczanie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, wraz z ich strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu. Wokół obszarów tych wyznaczono strefy ochronne o szerokości 500 m, w których obowiązuje zakaz lokalizacji zabudowy przeznaczonej na pobyt ludzi.

Obszary osadnictwa

Tereny mieszkaniowe wielorodzinne i usługowe obejmują centralną część miasta Woźniki z historyczną zabudową typu kamienicznego oraz wyodrębniony zespół zabudowy wielorodzinnej przy ul. Krakowskiej, istniejące zespoły zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej oraz tereny rozwoju osadnictwa w mieście Woźniki oraz w miejscowości Dydry i Sośnica, a także obejmują większą część zabudowy jednorodzinnej, zagrodowej i usługowej istniejącej na obszarze wiejskim, związanej z dominującą w Gminie funkcją rolniczą oraz obszary rozwoju osadnictwa w oparciu o istniejące jednostki osadnicze na terenie Gminy.

Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej oraz terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej:

- poszczególne funkcje mogą być realizowane w zależności od potrzeb i niezależnie od siebie;
- funkcje uzupełniające: drogi publiczne i niepubliczne, dojścia i dojazdy, inne tereny komunikacji, parkingi samochodowe, place publiczne, zieleń urządzona i naturalna (w tym

lasy), wody powierzchniowe, miejsca przeznaczone do sportu i rekreacji, tereny infrastruktury technicznej, inne niezbędne do prawidłowego funkcjonowania Miasta i Gminy.

Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej i usługowej:

- dopuszcza się wydzielanie terenów przeznaczonych na cele zabudowy produkcyjnej (w tym rolniczej i pozarolniczej), składowej i magazynowej oraz terenów przeznaczonych na cele całorocznej zabudowy letniskowej;
- poszczególne funkcje mogą być realizowane w zależności od potrzeb i niezależnie od siebie;
- funkcje uzupełniające: turystyka wiejska i agroturystyka, drogi publiczne i niepubliczne, dojścia i dojazdy, inne tereny komunikacji, parkingi samochodowe, place publiczne, zieleń urządzona i naturalna (w tym lasy), wody powierzchniowe, miejsca przeznaczone do sportu i rekreacji, tereny infrastruktury technicznej, inne niezbędne do prawidłowego funkcjonowania Miasta i Gminy.

Obszary o walorach krajobrazowych i turystycznych

Tereny zielone obejmują projektowane parki i zieleńce w Woźnikach wzdłuż rzeki Łany, w Psarach i Babienicy wzdłuż rzeki Babieniczki i w Kamieńskich Młynach wzdłuż rzeki Kamieniczki oraz tereny otwarte w ramach leśnej przestrzeni produkcyjnej, na których, poza określonymi w Studium przypadkami, nie powinny być lokalizowane budynki.

Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:

- dopuszcza się realizację obiektów usługowych z zakresu usług gastronomii, kultury, usług sportu i rekreacji;
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna dla poszczególnych terenów zieleni urządzonej nie powinna stanowić mniej niż 60% ich powierzchni;
- funkcje uzupełniające: drogi publiczne i niepubliczne, dojścia i dojazdy, inne tereny komunikacji, parkingi samochodowe, place publiczne, zieleń naturalna (w tym lasy), wody powierzchniowe, tereny infrastruktury technicznej, inne niezbędne do prawidłowego funkcjonowania Miasta i Gminy.

9. Obszary strategicznej interwencji

Krajowe Obszary Strategicznej Interwencji

Podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r jest Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, uchwalona przez Radę Ministrów 17 września 2019 r. Dokument jest rozwinięciem Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), która podkreślała istotność rozwoju Polski w sposób jako społecznie i terytorialnie zrównoważony, dzięki któremu efektywnie będą rozwijane oraz wykorzystywane miejscowe zasoby i potencjały wszystkich regionów. Celem takiego modelu to wspomaganie w szczególności obszarów, które nie mogą w pełni rozwinąć swojego potencjału rozwojowego, bo utraciły swoje funkcje społeczno-gospodarcze, przez co stały się mniej odporne na różne zjawiska kryzysowe. Strategia wskazuje Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) istotne z punktu widzenia realizacji polityki regionalnej, przeniesione następnie do innych krajowych oraz regionalnych strategii rozwoju (m.in. poprzez wskazanie dedykowanych im działań). Są to dwa typy obszarów: miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze i obszary zagrożone trwałą marginalizacją. Oprócz tego KSRR wskazuje również wschodnią Polskę i Śląsk jako OSI wymagające ukierunkowanego wsparcia z poziomu kraju. Wyznaczenie w KSRR 2030 OSI Śląsk jest istotne dla Gminy Woźniki.

Regionalne Obszary Strategicznej Interwencji

Na grunt wojewódzki założenia powyższe przenosi Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” przyjęta Uchwałą Zarządu Województwa Śląskiego Nr VI/24/1/2020 z 19 października 2020 r., która jest aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”. Strategia formułuje wizję rozwoju województwa śląskiego, która z kolei stanowi podstawę do sformułowania głównych celów polityki rozwoju oraz stanowi określenie aspiracji i dążeń społeczności regionalnej. Wizja strategii zamyka się hasłem "Województwo śląskie będzie nowoczesnym regionem europejskim o konkurencyjnej gospodarce, będącej efektem odpowiedzialnej transformacji, zapewniającym możliwości rozwoju swoim mieszkańcom i oferującym wysoką jakość życia w czystym środowisku". W związku z tym, że KSRR 2030 stanowi, że województwa mogą wyznaczać swoje OSI w odpowiedzi na zidentyfikowane problemy rozwojowe i dla tych obszarów przeznaczone będzie wsparcie z poziomu regionalnego, z możliwym komplementarnym wsparciem z poziomu krajowego w ramach kontraktu programowego i kontraktów sektorowych oraz porozumień terytorialnych

w dokumencie wyznaczone zostały obszary strategicznej interwencji w ujęciu funkcjonalnym i tematycznym.

OSI w ujęciu funkcjonalnym tworzą tzw. subregiony, zdefiniowane w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego uchwalonej w 2000 roku. Zgodnie z tym podziałem województwo śląskie dzieli się na cztery subregiony: północny (o powierzchni 3 049 km²), południowy (2 354 km²), centralny (5 577 km²) i zachodni (1 353 km²). Gmina Woźniki położona jest w subregionie centralnym, którego głównymi potencjałami są:

- funkcjonowanie na terenie subregionu pierwszej w Polsce Metropolii, będącej silnym ośrodkiem gospodarczym, naukowym, kulturalnym, miejscem koncentracji funkcji metropolitalnych oraz miejscem tworzenia i wdrażania innowacji,
- dywersyfikacja przemysłu i znaczny potencjał gospodarczy w dużej części oparty o działalności innowacyjne,
- wysoka atrakcyjność inwestycyjna,
- wysokie kompetencje kapitału ludzkiego i silny kapitał społeczny,
- funkcjonowanie silnego ośrodka naukowego, badawczego i akademickiego ze zróżnicowaną i stale rozwijaną ofertą,
- dobrze rozwinięta infrastruktura transportowa i logistyczna, obejmująca wszystkie gałęzie transportu,
- obszary o wysokich walorach środowiskowych objęte rezerwatami przyrody i znacznym potencjale turystycznym,
- koncentracja potencjałów związana z niewielkimi odległościami pomiędzy jednostkami subregionu oraz z odległością od innych obszarów metropolitalnych o podobnej skali,

Natomiast główne wyzwania to:

- wzmocnienie procesu wewnętrznej integracji,
- wzmacnianie dywersyfikacji gospodarczej bazy ekonomicznej obszaru,
- poprawa jakości środowiska, w tym w szczególności jakości powietrza, wód powierzchniowych i klimatu akustycznego,
- kształtowanie racjonalnej gospodarki wodnej w związku z nadmiernym wykorzystaniem wód podziemnych,
- poprawa bezpieczeństwa powodziowego oraz przeciwdziałanie skutkom suszy,

- skuteczniejsze wykorzystywanie potencjałów przyrodniczych i kulturowych w rozwoju produktów turystycznych, w tym rozwój infrastruktury turystycznej,
- wyhamowanie niekorzystnych procesów demograficznych,
- ograniczanie zjawiska suburbanizacji,
- rekultywacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych, w tym terenów i obiektów przemysłowych,
- harmonizacja rozwoju infrastruktury oraz organizacji transportu publicznego,
- wzmocnienie działań na rzecz sprawiedliwej transformacji.

Drugi typ OSI w ujęciu funkcjonalnym znajduje swoje odzwierciedlenie w podstawowych typach jednostek, tj.: obszarach wiejskich i miejskich. Gmina Woźniki korzysta w ramach tego podziału z instrumentów skierowanych do obszarów wiejskich, głównie w ramach działalności Lokalnej Grupy Działania, PROW oraz EFRR, koncentrując się m.in. na integracji lokalnych społeczności, promowaniu turystyki, ekologicznym stylu życia, edukacji, wzmacnianiu potencjału lokalnego rynku pracy, rozwoju przedsiębiorczości społecznej i wolontariatu, czy rewitalizacji.

OSI w ujęciu tematycznym to obszary, którym przypisano odpowiadające im problemy i potencjały zidentyfikowane na etapie diagnozy województwa, które uwzględniają powiązania obszaru wewnątrz krajowe i europejskie, szczególnie wynikające z transformacji regionów górniczych i z założeń nowej strategii wzrostu Europejskiego Zielonego Ładu.

W obrębie OSI tematycznych wyodrębniono:

- obszary cenne przyrodniczo,

- ośrodki wzrostu,

jako OSI konkurencyjne, oraz

- gminy tracące funkcje społeczno-gospodarcze,

- gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza,

- gminy w transformacji górniczej,

jako OSI problemowe.

Gmina Woźniki nie została wskazana zarówno w odniesieniu do OSI konkurencyjnych jak i OSI problemowych.

Gminne Obszary Strategicznej Interwencji

W ramach prac nad Strategią, zarówno na etapie prac diagnostycznych jak i na etapie przeprowadzanych warsztatów strategicznych i późniejszych prac planistycznych analizowano możliwości wyznaczenia Obszarów Strategicznych Interwencji w wymiarze lokalnym. Na etapie wyznaczania tych obszarów uwzględniono zidentyfikowane potencjały i bariery rozwojowe a także kluczowe wyzwania strategiczne. Przy wyznaczaniu Obszarów Strategicznych Interwencji w wymiarze lokalnym, pod uwagę wzięto występowanie zjawisk kryzysowych na obszarze Gminy z uwzględnieniem m. innymi następujących rodzajów problemów: problemy demograficzne, problemy społeczne, bezrobocie, poziom bezpieczeństwa, poziom edukacji, poziom kapitału społecznego, udział mieszkańców w życiu publicznym i kulturalnym. Analizie poddano także sferę gospodarczą, środowiskową i przestrzenno-funkcjonalną. Na tej podstawie zidentyfikowano obszar na którym, zachodzi stan kryzysowy, czyli kumulacja negatywnych zjawisk reprezentujących przede wszystkim sferę społeczną, ale także sferę gospodarczą i przestrzenną. Przy wyznaczaniu obszaru brano także znaczenie danego obszaru dla rozwoju lokalnego, ale przede wszystkim jako szczególnie istotną, uwzględniono koncentrację negatywnych zjawisk. Przeprowadzona analiza pozwala na wskazanie kluczowych dziedzin problemowych, które zostały określone po przebadaniu zachodzących zjawisk kryzysowych na obszarze rewitalizacji. Kluczowe problemy zidentyfikowane w ramach przeprowadzonej diagnozy to:

- postępująca marginalizacja i wykluczenie społeczne,
- niski poziom aktywności społecznej i zawodowej,
- nie wykorzystany potencjał gospodarczy i inwestycyjny,
- wymagająca interwencji infrastruktura techniczna,
- znaczące braki w infrastrukturze społecznej,
- obszary o dysfunkcjach przestrzennych, komunikacyjnych i niskich walorach estetycznych,
- występujące problemy środowiskowe.

Określone na potrzeby Strategii obszary strategicznej interwencji, pokrywają się z granicami wyznaczonych planowanych obszarów do rewitalizacji, które są obecnie przedmiotem konsultacji społecznych i docelowo mają zostać ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Woźniki do roku 2030.

Wyznaczony obszar rewitalizacji składa się z następujących podobszarów rewitalizacji:

Mapa 4 Obszar Strategicznej Interwencji Babienica

99

Mapa 5 Obszar Strategicznej Interwencji Czarny Las

100

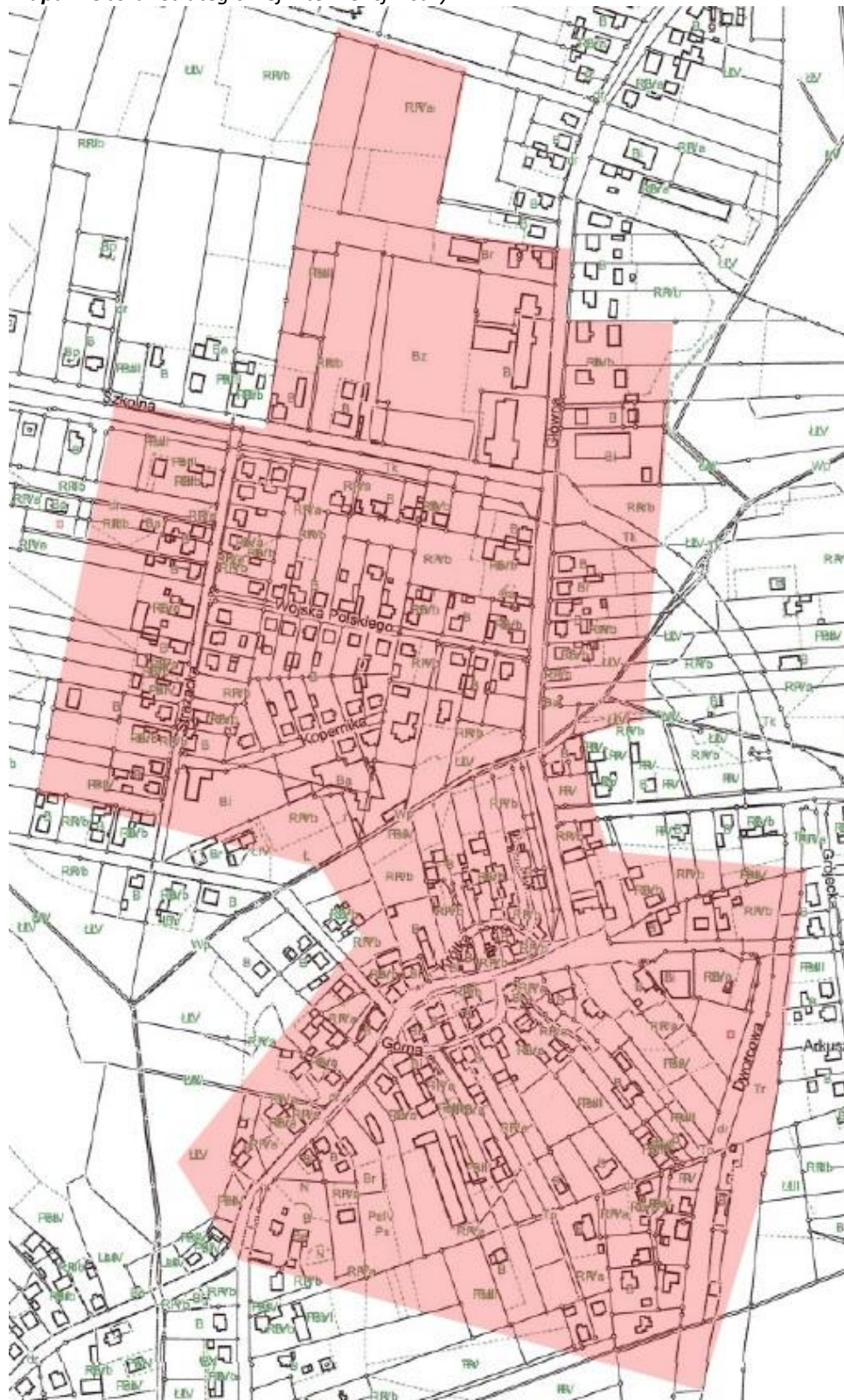
- Lubsza, który zajmuje powierzchnię 0,37 km² (0,29% powierzchni ogółem Gminy) i jest zamieszkaný przez 435 mieszkańców (4,58% ludności ogółem Gminy);

Mapa 6 Obszar Strategicznej Interwencji Lubsza

Źródło: opracowanie własne

Mapa 7 Obszar Strategicznej Interwencji Psary

102

- Woźniki - Śliwa, który zajmuje powierzchnię 0,67 km² (0,53% powierzchni ogółem Gminy) i jest zamieszkały przez 18 mieszkańców (0,19% ludności ogółem Gminy).

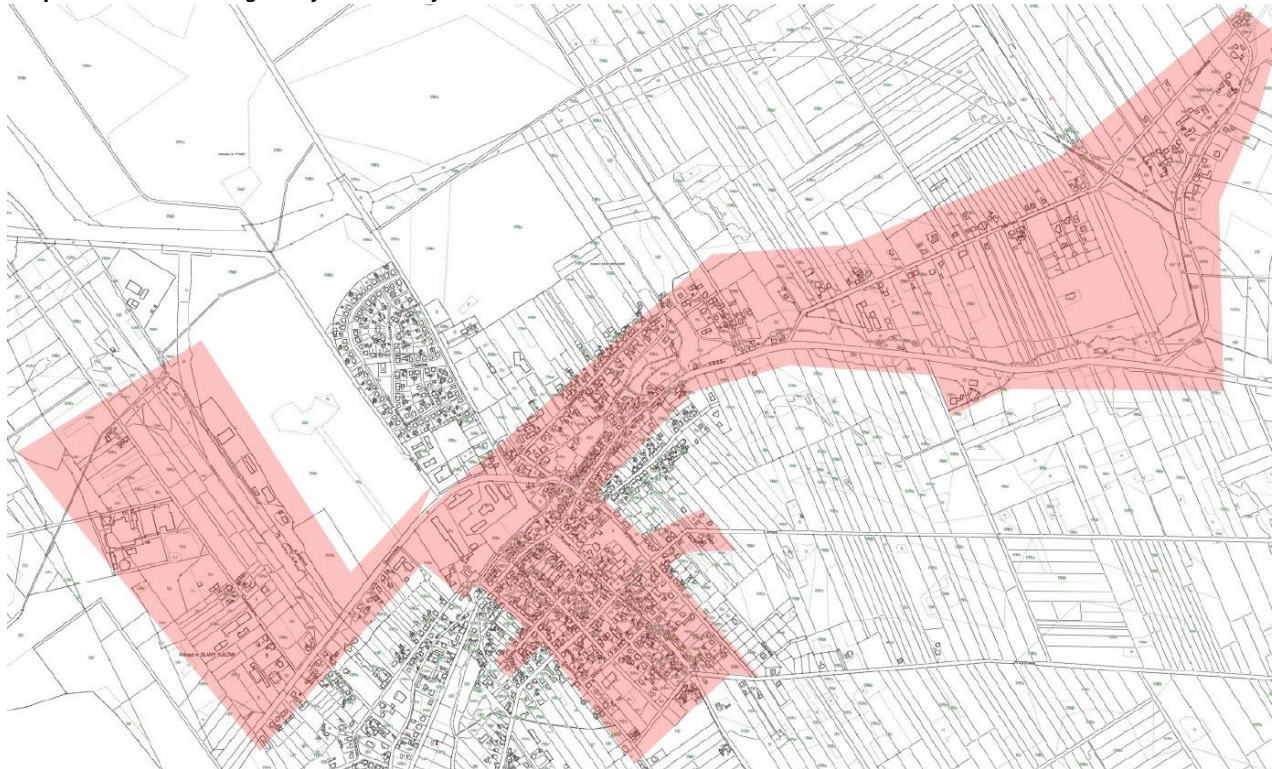
Mapa 8 Obszar Strategicznej Interwencji Woźniki - Śliwa

Źródło: opracowanie własne

- Woźniki - Centrum, który zajmuje powierzchnię 1,69 km² (1,33% powierzchni ogółem Gminy) i jest zamieszkały przez 1298 mieszkańców (13,65% ludności ogółem Gminy).

Mapa 9 Obszar Strategicznej Interwencji Woźniki - Centrum

Źródło: opracowanie własne

Po uwzględnieniu wszystkich podobszarów, łącznie obszar rewitalizacji stanowi powierzchnię 3,40 km² (2,68% powierzchni ogółem Gminy) oraz jest łącznie zamieszkiwany przez 2792 mieszkańców (29,37% ludności ogółem Gminy).

Na powyższym obszarze, ze względu na zaistniałe problemy w sferze społecznej oraz gospodarczej i przestrzennej, planowane jest przeprowadzenie szeregu przedsięwzięć rewitalizacyjnych zmierzających do rozwiązania powyższych problemów, które zostaną zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Woźniki do roku 2030. Realizacja wskazanych w programie podstawowych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych, przyczyni się do rozwiązania zdiagnozowanych zjawisk kryzysowych w sferze społecznej, a także związanych z nimi problemów występujących w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, co przełoży się na podniesienie jakości życia mieszkańców.

10. Określenie spójności Strategii rozwoju ze strategiami na szczeblu krajowym, regionalnym, ponadlokalnym

Strategie europejskie

Założenia Strategii Rozwoju Gminy są komplementarne z kierunkami rozwoju określonymi w strategicznych dokumentach na poziomie Unii Europejskiej, które następnie implementowane są na grunt krajowy. Podstawowym i najważniejszym paradygmatem Unii Europejskiej, stanowiącym podstawę **Strategii Europa 2030**, leżącym u podstaw jej istnienia i funkcjonowania jest zrównoważony rozwój, czyli rozwój pozwalający zaspokajać potrzeby obecnego pokolenia w taki sposób, aby nie uniemożliwić zaspokojenia potrzeb przyszłym pokoleniom. Wypadkową takiego podejścia do rozwoju jest ustanowienie wyśrubowanych norm środowiskowych i społecznych, ambitnych założeń klimatycznych, podstaw do zrównoważonego wzrostu gospodarczego, prowadzącego do poprawy jej konkurencyjności. Wszystko to miało i ma pobudzić do działania rządy na wszystkich szczeblach, instytucje i obywateli. Polityka unijna w tym zakresie zbieżna jest z polityką (celami) zrównoważonego rozwoju ONZ (Agenda na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2030).

Osiągnięcie zrównoważonego rozwoju zostanie osiągnięte poprzez:

- przyjęcie celów zrównoważonego rozwoju na najwyższym szczeblu politycznym UE, co spowoduje, że staną się one podstawą działań i strategii politycznych. Instytucje UE i państwa członkowskie, w tym władze regionalne i lokalne, wedle tego zalecenia mają ze sobą bliżej współpracować w celu zapewnienia lepszej koordynacji wszystkich działań,
- inspirowanie polityką zrównoważonego rozwoju procesów decyzyjnych w Komisji oraz wyznaczanie kierunków rozwoju strategii na rzecz wzrostu gospodarczego UE po 2020 r., z jednoczesną gwarancją implementacji tych założeń przez państwa członkowskie, w tym władze regionalne i lokale, w sposób i tempie przez nie określonym,
- akcentowanie wagi działań zewnętrznych przy jednoczesnym koncentrowaniu znaczenia zrównoważonego rozwoju na szczeblu UE, co umożliwi wsparcie rozwoju państw członkowskich; podkreślanie wagi intensywnej promocji norm środowiskowych, społecznych i zarządczych za pośrednictwem umów handlowych i negocjacji wielostronnych.

Zgodnie z założeniami **Europejskiego Zielonego Ładu**, Europa chce być pierwszym neutralnym dla klimatu kontynentem przez to, że jej gospodarka stanie się nowoczesna i zasobooszczędna. Działanie Unii Europejskiej koncentruje się na poniższych filarach (politykach określonych na lata 2020-2024):

- Europa na miarę ery cyfrowej, wedle której strategia cyfrowa UE zapewni ludziom dostęp do technologii najnowszej generacji,
- Gospodarka służąca ludziom, zakładająca, że UE musi stworzyć bardziej atrakcyjne środowisko inwestycyjne; musi promować wzrost gospodarczy, który przyczynia się do tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy, zwłaszcza dla młodych ludzi i małych przedsiębiorstw,
- Silniejsza pozycja Europy na świecie, podkreślająca, że głos UE musi być dobrze słyszalny na świecie; akcentujący multilateralizm i międzynarodowy ład oparty na zasadach,
- Promowanie europejskiego stylu życia, zakładający, że Europa musi chronić praworządność, jeśli chce stać po stronie sprawiedliwości i stać na straży najważniejszych wartości UE,
- Nowy impuls dla demokracji europejskiej, w związku z czym Europejczycy mają mieć możliwość zabierania głosu i mieć świadomość zagrożeń związanych z możliwą ingerencją z zewnątrz, dezinformacją i nawoływaniem do nienawiści w internecie.

Strategia wpisuje się także w podstawowy dokument strategiczny na poziomie UE na lata 2014-2020, stanowiący podstawę działań jeszcze przez rok (zgodnie z zasadą wdrażania funduszy unijnych n+3), czyli dokument **"Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu"**. Strategia realizuje kierunki rozwojowe oparte na inteligentnej i zrównoważonej gospodarce sprzyjającej włączeniu społecznemu i wzroście zatrudnienia oraz zwiększeniu produktywności i spójności społecznej. W ramach Strategii określono pięć celów w zakresie zatrudnienia, innowacji, edukacji, włączenia społecznego oraz zmian klimatu i energii. Strategia zakładała:

- rozwój inteligentny poprzez rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji,
- rozwój zrównoważony poprzez wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej,
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu poprzez wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Strategie krajowe

Podstawowym dokumentem określającym kierunki rozwoju Polski jest **Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030** zakładająca realizację kluczowych zadań wynikających z raportu "Polska 2030", prezentujących wyzwania rozwojowe na poziomie kraju:

- wzrost i konkurencyjność,
- sytuacja demograficzna,
- wysoka aktywność zawodowa oraz adaptacyjność zasobów pracy,

- odpowiedni potencjał infrastruktury,
- bezpieczeństwo energetyczne - klimatyczne,
- gospodarka oparta na wiedzy i rozwój kapitału intelektualnego,
- solidarność i spójność regionalna,
- ochrona kulturalnego dziedzictwa narodowego,
- poprawa spójności społecznej,
- sprawne państwo,
- wzrost kapitału społecznego Polski.

Narzędziem do zarządzania głównymi procesami rozwojowymi w Polsce, określającym nowy model rozwoju jest **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju**, przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017. Łączy ona wymiar strategiczny i operacyjny. Określa niezbędne działania i instrumenty wdrażania. Główne cele Strategii to:

- zrównoważony wzrost gospodarczy, w coraz większym stopniu napędzany przez wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną,
- społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony rozwój,
- skuteczne państwo i instytucje gospodarcze przyczyniające się do wzrostu,
- włączenie społeczne i gospodarcze.

Strategia przyjęła trzy cele szczegółowe:

cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną, zakładający reindustrializację, rozwój innowacyjnych firm, rozwój małych i średnich przedsiębiorstw, kapitał dla rozwoju i ekspansję zagraniczną;

cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, zakładający spójność społeczną i rozwój zrównoważony terytorialnie;

cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu, zakładający działania w obszarach: prawo w służbie obywatelom i gospodarce, instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem, e-państwo, finanse publiczne oraz efektywność wykorzystania środków UE.

W ujęciu planistycznym podstawowym dokumentem do 2020 roku była Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, przyjęta przez Radę Ministrów w grudniu 2011, jako strategiczny dokument dotyczący zagospodarowania przestrzennego Polski. Dokument zawierał ustalenia i zalecenia dla planów zagospodarowania przestrzennego województw i niższych poziomów władz. W 2020 roku Koncepcja została usunięta z systemu

planistycznego w konsekwencji zmian prawnych w obszarze planowania przestrzennego. Niemniej SRG koresponduje wprost z wzajemnie powiązаныmi celami polityki przestrzennego zagospodarowania kraju:

Celem 1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności.

Celem 2. Poprawa spójności wewnętrznej i równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.

Celem 3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.

Celem 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.

Celem 5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.

Celem 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

Z kolei podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r jest **Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030**, uchwalona przez Radę Ministrów 17 września 2019 r. Dokument jest rozwinięciem Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), która podkreślała istotność rozwoju Polski w sposób jako społecznie i terytorialnie zrównoważony, dzięki któremu efektywnie będą rozwijane oraz wykorzystywane miejscowe zasoby i potencjały wszystkich regionów. Celem takiego modelu jest wspomaganie w szczególności obszarów, które nie mogą w pełni rozwinąć swojego potencjału rozwojowego, bo utraciły swoje funkcje społeczno-gospodarcze, przez co stały się mniej odporne na różne zjawiska kryzysowe. Strategia wskazuje Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) istotne z punktu widzenia realizacji polityki regionalnej, przeniesione następnie do innych krajowych oraz regionalnych strategii rozwoju (m.in. poprzez wskazanie dedykowanych im działań). Są to dwa typy obszarów: miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze i obszary zagrożone trwałą marginalizacją. Oprócz tego KSRR wskazuje również wschodnią Polskę i Śląsk jako OSI

wymagające ukierunkowanego wsparcia z poziomu kraju. Cel główny KSRR zdefiniowany jest jako efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co stworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Cel ten osiągnięty ma zostać poprzez realizację trzech celów szczegółowych. KSRR wiąże działania realizujące cele o charakterze horyzontalnym, jakimi jest wzmacnianie konkurencyjności wszystkich regionów, miast i obszarów wiejskich (cele 2 i 3) z celem 1 zapewniającym większą spójność rozwoju kraju, poprzez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo.

W ramach celu 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym, zakłada się wsparcie o charakterze wyrównawczym, ukierunkowane na przezwyciężenie barier i problemów kilku typów obszarów o mniej korzystnych uwarunkowaniach rozwojowych.

W celu 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych, będą rozwijane i wykorzystywane instrumenty wsparcia ukierunkowane na tworzenie warunków do wzrostu konkurencyjności, innowacyjności i inwestycji w wybranych sektorach.

W celu 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie, podkreśla się konieczność wzmacniania sprawności administracji wszystkich szczebli, w szczególności szczebla lokalnego, wzmocnienia inicjatyw i środków na rzecz rozwijania zdolności administracji do planowania i prowadzenia działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie oraz wzmacniania współpracy pomiędzy rządem, samorządem wojewódzkim i samorządami lokalnymi, a także podmiotami niepublicznymi, na rzecz osiągnięcia celów polityki regionalnej.

Strategie regionalne

Na grunt wojewódzki założenia powyższe przenosi **Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”**, która jest aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”. Strategia formułuje wizję rozwoju województwa śląskiego, która z kolei stanowi podstawę do sformułowania głównych celów polityki rozwoju oraz stanowi określenie aspiracji i dążeń społeczności regionalnej. Wizja strategii zamyka się hasłem "Województwo śląskie będzie nowoczesnym regionem europejskim o konkurencyjnej gospodarce, będącej efektem odpowiedzialnej transformacji, zapewniającym możliwości rozwoju swoim

mieszkańcom i oferującym wysoką jakość życia w czystym środowisku". Wizja ta prowadzić ma do osiągnięcia stanu, w którym województwo będzie regionem:

- stwarzającym możliwości rozwojowe mieszkańcom, dającym poczucie bezpieczeństwa publicznego, ekonomicznego, zdrowotnego i socjalnego,
- o silnej tożsamości kulturowej i wysokim stopniu identyfikacji z regionem,
- o ugruntowanym, pozytywnym wizerunku nowoczesnego i atrakcyjnego regionu,
- skutecznie reagującym na pojawiające się zmiany w otoczeniu, w którym nowoczesna, innowacyjna i zdywersyfikowana gospodarka, medycyna, kultura i edukacja zapewniają utrzymanie pozycji jednego z kilku centrów rozwoju cywilizacyjnego Polski i Europy,
- umożliwiającym rozwój wiedzy i kompetencji w silnych jednostkach naukowo-badawczych,
- stanowiącym obszar zrównoważony terytorialnie, opierający swój rozwój na układzie: metropolii, aglomeracji, miast oraz silnych obszarów wiejskich, równoważącym funkcje i zachowującym spójność regionalną,
- kładącym nacisk na współpracę i współudział społeczności lokalnych w dobrze zorganizowanych i ukształtowanych w wymiarze organizacyjnym, społecznym i gospodarczym subregionach,
- kształtującym odpowiedzialnie swoją politykę gospodarczą, przestrzenną oraz środowiskową,
- stwarzającym warunki do zdrowego i aktywnego życia w wysokiej jakości środowisku oraz zapewniającym zachowanie bioróżnorodności obszarów, o dużych walorach przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych, a także turystycznych oraz rekreacyjnych,
- wpisującym się w najważniejsze układy infrastrukturalne Europy,
- otwartym na współpracę w skali krajowej i międzynarodowej.

Wizja zrealizowana będzie poprzez cele strategiczne i cele operacyjne:

CEL STRATEGICZNY A - Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej, z celami operacyjnymi: Konkurencyjna gospodarka, Innowacyjna gospodarka i Silna lokalna przedsiębiorczość,

CEL STRATEGICZNY B - Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca, z celami operacyjnymi: Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych, Aktywny mieszkaniec i atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki,

CEL STRATEGICZNY C - Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni, z celami operacyjnymi: Wysoka jakość środowiska, Efektywna infrastruktura, Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu,

CEL STRATEGICZNY D - Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym, z celami operacyjnymi: Zrównoważony rozwój terytorialny, Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu i Nowoczesna administracja publiczna.

Podstawowym dokumentem, który określa współpracę UE z Polską, jest **Umowa Partnerstwa**. To uzgodniona z Komisją Europejską strategia wykorzystania Funduszy Europejskich. Skierowana jest zarówno do urzędników, jak i beneficjentów, którzy realizują projekty. Określa cele i zakres interwencji, instytucje odpowiedzialne za zarządzanie funduszami, programy oraz ich finansowanie. Umowa Partnerstwa na lata 2021-2027 określa kontekst strategiczny w wymiarze tematycznym i terytorialnym, wskazuje oczekiwane rezultaty oraz wyznacza obowiązujące ramy finansowe i wdrożeniowe. Umowa Partnerstwa zwraca uwagę na różnice w rozwoju poszczególnych województw, a w ich granicach na zróżnicowanie między subregionami. W ramach umowy partnerstwa wyznaczono 6 celów:

Cel 1: Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa

Cel 2: Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa

Cel 3: Lepiej połączona Europa

Cel 4: Europa o silniejszym wymiarze społecznym

Cel 5: Europa bliżej obywateli

Cel 6: Łagodzenie skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu

Powyższe cele zakładają działania określone w formie wyzwań: Wzrost znaczenia badań i innowacji oraz wykorzystanie zaawansowanych technologii, Wzmacnianie potencjału przedsiębiorstw i administracji publicznej na rzecz nowoczesnej gospodarki, Cyfryzacja, Efektywność energetyczna i redukcja gazów cieplarnianych, Wsparcie produkcji energii ze źródeł odnawialnych, Wsparcie infrastruktury energetycznej i inteligentnych rozwiązań, Przystosowanie do zmian klimatu, Zrównoważona gospodarka wodna i ściekowa, Gospodarka o obiegu zamkniętym i efektywne wykorzystanie zasobów, Ochrona dziedzictwa

przyrodniczego i różnorodności biologiczne, Transport niskoemisyjny i mobilność miejska, Transport, Rynek pracy, zasoby ludzkie, Edukacja, kształcenie, umiejętności, Włączenie i integracja społeczna, Ochrona zdrowia, Kultura i turystyka, Europa bliżej obywateli, Europa w drodze ku gospodarce neutralnej dla klimatu. Odpowiedzią na te wyzwania będą programy: Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko, Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki, Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego, Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy, Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej i Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową,. Będą one pochodzić będą z następujących funduszy unijnych: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny+, Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury, Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji.

Na szczeblu wojewódzkim odpowiedzią na powyższe wyzwania będzie program **Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 wraz z Terytorialnym Planem Sprawiedliwej Transformacji Województwa Śląskiego 2030**. Będzie on służyć realizacji wizji i celów rozwojowych regionu, zawartych w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” i stanowi jeden z najistotniejszych instrumentów polityki regionalnej. Realizacja Programu wesprze procesy rozwojowe województwa w stawaniu się nowoczesnym regionem europejskim o konkurencyjnej gospodarce, będącej efektem odpowiedzialnej transformacji i zapewniającym możliwości rozwoju mieszkańcom oraz oferującym wysoką jakość życia w czystym środowisku. Cele programu wpisują się w wizję rozwoju Unii Europejskiej zawartą w komunikacie oraz regulacjach dotyczących Europejskiego Zielonego Ładu w zakresie przekształcenia UE w sprawiedliwe i dobrze prosperujące społeczeństwo, żyjące w nowoczesnej, zasobooszczędnej i konkurencyjnej gospodarce, która w 2050 r. osiągnie zerowy poziom emisji gazów cieplarnianych netto. Program stanowi także instrument realizacji Umowy Partnerstwa 2021-2027 – dokumentu określającego strategię interwencji funduszy europejskich w ramach unijnej polityki spójności i wspólnej polityki rybołówstwa w Polsce, oraz Funduszu Sprawiedliwej Transformacji, służącemu zapewnieniu wsparcia obszarom borykającym się w poważnymi wyzwaniami społeczno-gospodarczymi wynikającymi z transformacji w dążeniu do osiągnięcia neutralności klimatycznej Unii Europejskiej do 2050 r. Środki Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji w województwie śląskim będą służyć realizacji głównego celu Funduszu tj. łagodzeniu skutków społecznych, gospodarczych i środowiskowych przejścia na gospodarkę neutralną dla klimatu.

Nadrzędnym aktem prawnym zobowiązującym samorządy do prowadzenia polityki rozwoju jest ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Zgodnie z art. 3 tejże ustawy, politykę rozwoju prowadzą Rada Ministrów - w skali kraju; samorząd województwa - w skali regionu oraz samorząd powiatowy i gminny - w skali lokalnej.

Strategia ponadlokalna

Z uwagi na członkostwo Gminy Woźniki w Lokalnej Grupie Działania „Brynica to nie granica” Strategia Rozwoju Gminy Woźniki wpływa i korzysta z instrumentów pozostających w dyspozycji LGD opisanych i zdefiniowanych w Lokalnej Strategii Rozwoju. LGD „Brynica to nie granica” przyjęła strategię w grudniu 2015 roku. LGD to trójsektorowe partnerstwo obejmujące szerokie spektrum interesariuszy, które prowadzi działania oparte o system celów ogólnych, celów szczegółowych i przedsięwzięć. Cel ogólny 1 Poprawa jakości infrastruktury technicznej, transportowej, społecznej i publicznej odnosi się do wzmocnienia i rozwoju wyposażenia obszaru LGD w elementy podnoszące jakość tego obszaru i standard życia mieszkańców. Wpływa to także wprost na rozwój Gminy, wzrost poczucia komfortu i bezpieczeństwa mieszkańców oraz szeroko rozumianą atrakcyjność obszaru LGD. Cel jest realizowany poprzez Cel szczegółowy 1.1 Rozbudowa i modernizacja infrastruktury o charakterze społecznym i publicznym, tj. elementów infrastruktury pełniących ważne funkcje publiczne, infrastruktury sportowej, rekreacyjnej, infrastruktury kulturalnej (place zabaw, boiska, świetlice środowiskowe, domy kultury, centra miejscowości, trasy turystyczne, miejsca wypoczynku, biwaki, itp.), Cel szczegółowy 1.2 Zaspokojenie potrzeb lokalnej społeczności w obszarze usług cyfrowych a w konsekwencji przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu - podniesienie standardu życia mieszkańców (poprzez inwestycje w usługi świadczone za pośrednictwem internetu, budowę hotspotów, inwestycje w bezprzewodowy internet) i Cel szczegółowy 1.3 Zaspokojenie potrzeb lokalnej społeczności w obszarze bezpieczeństwa - wydzielone ścieżki rowerowe, chodniki przy drogach o dużym natężeniu ruchu a w konsekwencji podniesienie jakości życia mieszkańców. Cel ogólny 2 związany jest z wspieraniem działań przyczyniających się do doskonalenia kompetencji społecznych i zawodowych społeczności lokalnej, rozwoju lokalnej działalności gospodarczej oraz rozwoju usług zmniejszających dysproporcje pomiędzy obszarem wiejskim a miejskim. Problem inkluzji, czyli włączenia odnosi się w najwyższym stopniu do grup defaworyzowanych (zgodnie z diagnozą niniejszej LSR). Poprawa ich sytuacji jest najważniejszym celem tej części analizy. Powyższe działania prowadzić mają do wzrostu

atrakcyjności obszaru, wzrost jego konkurencyjności gospodarczej oraz uzupełnienie oferty gospodarczej zdominowanej przez port lotniczy „Katowice”, czyli podstawowy czynnik warunkujących rozwój przedsiębiorczości, napływ inwestycji i charakter prowadzonej działalności gospodarczej na terenie LGD. Dywersyfikacja oferty gospodarczej prowadzić ma do wzrostu zatrudnienia mieszkańców LGD, poszerzenia oferty usługowej, rozwój istniejących podmiotów gospodarczych i rozwój możliwości tworzenia nowych miejsc pracy. Poczesną rolę zajmuje tutaj plan rozwoju inkubatorów produktu lokalnego. Zasoby obszaru LGD (kulinarne, historyczne, rzemieślnicze, osobowe) znajdą w inkubatorach miejsce pozwalające na dystrybucję i zbytnię, wymianę opinii, doświadczeń, podniesienie wiedzy czy wzrost jakości. Cel ten jest realizowany poprzez Cel szczegółowy 2.1 Podniesienie kompetencji społecznych i zawodowych osób z obszaru LGD - kluby, domy pracy twórczej, kursy, szkolenia, warsztaty, aktywna integracja, wdrażanie instrumentów wspierających rozwój osobisty, planowanie rozwoju zawodowego, rozwój usług społecznych itp. Cel szczegółowy 2.2 Wzmocnienie gospodarki lokalnej i lokalnej produkcji towarów i usług poprzez stworzenie możliwości rozwoju szeroko rozumianej działalności gospodarczej (sprzyjające warunki lokalowe, doradztwo, sprofilowane szkolenia dla osób rozpoczynających i prowadzących szeroko rozumianą działalność gospodarczą, usługi kosmetyczne, motoryzacyjne, fryzjerskie, zdrowotne), Cel szczegółowy 2.3 Rozwój usług zmniejszających dysproporcje między obszarami wiejskimi a miejskimi – organizacja zajęć i usług wspierających wyrównanie dysproporcji między obszarami wiejskim i miejskim i Cel szczegółowy 2.4 Podniesienie kompetencji zawodowych osób obszaru LGD oraz zacieśnienie współpracy szkół z sektorem przedsiębiorstw działających na obszarze LGD – wizyty studyjne, organizacje wydarzeń wzmacniających współpracę. Cel ogólny 3. Wzmocnienie kapitału społecznego w kształtowaniu i rozwoju obszaru LGD stanowi, że ważnym elementem podnoszącym atrakcyjność obszaru LGD jest uczestnictwo lokalnej społeczności w kształtowaniu obszaru, czyli budowanie trwałego, silnego i świadomego kapitału społecznego. Dzięki wiedzy, podzielanym wartościom, poczuciu swoistej dumy z lokalnych zasobów (produktów regionalnych, historii, zasobów naturalnych, środowiska, zabytków, wybitnych mieszkańców, prężnych grup) obszar LGD może być atrakcyjnym miejscem spędzania czasu wolnego, osiedlania się, inwestowania czy prowadzenia działalności społecznej. Bogata oferta działań o charakterze kulturalnym, w szczególności ukierunkowanych na kultywowanie tradycji oraz wykorzystywanie potencjału organizacji

pozarządowych, inicjatywy podejmowane przez lokalne instytucje oraz organizacje pozarządowe, przyczyniają się do podnoszenia całego wachlarza walorów regionu - wzbogacają obszar o nowe produkty lokalne i turystyczne, polepszają jego kondycję oraz aktywizują mieszkańców by w ten sposób upowszechniać wiedzę o LGD na zewnątrz. Cel ten realizowany jest przez Cel szczegółowy 3.1, który kładzie nacisk na rozwój działań w zakresie tworzenia lokalnych produktów turystycznych, kulturalnych, sportowych i rozrywkowych w oparciu o walory historyczne, przyrodnicze i architektoniczne wraz ze wspieraniem technicznym i materialnym tych działań, prowadzące do wzrostu aktywności społecznej, Cel szczegółowy 3.2 Wspieranie inicjatyw lokalnych na rzecz integracji społeczności poprzez organizację wycieczek tematycznych, wyjazdów i wizyt studyjnych, spotkań, kół zainteresowań i Cel szczegółowy 3.3 Podniesienie wiedzy i związana z tym zmiana przyzwyczajeń w odniesieniu do środowiska naturalnego (szkolenia, działania promocyjne, wyjazdy studyjne, rozwój energetyki ze źródeł odnawialnych). Ostatnim celem ogólnym jest Cel ogólny 4. Upowszechnienie wiedzy o obszarze LGD, czyli promocja zasobów obszaru LGD w ramach wydarzeń realizowanych przez instytucje i organizacje pozarządowe poprzez publikacje, festyny, festiwale, wyposażenie, rajdy i inne wydarzenia o charakterze promocyjnym, kulturalnym, sportowym itp. realizowany poprzez Cel szczegółowy 4.1 Podniesienie wiedzy na temat historii, kultury, przyrody, kulinariów ochrony środowiska, zmian klimatycznych, ekologii a także innowacji gmin wchodzących w skład LGD.

11. System realizacji Strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

System realizacji zapisów Strategii jest elementem niezbędnym, prowadzącym do efektywniejszego i przejrzystego osiągnięcia założonych celów. Osiągnięcie celów zależne jest od integracji zasobów, kompetencji realizatorów, wdrożonych metod zarządzania podmiotami zaangażowanymi w realizację Strategii oraz wykorzystanie dostępnych narzędzi wspierających realizację dokumentu.

Głównym podmiotem realizującym założenia Strategii jest jednostka samorządu terytorialnego. Jej wiodąca funkcja, nie może zachwiać jej partnerskiej pozycji względem innych podmiotów zaangażowanych w realizację Strategii. Stanowi ona poziom sterujący, który wynika przede wszystkim z posiadanych zasobów kadrowych, doświadczenia, dostępu do środków finansowych na korzystniejszych warunkach od pozostałych uczestników procesu rozwojowego oraz dostępu do odpowiednich narzędzi technicznych i finansowych.

Realizacja Strategii jest uzależniona od pozyskania środków finansowych oraz od skumulowania działań wszystkich jednostek zaangażowanych w jej wdrożenie i realizację. Jednostkami tymi są:

- Burmistrz Miasta odpowiedzialny za akceptowanie i zatwierdzanie Strategii, sprawozdań i raportów oraz jej monitoring i ocenę, koordynowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów, inicjowanie, inspirowanie i motywowanie realizacji działań zgodnie z założonym horyzontem czasowym,
- Rada Miasta odpowiedzialna za akceptowanie i zatwierdzanie sprawozdań oraz raportów a także uchwalanie Strategii.

Wyznaczony przez Burmistrza zespół zadaniowy, stanowiący poziom zarządczy Strategii, który koordynować będzie w imieniu Burmistrza wdrażanie Strategii. Członkowie zespołu odpowiedzialni będą za opiniowanie założonych w Strategii przedsięwzięć, prowadzić będą doradztwo w zakresie realizacji i wdrażania dokumentu, zwłaszcza z podmiotami zewnętrznymi (z sektora społecznego i sektora gospodarczego), analizować będą statystyki i dane związane z monitoringiem osiągania wskaźników i realizacji przedsięwzięć przewidzianych w Strategii, współpracować będą z zaangażowanymi podmiotami w zakresie przygotowania i realizacji zadań oraz reagować będą na występujące w nich problemy.

Zespół zadaniowy podczas doraźnych i planowanych spotkań analizował będzie stopień osiągnięcia założonych w Strategii wskaźników i realizacji zaplanowanych działań, występujące

problemy i ich charakter (incydentalny czy długofalowy), wpływający na ryzyko osiągnięcia założonych celów, stopień realizacji założonego harmonogramu, dostępność i wykorzystywanie wsparcia finansowego, zmiany stanu lokalnych determinant społecznych i gospodarczych a także podstawę prawną procesu wdrażania Strategii.

W wyniku powyższej analizy przygotowywane zostaną rekomendacje dotyczące koniecznych zmian i modyfikacji założeń Strategii oraz przesunięć w harmonogramie jej realizacji.

Podmioty realizujące zadania ujęte i zgodne z założeniami Strategii, stanowią jej poziom wykonawczy. W jego skład wejdą wszystkie podmioty realizujące zaplanowane działania.

Podmioty zaangażowane w opiniowanie i konsultowanie programu, stanowiące poziom opiniodawczy, tj. władze samorządowe, członkowie lokalnych organizacji społecznych, mieszkańcy i przedsiębiorcy, uczestniczyć będą w analizowaniu wpływu Strategii na poprawę jakości funkcjonowania obszarów: społeczno-gospodarczego, ekonomicznego czy kulturalnego.

Powyższa struktura zapewniać ma sprawne i efektywne zarządzanie Strategią, tj.:

- monitoring i ocenę,
- nadzór nad realizacją poszczególnych zadań związanych z jej wdrożeniem,
- bieżącą weryfikację postępów prac w ramach realizacji zadań,
- pomiar efektywności i aktualizację zapisów Strategii,
- kontrolę nad obiegiem informacji oraz środków finansowych,
- dynamizację działań wszystkich partnerów uczestniczących w procesie wdrażania Strategii,
- pozyskiwanie partnerów, inwestorów i tworzenie przyjaznego klimatu dla prowadzonych działań,
- informowanie o efektach i skutkach podejmowanych przedsięwzięć,
- merytoryczne wsparcie realizacji zadań,
- mobilizację aktywności społecznej wokół celów i zadań Strategii,
- zwiększanie, w wyniku wdrożenia Strategii, efektywności ekonomicznej, społecznej i przestrzennej obszaru Gminy.

Zarządzanie Strategią realizowane będzie w ramach zadań i środków zabezpieczonych w budżecie samorządowym. Koszty te obejmują działania informacyjne i promocyjne.

W odniesieniu do wytycznych do sporządzenia dokumentów wykonawczych, ze względu na przekrojowy charakter Strategii, dotyczący wielu dziedzin, oraz fakt, że Strategia jest dokumentem ramowym, należy przyjąć, że stanowi ona podstawę dla innych gminnych dokumentów o charakterze wykonawczym. Wszystkie programy, plany czy też Strategie sektorowe, należy rozumieć jako dokumenty wykonawcze, dla których Strategia rozwoju stanowi podstawę do ich opracowania. W związku z powyższym dla wszystkich dokumentów wykonawczych należy przyjąć następujące zasady sporządzania:

- dokumenty należy przygotowywać w ogólnie zrozumiałym i nietechnicznym języku zakładając, że mają być zrozumiałe nie tylko dla ekspertów ale także osób niebędących ekspertami w danej dziedzinie,
- dokumenty należy poddawać procesowi partycypacji społecznej i konsultacji zgodnie z przepisami wewnętrznymi lub przepisami regulowanymi przez odrębne ustawy,
- dokumenty należy przyjmować zgodnie z przyjętym harmonogramem prac w możliwie krótkim czasookresie opracowania,
- w dokumentach należy odnieść się do zapisów Strategii rozwoju, z uwzględnieniem określonych w Strategii celów strategicznych i kierunków działań,
- w dokumentach należy przypisać komórkę odpowiedzialną za realizację założeń i ich realizację.

12. Monitoring realizacji Strategii

Monitoring Strategii jest niezbędnym elementem skutecznego procesu jej wdrożenia, zapewniającym pozyskanie informacji na temat postępów działań implementacyjnych, szczególnie w kontekście oczekiwanych efektów. Stanowi równocześnie narzędzie kontrolne umożliwiające szybkie wykrywanie zdarzeń i procesów mogących mieć negatywny wpływ na realizację założonych celów i kierunków działań a w konsekwencji umożliwiające wprowadzenie niezbędnych korekt, modyfikacji i uaktualnień w zakresie realizowanych przedsięwzięć, zdefiniowanych celów i priorytetów rozwoju.

Monitoring realizacji Strategii prowadzony będzie w sposób ciągły w dwóch horyzontach:

- długofalowym, w czasie którym obserwowany będzie postęp (dynamika) realizacji celów Strategii, dynamika osiągania założonych wskaźników oraz realizacja założeń budżetowych a także zachodzące zmiany w strukturze tych elementów,
- bieżącym, w czasie którym monitorowany będzie postęp realizacji poszczególnych przedsięwzięć.

Monitorowanie powinno podlegać zasadom:

- systematyczności (obserwowanie zmian określonych przyjętymi wskaźnikami),
- niezwłoczności (podejmowanie szybkich reakcji w wyniku zdiagnozowanych i zaobserwowanych problemów, bieżąca ocena postępów prowadzonych działań i ich efektów, wprowadzanie niezbędnych korekt),
- obiektywności (weryfikacja i analiza założonych wskaźników),
- subiektywności (ocena efektów realizowanych zadań),
- kompletności, kompleksowości i rzetelności (uwzględnienie wszystkich wymiarów monitorowania i przypisanych im wskaźników).

Monitorowanie obejmować będzie:

- systematyczne zbieranie danych liczbowych dotyczących realizacji celów strategicznych i operacyjnych, przeprowadzenie analiz porównawczych i tematycznych,
- przygotowywanie raportów ukazujących stopień realizacji celów Strategii,
- ocenę osiągniętych rezultatów oraz określenie stopnia wykonania przyjętych celów i działań,
- ocenę rozbieżności między przyjętymi celami, działaniami a osiągniętymi rezultatami,

- analizę przyczyn rozbieżności oraz identyfikację obszarów wymagających podjęcia działań interwencyjnych i korekt.

Badanie postępu rzeczowego i finansowego realizacji Strategii odbywało się będzie na podstawie danych przekazywanych przez podmioty realizujące projekty i beneficjentów w nich uczestniczących, danych będących w posiadaniu Urzędu, a także danych zebranych przy użyciu ankiet monitorujących postęp realizacji Strategii.

Monitoring będzie prowadzony przez pracowników zespołu zadaniowego. Uzyskają oni najbardziej wiarygodne dane dotyczące stopnia realizacji Strategii, jej wdrożenia, wykorzystania budżetu i stopnia realizacji założonych celów i wskaźników poprzez gromadzenie danych i informacji oraz współpracę z komórkami organizacyjnymi, podmiotami i realizatorami działań projektowych.

W proces monitorowania Strategii włączona będzie także Rada Gminy. W zakresie monitorowania Rada będzie zapoznawać się z postępami wdrażania Strategii, oceniać będzie efektywność i skuteczność realizacji Strategii oraz wydawać będzie rekomendacje odnośnie zmian, aktualizacji, nowych kierunków, podejmowania działań zaradczych w przypadku rozbieżności pomiędzy planowanymi i osiąganymi rezultatami.

W ramach monitoringu Strategii, dzięki zebranych i przeanalizowanym danym, będzie można ocenić zgodność realizacji poszczególnych operacji z priorytetami i założonym planem, pomagać merytorycznie podczas realizacji zadań oraz mobilizować, dzięki akcjom informacyjnym i promocyjnym, aktywność szerokiego spektrum podmiotów wokół celów i zadań określonych w Strategii. Ponadto analizując zebrane dane będzie można zdiagnozować trudności i ewentualne opóźnienia w realizacji celów, konkretnych przedsięwzięć i wskaźników, oraz ocenić zaangażowanie poszczególnych komórek odpowiedzialnych za wykonanie założeń dokumentu. Dzięki temu będzie można reagować na zarejestrowane odchylenia od przyjętych założeń wdrażania poszczególnych elementów, projektując zmiany czy korygując wskaźniki, a także określić zalecenia dotyczące wdrażania Strategii. Monitoring będzie więc wstępnym etapem projektowania ewentualnych zmian.

13. Ramy finansowe i źródła finansowania Strategii

Założone w niniejszej Strategii cele natury ogólnej i szczegółowej, wraz z przypisanymi im przedsięwzięciami zostaną osiągnięte i zrealizowane przy założeniu zapewnienia im stabilnego finansowania. Montaż finansowy opierać się będzie o wszystkie możliwe systemy finansowania: środki własne Gminy oraz finansowe instrumenty zewnętrzne, pochodzące zarówno z budżetu państwa, dostępnych środków bankowych (ze szczególnym uwzględnieniem Banku Gospodarstwa Krajowego) oraz ze środków Unii Europejskiej. Źródła pokrycia wydatków uzupełniać będą mogły środki pochodzące z konkursów organizowanych przez fundacje afiliowane przy dużych koncernach krajowych i międzynarodowych oraz ośrodki naukowe.

Z uwagi na długą perspektywę czasową wdrażania Strategii, źródła i ramy finansowe zostały określone w sposób kierunkowy poprzez wskazanie potencjalnych, znanych dzisiaj źródeł finansowania. Niemniej jednak głównymi źródłami finansowania założonych działań będą budżet Gminy i środki pozostające do dyspozycji w ramach Funduszy Europejskich dla Śląskiego 2021-2027, środki Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji Województwa Śląskiego 2030 oraz środki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Skuteczna i możliwie pełna realizacja założeń Strategii wiązać się będzie więc z wykorzystaniem różnorodnych narzędzi wsparcia, które przedstawia tabela obejmująca cele, działania i przypisane im źródła finansowania.

Tabela 23 Cele strategiczne, kierunki działań i źródła finansowania w ramach finansowych 2022 - 2030

Cel strategiczny	Kierunki działań	Zakres działań	Źródła finansowania
C 1. Podjęcie kompleksowych działań na rzecz poprawy atrakcyjności inwestycyjnej, wzrostu gospodarczego i pobudzania lokalnej przedsiębiorczości	K 1. Wsparcie innowacyjnej i stabilnej przedsiębiorczości	Działania związane ze wsparciem przedsiębiorczości	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027
		Działania związane z promowaniem zalet lokalnego środowiska działalności gospodarczej	Środki Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji Województwa Śląskiego 2030
		Działania związane z wspieraniem działań innowacyjnych w lokalnych przedsiębiorstwach	Środki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
	K 2. Kreowanie atrakcyjnego i stabilnego rynku pracy	Działania związane z wsparciem dla firm zatrudniających nowych pracowników	Programy i środki krajowe
		Działania związane z wsparciem warsztatów, szkoleń, kursów dla pracowników i pracodawców	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027
		Działania związane z kreowaniem partnerstwa międzysektorowego wspierającego rynek pracy	Środki Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji Województwa Śląskiego 2030
C 2. Podnoszenie jakości oraz zapewnienie wysokiej dostępności usług publicznych, w celu stworzenia przyjaznych warunków do życia i funkcjonowania	K 3. Skumulowanie działań na rzecz wysokiej jakości usług socjalnych i zdrowotnych dla mieszkańców	Działania związane z podnoszeniem jakości i ilości usług zdrowotnych realizowanych lokalnie	Programy i środki krajowe
		Działania związane z promocją i profilaktyką zdrowia	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027
		Działania związane z budowaniem spójnej i kompleksowej polityki społecznej	Programy i środki krajowe
	K 4. Wsparcie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, podniesienie kompetencji i aktywności mieszkańców,	Działania związane z realizacją wsparcia i aktywizacji mieszkańców	Środki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
		Działania związane z wzmacnianiem działalności grup formalnych i nieformalnych opartych o współdziałanie	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027

	ukierunkowane na politykę prospołeczną, prorodzinną, senioralną i wsparcie ludzi młodych		Programy i środki krajowe
	K 5. Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego	Działania związane z realizacją działań zwiększających bezpieczeństwo publiczne mieszkańców	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027
		Działania związane z poprawą poziomu bezpieczeństwa, wdrażaniem usług i systemów zwiększających bezpieczeństwo publiczne	Środki Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji Województwa Śląskiego 2030
		Działania związane ze wspieraniem inicjatyw społecznych ukierunkowanych na bezpieczeństwo publiczne	Środki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
	K 6. Kreowanie współpracy społecznej i międzysektorowej	Działania związane ze współpracą społeczną	Programy i środki krajowe
		Działania związane ze wsparciem współpracy międzysektorowej	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027
		Działania związane z wdrażaniem instrumentów partycypacji społecznej	Środki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
	K 7. Rozwój sportu, turystyki, kultury i rekreacji	Działania związane z wdrażaniem inicjatyw pobudzających i rozwijających zainteresowanie sportem	Programy i środki krajowe
		Działania związane z inicjowaniem przedsięwzięć służących zaspokajaniu potrzeb rekreacyjnych mieszkańców i turystów	
		Działania związane z inicjowaniem przedsięwzięć służących zaspokajaniu potrzeb kulturalnych mieszkańców i turystów	

		Działania związane z promowaniem i wspieraniem inicjatyw zwiększających turystyczną atrakcyjność Gminy	
	K 8. Skumulowanie działań na rzecz wysokiej jakości edukacji	Działania związane z poprawą jakości edukacji	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 Programy i środki krajowe
		Działania związane z wprowadzaniem nowatorskich metod i form edukowania	
		Działania związane z poprawą warunków edukacji	
	K 9. Profesjonalne zarządzanie wspólnotą samorządową	Działania w sferze zarządczej, finansowej i przestrzennej	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 Środki Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji Województwa Śląskiego 2030 Środki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich Programy i środki krajowe
		Działania związane z wizerunkiem i komunikacją między administracją a mieszkańcami, przedsiębiorcami i działaczami społecznymi	
		Działania związane z aktywną promocją zasobów Gminy	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 Środki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich Programy i środki krajowe
		Działania związane z funkcjonalnym urzędem i poprawą jakości obsługi w administracji publicznej	
C 3. Zapewnienie możliwości zrównoważonego rozwoju przestrzeni publicznej i środowiska naturalnego	K 10. Dostosowanie i adaptacja do zmian klimatycznych, poprawa oraz ochrona środowiska i dziedzictwa	Działania związane z realizacją działań związanych z ochroną środowiska	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 Środki Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji Województwa Śląskiego 2030
		Działania związane z przeciwdziałaniem degradacji środowiska	

	przyrodniczego	Działania związane z realizacją inicjatyw zmierzających do utrzymania stanu prawidłowo zachowanych elementów środowiska	Środki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich Programy i środki krajowe
	K 11. Rozwój przestrzenny, budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury	Działania związane z budową i modernizacją zasobów mieszkaniowych wpisujących się w ideę zrównoważonego budownictwa mieszkaniowego	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 Programy i środki krajowe
		Działania związane z inwestycjami w infrastrukturę drogową i komunikacyjną	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 Środki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich Programy i środki krajowe
		Działania związane z budową i modernizacją infrastruktury sportowej, turystycznej, kulturalnej i rekreacyjnej	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 Środki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
		Działania związane z inwestycjami w infrastrukturę edukacyjną	Programy i środki krajowe
		Działania związane z realizacją inwestycji w obrębie ciągów pieszych, ścieżek rowerowych i oświetlenia	
		Działania związane ze wsparciem infrastruktury służącej celom sferze społecznej	
		Działania związane z uzbrojeniem terenów inwestycyjnych	
		Działania związane z rewitalizacją terenów zdegradowanych	
	K 12. Zwiększenie dostępności oraz podnoszenie jakości przyjaznej i bezpiecznej przestrzeni publicznej	Działania związane z tworzeniem nowoczesnych, funkcjonalnych bezpiecznych i estetycznych, przestrzeni publicznych umożliwiających integrację społeczności lokalnych,	

		z zagospodarowaniem otoczenia przy wykorzystaniu niebiesko-zielonej infrastruktury	
	K 13. Wsparcie zrównoważonego rolnictwa	Działania związane z wspieraniem zrównoważonego rolnictwa	Środki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich Programy i środki krajowe
	K 14. Przeciwdziałanie skutkom suszy	Działania związane z racjonalną zarządzaniem gospodarką wodną I przeciwdziałanie skutkom suszy	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 Środki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich Programy i środki krajowe

14. Ewaluacja ex-ante

Zgodnie z zapisami *ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*, przed przyjęciem Strategii koniecznym jest przeprowadzenie uprzedniej ewaluacji trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii rozwoju.

Opracowując przedmiotową Strategię jako właściwy przyjęto modele ewaluacji oparte o proces partycypacyjny. Ewaluacja była prowadzona już od momentu rozpoczęcia prac diagnostycznych. Przeprowadzenie diagnozy stanu Gminy z użyciem zebranych danych ilościowych i jakościowych, w tym danych statystycznych, badań sondażowych oraz przeprowadzonych spotkań konsultacyjnych w postaci warsztatów strategicznych z mieszkańcami i kluczowymi podmiotami wpływającymi na kształtowanie i wdrażanie polityki rozwoju Gminy, pozwoliło określić wnioski wyciągnięte z diagnozy i zidentyfikować szanse, zagrożenia i wyzwania strategiczne. Powyższe stało się punktem wyjścia do określenia wizji, misji, celów strategicznych, kierunków działań oraz ich planowanego zakresu. Znalazło również swoje odzwierciedlenie w oczekiwanych rezultatach planowanych działań, uwarunkowaniach funkcjonalnych i przestrzennych, systemie realizacji oraz proponowanych ramach finansowych i źródłach finansowania. Planowane działania zostały oparte na zidentyfikowanych potrzebach i problemach.

Poszczególne zadania wyznaczone w ramach celów strategicznych są adekwatne do problemów i potrzeb zdiagnozowanych wśród społeczności Gminy Woźniki. Ponadto należy zauważyć, że ich efekty nie są rozłączne, a wręcz przeciwnie – są komplementarne, wzajemnie się przenikają i uzupełniają, dzięki czemu możliwe będzie uzyskanie efektu synergii, prowadzącego do zrównoważonego rozwoju, a przyjęta strategiczna logika interwencji stanowi adekwatną odpowiedź na strategiczne wyzwania stojące przed Gminą Woźniki.